

Møte tirsdag den 12. desember kl. 10 President: **K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l**

D a g s o r d e n (nr. 31):

1. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2001 vedkommende Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 12 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001), St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 3 (2000-2001) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 9 (2000-2001), kap. 4020)
2. Innstilling fra kyrkje-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2000 under kappittel administrerte av Kyrkje-, utdannings- og forskningsdepartementet (Innst. S. nr. 84 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 15 (2000-2001))
3. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Steinar Bastesen, Vidar Kleppe, Terje Knudsen og Jørn L. Stang om utbygging av norsk værradarnett (Innst. S. nr. 74 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:86 (1999-2000))
4. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen, Øystein Djupedal og Rolf Reikvam om å investere deler av inntektene ved salg av Telenoraksjer i forskning og utdanning (Innst. S. nr. 76 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:89 (1999-2000))
5. Innstilling fra kyrkje-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Rolf Reikvam om å gi elever som tek vidaregåande utdanning etter særskilt løp, rett til skoleskyss på line med elever som går i ordinære klasser i vidaregåande skole (Innst. S. nr. 79 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:3 (2000-2001))
6. Interpellasjon fra representanten Inge Lønning til kirke-, utdannings- og forskningsministeren:
«Stortinget har uttrykkelig slått fast at fylkene ved organisering av vidaregåande opplæring for voksne kan benytte «studieforbund, fjernundervisningsinstitusjoner og andre som gir tilbud om ... vidaregåande opplæring». Regjeringen legger imidlertid opp til at bare institusjoner som gir standpunkt karakter får tilby gratis utdanning til voksne gjennom kompetansereformen, og signaliserer samtidig at retten til å gi standpunkt karakterer skal begrenses til studieforbund og private vidaregåande skoler som er godkjent etter privatskoleloven.
Mener statsråden at Regjeringen gjennom dette opplegget tilfredsstiller Stortingets krav om likebehandling av forskjellige opplæringstilbud, og mener han at opplegget sikrer objektiv vurdering av elevenes kompetanse og kvalitetssikring av de forskjellige tilbud?»

7. Innstilling fra justiskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen om å utrede og få fastlagt en politikk for norske bosettinger i andre land (Innst. S. nr. 78 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:48 (1999-2000))
8. Referat

Presidenten: Følgende vararepresentanter har tatt sete:
For Akershus fylke: Åge Tovan
For Oppland fylke: Kjell Ivar Fossnes
For Telemark fylke: Jens Arnfinn Brødsjømoen
For Sør-Trøndelag fylke: Inga Balstad og Michael Momyr

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges to settepresidenter for Stortingets gjenstående møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.
Presidenten ber om forslag på settepresidenter.

Hill-Marta Solberg (A): Jeg foreslår Kjell Engebretsen og Oddbjørg Ausdal Starrfelt.

Presidenten: Kjell Engebretsen og Oddbjørg Ausdal Starrfelt er foreslått som settepresidenter. – Andre forslag foreligger ikke, og Kjell Engebretsen og Oddbjørg Ausdal Starrfelt anses enstemmig valgt for inneværende ukens møter.

Etter ønske fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vil presidenten foreslå at sak nr. 1 og sak nr. 3 behandles under ett. – Det anses vedtatt.

S a k n r . 1

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2001 vedkommende Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 12 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001), St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 3 (2000-2001) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 9 (2000-2001), kap. 4020)

S a k n r . 3

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Steinar Bastesen, Vidar Kleppe, Terje Knudsen og Jørn L. Stang om utbygging av norsk værradarnett (Innst. S. nr. 74 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:86 (1999-2000))

Presidenten: Etter ønske fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 35 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 35 minutter, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti 15 minutter hver, Høyre 10 minutter,

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og representanten Bastesen 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne for hver partigruppe og etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletiden, får en talletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Ranveig Frøiland (A) (leiar for komiteen): Kunnskap og erfaring vil i endå større grad enn i dag vera den enkelte sin viktigaste konkurranseføremon på arbeidsmarknaden.

For Arbeidarpartiet har rettferd gjennom lik rett til utdanning vore ein raud tråd i utdanningspolitikken.

Når dette budsjettet vert omtala, vert det hevda at skilje- linene mellom høgre- og venstresida har vorte markert større. Det er eg einig i – høgresida vil ha private og individuelle løysingar, og venstresida vil ha fellesskap og of- fentlege skular.

Kunnskapssamfunnet stiller andre krav til kompetanse enn tidlegare. Derfor treng heile utdanningssektoren å styrkjast. Vi har fått nye sosiale klasseskilje. Noreg har vorte søkkrikt, men fleire har vorte fattige.

Hovudgrunnen til nyfattigdomen er at så mange vert slått ut av arbeidslivet. 10 pst. av befolkninga i yrkesaktiv alder går no på uføretrygd. Satsinga på etter- og vidare- utdanning er i den samanhengen eit viktig verkemiddel for å hjelpe dei som kan og vil ut i arbeidslivet igjen.

Arbeidarpartiet har ein utdanningspolitikk for alle. Alle skal få ta del i kunnskapsutviklinga, og det er ein føre- setnad for eit sterkt demokrati.

Mangfaldet blant borna våre må takast vare på. Vi vil hindra einsretting, vi vil tilby ein skule for alle, utan om- syn til religiøs og sosial bakgrunn. Det er når born går saman i skulen, at vi utviklar fellesskap og mangfald.

Innhaldet i skulen er viktig. Vi må lytta til elevane, og vi må framleis gjera skuledagen meir heil.

Skulefritidsordninga er særdeles viktig for ein heil- skapleg skulekvardag. Ordninga har dei siste åra vorte bygd kraftig ut. Nesten halvparten av elevane i 1.-4. klas- se er med i skulefritidsordninga. Men dette er framleis ei familiereform som vi må kjempa for, både når det gjeld tilbod og ikkje minst pris, spesielt når vi ser at Fram- stegspartiet ønskjer å fjerna heile ordninga, og at Høgre ønskjer å gjennomføra grove kutt i ordninga.

Skulen kan utnytta fridomen den har til å ta i bruk al- ternativ pedagogikk og nye undervisningsmetodar. Un- dervisninga må tilpassast den enkelte elev. Eit tiltak i den retninga er eit prosjekt som vi sette i gang, der vi kart- legg leseevnene hos elevane i 2. og 7. klasse, slik at læra- rane kan gje elevane undervisning som er tilpassa den enkelte sitt behov.

For ei stund sidan las vi at ei undersøking som var gjennomført, viste at 51 pst. av lærarane i grunnskulen ønskte reine gute- og jenteklasser. Igjen ser vi at det er nødvendig å kjempa imot at ein skal dela inn klasser etter

kjønn, etnisk bakgrunn eller evner. Ei slik sortering av elevar er å stoppa utviklinga og gå mange år tilbake i tid.

Når det gjeld lekselesing, har det alltid vore eit debat- tert tema blant dei som er opptekne av kvaliteten i sku- len. I Oslo vert det no gjennomført eit utviklingsprosjekt ved fire skular, der opplegget kallast «leksefri skule». I staden for lekser har skulane innført arbeidsplanar på uli- ke nivå som elevane kan velja mellom, og som er utar- beidde av lærarane. Og all tilbakemelding viser at både lærarar og elevar er veldig fornøgde. Karakterane har vorte betre, lærarane fungerer som rettleiarar, og elevane synest det er meir morosamt å jobba. Desse tinga er det viktig å vidareutvikla. Ikkje minst ser vi no at den tradi- sjonelle kateterstyrte undervisninga er i ferd med å verta gammaldags.

Kvaliteten er òg avhengig av dyktige og engasjerte lærarar. På bakgrunn av at berre éin av 14 lærarar jobbar til dei oppnår pensjonsalderen, og at uførepensjonistar utgjorde 57 pst. av alle lærarane som gjekk av i fjor, er den nye arbeidstidsavtalen eit stort skritt i rett retning. Den gjev m.a. betre moglegheiter for lærarane til å orga- nisera undervisninga betre. Mange fekk òg eit lønnslyft, heilt opp til 30 000 kr i året.

Grunnskulen er viktig, vidaregåande skule er viktig, høgare utdanning er viktig. Forsking har vore eit debat- tert tema i Stortinget det siste året, og det er klart at sat- sing på forskning er heilt nødvendig for at det skal vera kompetanse når det gjeld kunnskap som vi skal konkur- rera med i framtida. Derfor er eg veldig glad for at vi òg i dette budsjettet har klart å satsa så mykje på forskning som vi har klart å få til. Og denne opptappingsplanen som må vera på minst OECD-nivå innan fem år, er det viktig at heile Stortinget no har sagt ja til, inklusiv sentrumspartia.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ulf Erik Knudsen (Frp): Arbeiderpartiet står sammen med komiteen om å konstatere at opptil én av fem voksne i Norge har store lese- og skrivevansker, så store vansker at de blir hemmet både sosialt og i arbeidslivet. Dette er vi alle enige om kan føre til store problemer med passivitet og at man mister interessen for aktiv samfunns- messig deltaking. Vi er alle ennige om at arbeidet med lese- og skrivevansker må være en sentral del av arbeidet med kompetansereformen.

Logisk sett burde vi da prioritere dette arbeidet øko- nomisk. Forskning på dette området er budsjettet under kap. 258. Innen dette området foreslår Arbeiderpartiet og sentrumspartiene å redusere post 21 med 5 mill. kr, selv om arbeiderpartiregjeringen altså mente at behovet for disse 5 mill. kr var til stede.

Dersom man ønsker å ta problemet med lese- og skrive- vansker alvorlig, kan jeg ikke forstå logikken i dette, at man kan akseptere et såpass betydelig kutt som det ikke ser ut til å være grunnlag for etter de tilbakemeldinger man får fra dem som jobber med disse problemene.

Ranveig Frøiland (A): Ikkje berre sluttar Arbeidarpartiet seg til denne formuleringa, vi har faktisk vore veldig opptekne av dette i mange år. Det er ei heilt rett skildring at det er veldig mange som har lese- og skrivevanskar, og det må vi ta på alvor. Og det har faktisk Regjeringa gjort, ein har begynt å jobba med dette for å systematisera korleis det ser ut, og kva vi kan setja inn av tiltak.

Så er det slik at den posten er kutta med 5 mill. kr, og det synest vi er heilt forsvarleg ut frå ein heilskapleg økonomisk politikk. Men det skal ikkje gå ut over den jobben ein skal gjera for dei som har dei største lese- og skrivevanskane. Men eg må seia at når ein ser på det samla i budsjettet til Framstegspartiet, kven som skal lida, og kven som skal ha det vanskelegast, så ser vi at dersom ein t.d. vert sjuk, dersom ein vert langtidssjukmeld, så vil ein med Framstegspartiets budsjett altså få redusert utbetalinga i løpet av eit år heilt opp mot 50 000 kr.

Eg skal kunna forsvara kvar einaste einskild post som Regjeringa la fram i budsjettet, men vi er nøydd til å ha eit fleirtal i Stortinget, og då har vi vorte einige med sentrumspartia om eit fortsatt godt budsjett. Og vi skal klara å ta vare på dei aller svakaste, som eg har vist, òg når det gjeld dei som er sjukmelde, dei som er langtidssjukmelde, og dei som er arbeidsledige. Og vi skal ikkje berre seia at vi tar dette på alvor, men vi skal òg gjera noko for dei som har store lese- og skrivevanskar.

Arne Lyngstad (KrF): Vår nye komiteleder skal ha ros for den måten hun har ledet budsjettarbeidet på i komiteen, hun har en lun og konstruktiv ledelse som gir resultater. Det politiske innhold og de politiske konstallasjoner gav seg imidlertid selv under årets budsjettdrøftelser i komiteen. Forliket i finansinnstillingen la alle rammer og la også sterke føringer.

Det som forundrer meg, er likevel en vegring mot å ta politiske initiativ i stortingsarbeid. Det synes å være hovedgrunnen til at man ikke støtter forslaget om en egen sak om Kirkens dåpsopplæring i løpet av 2001. Et offentlig utvalg la i høst fram forslag til prinsipper for Kirkens dåpsopplæring. Skal vi beholde folkekirken i framtiden, trenger den en god dåpsopplæring for å gi barn og unge trosopplæring. Dette er bakgrunnen for flertallets forslag om dåpsopplæringen.

Da ble jeg forundret da jeg i Vårt Land 8. desember leste følgende sitat av Ranveig Frøiland:

«Gjennom hele budsjettet har vi hatt et prinsipp om at vi ikke ber regjeringen om noe i innstillingene fra komiteene. Siden vi er i regjering, har vi andre måter å gjøre det på.»

Det som jeg da lurer på, er: Hva har representanten Frøiland, lederen i kirkekomiteen, sagt til statsråd Giske om dette? Ønsker representanten Frøiland at Stortinget får seg forelagt en sak om dåpsopplæring i løpet av 2001, eller er dette bare en måte å unngå å ta stilling til eller et signal om at en ikke ønsker å behandle denne saken?

Ranveig Frøiland (A): Først takk for rosen, ros er det alltid hyggeleg å ta med seg – det vert nok av andre ting i

løpet av eit år. Eg vil òg gje ros tilbake, for eg synest vi har hatt eit godt samarbeid i komiteen gjennom heile budsjettprosessen. Det må ikkje herska nokon tvil om at Arbeidarpartiet er oppteke av Kyrkja. 35 nye prestestillingar fremja altså denne regjeringa forslag om. Det er lenge sidan det har vore gjort, for ikkje å seia at det aldri har vore gjort før.

Når det gjeld dåpsopplæring, er vi sjølv sagt for at det skal skje ei opplæring på dette området. Vi har hatt ein diskusjon her på slutten når det gjeld budsjettet, der sentrum fremja eit forslag om at ein skulle ha lovfesta rett til dåpsopplæring. Vi veit at det er kome ein NOU til departementet, og eg reknar med at alle NOU-ar vert følgde opp frå Regjeringa si side. Eg har ikkje behov for å seia til vår eiga regjering at den skal koma med dette som sak til Stortinget. Men Regjeringa må få tid til å gå gjennom dette. Og, som Arne Lyngstad veit like godt som eg, er det jo sånn at Kyrkja sine organ òg skal handsama det for det eventuelt vert ei sak for Stortinget, og denne prosessen tar Regjeringa seg av. Vi skal handsama saka om dåpsopplæring når den kjem hit.

Når det gjeld kva rett den enkelte skal ha, skal vi vera med og diskutera det når dette kjem tilbake som sak. Det må det ikkje herska nokon tvil om, og eg synest det er litt trist at nokon prøver å tillegga oss andre meiningar i noko som vi ikkje har vore med på, enn det vi sjølve har. For vi er oppteke av dåpsopplæring, og vi er oppteke av at Kyrkja sine organ skal handsama dette, og så skal vi få ei sak til Stortinget.

Inge Lønning (H): Komitelederen la vekt på at Arbeiderpartiets skolepolitikk ønsker å motvirke ensretting. Det er i og for seg en hederlig målsetting, forutsatt at en respekterer det faktum at folk kan ha ulike oppfatninger av hva ensretting er, og forutsatt at en respekterer den grunnleggende valgfrihet som menneskerettighetserklæringen plasserer, ikke hos parlamentet, men hos foreldrene.

Det er ingen data som tyder på at foreldre som velger alternative tilbud, enten det er av livssynsgrunner eller fordi de ønsker andre pedagogiske opplegg, sosialt sett skiller seg ut ved å være spesielt velstående. Min gjetning er at hvis man hadde statistikk på det, ville den snarere vise det motsatte, nemlig at dette er foreldre som ikke tilhører den mest velstående delen av befolkningen. Derfor er det forbausende at Arbeiderpartiet hele tiden ønsker å begrense og legge hindringer i veien for at disse foreldre skal få lov til å gjøre bruk av sin valgfrihet.

Komitelederen gav uttrykk for glede over at en stemmig komite har bedt om en opptrappingsplan for forskningsbevilgningene. Ja, det er selvfølgelig gledelig. Enda mer gledelig hadde det vært om Regjeringen hadde gjort leksen forrige gang, da man vedtok nøyaktig det samme, nemlig med tanke på revidert nasjonalbudsjett i inneværende år. Det er jo bemerkelsesverdig at Stortinget er nødt til å gjenta et pålegg til Regjeringen, slik som man gjør denne gang. Enda mer bemerkelsesverdig er det at det budsjettforslag Regjeringen la frem, i beste fall vil ha ført til status quo når det gjelder målsettingen. Men

jeg er enig med komitelederen, det er gledelig at pålegget nå er gjentatt en gang til, og så får vi håpe at leksen blir gjort.

Ranveig Frøiland (A): Sjølv sagt respekterer Arbeidarpartiet valfridomen for foreldra. Eg skjønar ikkje kvifor ein må gjenta det heile tida. Ein kan jo sjå på kva som er gjort: Det er ikkje lagt ned nokon privat skule, faktisk er fleire godkjende etter at Arbeidarpartiet overtok. Men det viktigaste for Arbeidarpartiet er å ha ein god offentleg skule. Det er det viktigaste synest eg, fordi langt dei fleste borna går i offentleg skule. Då må vi ha ein god offentleg skule, og då er det ikkje nok berre å snakka om dei private skulane. Det er dei offentlege skulane vi prøver å få fokus på, for, som sagt, det er der dei aller fleste har sitt tilbod.

Vi legg ikkje hindringar i vegen, men eg har lyst til å seia at alle dei private skulane ikkje berre skal opptre, men òg ha læremiddel i forhold til norsk lov. Dette er jo ein del av det vi har diskutert i det siste, så det skal det heller ikkje herska nokon som helst tvil om.

Når det gjeld forskning, har vi faktisk ikkje dårleg samvit. Høgre veit at Arbeidarpartiet var i lag med Høgre om å oppretta fondet og sette inn 3 milliardar kr på det. I revidert budsjett i år sette Regjeringa inn 1 milliard kr i tillegg. Framlegget til budsjett som Arbeidarpartiet la fram, hadde 3 milliardar kr i auke, og etter handsaminga i Stortinget fekk vi ytterlegare 0,5 milliardar kr på fondet – det er altså meir enn ei dobling i løpet av eit år – og så klarar Høgre her å presentera det som om vi ikkje har prioritert forskning. Frå Arbeidarpartiet si side tar vi sjølv sagt framleis forskinga på alvor, og vi har ein plan for korleis ho skal trappast opp. Men representanten Lønning veit like godt som eg at vi etter budsjettreglementet ikkje kan løyva for meir enn eit år om gongen.

Det står veldig stor respekt av det budsjettet som Regjeringa har lagt fram, og det er litt å skryta av for heile parlamentet.

Marit Tingelstad (Sp): Jeg vil også gi honnør til komitelederen for den gode og konstruktive måten hun leder komitearbeidet på.

Senterpartiet er tilfreds med budsjettforliket, der senterpartiene fikk gjennomslag slik at utdanningsområdet ble budsjettvinneren i år. Jeg fristes nesten til å si at det statsråd Giske ikke fikk til i budsjettkonferansen i Regjeringa, det klarte Arbeiderpartiet og sentrum sammen i Stortinget. Når det er sagt, må jeg tilføye at Senterpartiet ikke er like godt fornøyd med alle momentene i budsjettavtalen. Jeg tenker da spesielt på utlånsordningen for skulebøker i videregående skole, der vårt parti har bok- og utstyrsstipend som primærstandpunkt, slik som de fleste elevorganisasjoner ønsker.

Jeg merker meg at Arbeiderpartiet i finansinnstillingen sier følgende:

«Disse medlemmer viser til at utlånsordningen i videregående skole blir ført videre. Utlånsordningen bidrar også til å fremme pedagogisk nytenkning og

kvalitetsutvikling i skolen, der elev og lærer samarbeider.»

Dette er absolutt ikke i tråd med de erfaringene skoler jeg kjenner, har gjort seg. De har tvert imot blitt påført mye mer ekstraarbeid.

Jeg viser også til Dokument nr. 8:4 for 1997-98, som gjaldt utlånsordningen, og som jeg forresten var saksordfører for. Der understreket jeg bl.a. lærebokens egen verdi, og videre la jeg vekt på betydningen av bruk av boken som arbeidsredskap i læringsprosessen, hvor den i mange fag brukes annerledes enn tidligere, bl.a. som oppslags- og arbeidsbok der elevene gjør notater og markeringer i boken. Ved utlån vil dette være vanskelig, da slike personlige notater vil forringe etterbruken betydelig og gjøre at kvaliteten blir mye dårligere for dem som skal ta over bøkene. Jeg vil ut fra dette stille representanten Frøiland følgende spørsmål: Er hun enig med meg i den beskrivelsen som jeg har gitt ovenfor? Eller mener hun, som Arbeiderpartiets finansfraksjon, at utlånsordningen som sådan fremmer pedagogisk nytenkning og kvalitetsutvikling?

Ranveig Frøiland (A): I skulepolitikken står sentrum og Arbeidarpartiet veldig nær kvarandre, og det har òg vist seg i denne budsjetthandsaminga. Til liks med representanten Tingelstad er eg glad for det.

Når det gjeld skulebøker, er det vel ikkje heilt rett det som Marit Tingelstad sa, at elevorganisasjonane ikkje vil ha ei utlånsordning. Vi har hatt elevorganisasjonar i komiteen som har sagt at det faktisk er ei betre ordning enn om ein fekk utvida stipenddelen, med tanke på at dette er samfunnets eigne skulebøker, som kan gå vidare til fleire elevar når nokon er ferdig med dei. Så vi synest at ordninga med utlån av skulebøker og tilskot til det er ei veldig god ordning. Når vi skal definere skulebøker, så veit vi jo at det er mange ting. Vi har òg sagt at tilskotet ikkje berre skal gå til bøker, men til læremiddel. Elektroniske læremiddel er veldig viktig i den samanhengen. Det er klart at ein her må gå vidare med ordninga og sjå korleis ein kan utvikla den til ikkje berre å gjelda bøker, men læremiddel i vid forstand.

Det er jo òg slik at enkelte skular i lag med elevar har gjort veldig mykje med desse pengane for å tenkja i den retninga som Marit Tingelstad sa. Dei har utvikla CD-ROM, og dei har utvikla mange andre elektroniske ting for å bruka pengane som er sette av, ikkje berre til skulebøker, men òg til andre læremiddel for elevane. Eg synest det er ei veldig god ordning vi har fått til, og eg er glad for at Senterpartiet på det området ikkje fekk fleirtal for ei omdisponering av midlane til skulebøker, men at fleirtalet gjekk inn for vårt forslag.

Rolf Reikvam (SV): Komiteens leder startet med å understreke at dette budsjettet viser at forskjellen mellom høyresiden og venstresiden i norsk politikk er blitt klare. Nå reiser jo det en del spørsmål. For det første reiser det spørsmål om hvem det er som tilhører høyresiden, og hvem det er som tilhører venstresiden. Dessuten reiser det spørsmål om budsjettforliket viser at skillelinjene

mellom høyresiden og venstresiden er blitt klarere. Hvis vi definerer SV til å tilhøre venstresiden, er jeg enig i at dette budsjettet viser klart og tydelig at forskjellen mellom venstresiden og høyresiden er blitt klarere. Hvis vi inkluderer Arbeiderpartiet i venstresiden, blir det litt vanskeligere. Det blir spesielt vanskelig etter budsjettforliket.

Et av de kjennemerker der forskjellen mellom høyresiden og venstresiden har vært tydelig, er det som går på private skoler – viljen til å støtte, viljen til å bygge opp om private skoler. I budsjettforliket har det blitt en sterk og klar markering av private grunnskoler og videregående skoler og private høyskoler. Eksempelvis er det i budsjettforliket lagt inn 10 pst. vekst til private høyskoler. Det understreker at det er visse områder som en skal prioritere og satse på. Samtidig er det i budsjettforliket et kutt i de øremerkede bevilgningene til grunnskole og videregående skole. Ser vi grunnskolen og videregående skole sammen, er det i budsjettforliket et kutt i forhold til det som lå i det opprinnelige forslaget fra Regjeringen.

Da er mitt spørsmål til Arbeiderpartiet, som nå har endret standpunkt i forhold til de prioriteringene de hadde i opposisjon: Er den prioriteringen av private skoler som ligger i dette budsjettforliket, en måte å vise at forskjellen mellom høyresiden og venstresiden er blitt tydeligere på?

Ranveig Frøiland (A): Budsjettforslaget fra Regjeringa som vart lagt fram i haust, med ei styrking av kommunane på 5 milliardar kr, betyr at ein kan bruka meir pengar i kommunane til det offentlege skuleverket. Det viktigaste er at kommunane kan få fridom til å bruka meir pengar til undervisning, til skule, dersom det er det dei ønskjer. Så prioriteringa til Regjeringa i forhold til å satsa på offentlege skuletilbod er veldig klar. Arbeidarpartiet tilhøyrer, saman med SV, dei som vil forsvare den offentlege skulen og gjera det vi kan innanfor budsjett-rammene for å prioritera det arbeidet.

Så må eg òg seia at av 329 mill. kr i dette budsjettforliket som har kome vår komite til gode i påplussing, går 220 mill. kr direkte til universiteta. Det meste av det som vi har fått til vår komite, går til det offentlege og til å styrkja fellesskapstanken.

Når det gjeld private skular, har eg sagt at det har vi, og det skal vi ha. Det er likevel ikkje slik at Arbeidarpartiet prioriterer det. Men i forhandlingar med sentrum for å få fleirtal for heilskapen i budsjettet, som går på meir til fellesskapet, meir til rettferdig fordeling, har vi vore med på ein auke til private skular.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ursula Evje (Frp): Representanten Frøiland valgte å blande inn Fremskrittspartiets reduksjon av sykelønnsordningen i stedet for å gi et dekkende svar på spørsmålet fra representanten Knudsen om lese- og skrivevansker.

I finansdebatten stilte jeg statsråden et spørsmål om hvordan han ville gripe fatt i problemet med en manglende kvalitetsforankring av skolens innhold og elevenes utbytte og lik rett til å kunne velge en kvalitativt god opplæring uavhengig av foreldrenes økonomi. Det var med

en viss frustrasjon jeg mottok hans svar fra Stortingets talerstol som var svært lite presist og faktisk direkte usant.

Fremskrittspartiet la fram et alternativt budsjett med en betydelig satsing på utdanning og forskning. Partiet viste også hvordan ressursene skulle brukes. Totalt ønsker Fremskrittspartiet å bruke 29 238 503 200 kr til utdanning og forskning. Hvordan statsråden kan få dette beløpet til å bli en reduksjon i forhold til Regjeringens budsjett på 1 milliard kr, er mer enn underlig. Men jeg skal ikke bruke mer tid på statsrådets manglende tallferdigheter.

Når det blir sagt så mye om viktigheten av satsing innen IKT i opplæringen, er vi i Fremskrittspartiet helt enig i dette. Det som imidlertid forunder oss, er at dette viktige satsingsområdet blir behandlet så vidt nonchalant. Dersom et flertall virkelig ville bruke ressurser, hadde det vært naturlig å foreta planlagte innkjøp i stort – virkelig stort. Da hadde et beløp på 1 milliard kr vært relevant å bruke på en kontrakt plassert direkte hos produsent.

Fremskrittspartiet ser nødvendigheten av strukturelle og organisatoriske endringer innen utdanningssektoren – fra 6-åringen til forskerutdanningen. Det er ikke nytt at vi vil ha en kvalitativt bedre og mer effektiv utdanning enn det vi har i dag.

Fremskrittspartiet ønsker en individrettet opplæring, hvor læringen er rettet inn mot det enkelte barns evner og muligheter. Opplæringen skal betales av det offentlige, og brukernes rettssikkerhet i forhold til tilbudenes kvalitative mål skal garanteres av staten.

Fremskrittspartiet ser ingen grunn til at kommuner, fylker og stat skal ha tilnærmet monopol på utdanning. Det er en menneskerett at borgere i ethvert samfunn gis adgang til å velge utdanning. Dette gjelder for foreldre til mindreårige barn og voksne på vegne av seg selv. Foreldrenes rettigheter er spesielt viktig når vi erkjenner at foreldrene er de som kjenner egne barn og deres muligheter best. Videre vet vi fra forskning i en rekke land at et variert utdanningstilbud driver kvaliteten oppover, fremfor den mer stereotype selvfølgelighet som lett finner sted, der monopoliet på kunnskapsdannelse domineres av en politisk gruppering.

Det brukes millioner på forskning, bl.a. på fiskebestandene langs kysten og i Barentshavet. Videre brukes det millioner til drift av oppsynsskip og vakthold. Alt dette er gode formål som ingen kan si seg uenig i eller forsøker å skjære ned på.

I dette perspektivet synes det å herske en kollektiv inkompetanse innenfor skoleverket når det gjelder å ivareta barns rett til å bli tilført både kunnskap og sosial kompetanse i forhold til et fremtidig arbeids- og samfunnsansvar. Ideen om uttrykket «kollektiv inkompetanse» kommer når media viser at lærere anbefales å ta kurs i selvforsvar av tillitsvalgte representanter i Lærerlaget. Jeg må få spørre hvilke holdninger som styrer hos dem som vitterlig er ansatt for å være pedagoger og veiledere for barna våre, samtidig som de ikke vil innrømme at foreldrene både har rettigheter og kompetanse i forhold til egne barn.

Fremskrittspartiet vil at den fremtidige lærerutdanningen revideres og kvalitetssikres. Dette synes alle å være enige om. Men svært lite skjer. Når viljen til å ta forskning på alvor er til stede, vil f.eks. en undersøkelse fra Møreforskning med over 200 skoler som grunnlag, som viste at 60 pst. av de spurte lærere mente at det var foreldrenes ansvar alene å oppdra barna, få mye større tyngde. De samme foreldre opplever at Lærerlaget ved sin leder hevder at foreldre er inkompetente til å vurdere skolens innhold og kvalitet. Dette henger ikke helt sammen.

I dette tilfellet opplever jeg at Fremskrittspartiet ivaretar foreldrene og dermed barna på en fullverdig måte. Vi vil ha foreldrene inn i skolen som likeverdige deltakere og en ubrukt ressurs. Vi vil at foreldrene skal få det ansvaret for sine barn som de etter loven har. Dette grepet vil være ett av flere nødvendige grep for økt forståelse for kvalitet basert på ro, orden og disiplin, som barn trenger for å kunne ha en trygg oppvekst og et godt læremiljø. Fremskrittspartiet kan ikke støtte forslag som i konsekvens betyr at offentlig ansatte erstatter mor og far for barn flest. Vi innser den smertelige sannhet som utkrystalliserer seg i form av stadig reduksjon av det generelle opplæringsnivået, som igjen gir dårligere ferdigheter. Dette kommer til syne i form av prekvalifiserende kurs innen høyere utdanningsinstitusjoner over hele landet, og ikke minst ved det faktum at den faglige dyktighet hos de elevene som søker håndverksyrker, ikke er tilfredsstillende. Gamle mestere hevder sågar at det er langt mellom yngre med fagbrev som uten videre kan arbeide selvstendig. Det hjelper ingenting at Regjeringen vil snevre inn den enkeltes mulighet til VK I-kurs innen IKT.

Fremskrittspartiet har videre tatt innover seg at skolebyggene må ivaretas på en langt bedre måte enn i dag. Vi har derfor innenfor de rammer som budsjettavtalen gir, funnet å kunne gi et incitament til kommunene når det gjelder å ta ansvaret for nødvendige bevilgninger til vedlikehold og oppgradering av skolebygg. Fremskrittspartiet vil ikke flytte dette viktige lokalpolitiske ansvaret, men innser at flertallene rundt omkring i kommunene fungerer bedre i et vegetarisk miljø.

I forhold til Stortingets flertall ved budsjettavtalen har Fremskrittspartiet innen høyere utdanning og forskning ingenting å skamme seg over. Tvert imot, vi tar i tillegg ansvar for nødvendige justeringer innen spesielle høyskoler, som er tvingende nødvendig, og erkjenner ansvar i stedet for å umyndiggjøre ytterligere.

Det er betenkelig ut fra rent samfunnsøkonomiske synspunkter at så få studenter gjennomfører studiene på normert tid. For å bedre mulighetene for heltidsstudentene økes den generelle stipendandelen i Fremskrittspartiets budsjett med 1 pst. Dette gir en utgift på ca. 80 mill. kr. Samtidig settes det av 50 mill. kr til et «turbostipend» for å stimulere til økt gjennomstrømming og raskere studieprogresjon. Dette hadde man tidligere, men man fant det tydeligvis fornuftig å gå bort fra det. Vi tar det nå inn igjen.

Videre vil Fremskrittspartiet bedre mulighetene for studentene til på helt fritt grunnlag å vurdere utdannings tilbudene globalt. Vi lever i en vesentlig mindre verden

enn det vi gjorde for bare 20-30 år siden. For å få dette til har vi økt gebyrstipendene, slik at det er reelle muligheter.

Når det gjelder privat høyere utdanning, må dette også kunne bygges opp og være økonomisk forsvarlig å velge. Derfor innfører vi også et gebyrstipend som er tenkt å dekke – helt eller delvis – studiepengene til private studie steder innenlands.

Det er beklagelig at det ikke har vært mulig å få flertall for disse forslagene, som ville gitt en valgfrihet og et handlingsrom for den enkelte student til selv å vurdere hva man ønsker å studere, og hvilken kvalitet det skal være på det tilbudet som blir gitt.

I tillegg vil jeg få lov til å si at forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, ikke vil bli tatt opp, fordi dette spørsmålet ble behandlet i forrige uke og da nedstemt.

Jeg vil så ta opp de forslag som Fremskrittspartiet har fremmet, alene eller sammen med andre.

Presidenten: Ursula Evje har tatt opp de forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Rune E. Kristiansen (A): Fremskrittspartiets skolepolitikk kommer klart og tydelig fram i de generelle merknader. Det er etter mitt syn der debatten overfor Fremskrittspartiet bør føres, for det er den totale omlegging og rasering – fra grunnskole til universitet – som finner sted i de merknadene. Det er ikke mulig i et replikkordskifte å kommentere for mye av dette, men det foreligger et forslag fra Fremskrittspartiet om å innføre disiplin, straffelekse, gjensitting og utvisning i grunnskolen, uten at nevneverdige argumenter for å fremme forslaget etter mitt syn kommer fram i de generelle merknadene. Så jeg tillater meg å spørre representanten Evje: Bygger disse forslag på fagekspertise? Eller er det egen erfaring og praksis i Fremskrittspartiet i forhold til hvordan man skal holde ro og orden, som nå skal ut også i den norske skole?

Ursula Evje (Frp): Nå har tydeligvis representanten Kristiansen og jeg forskjellig erfaringsgrunnlag i Fremskrittspartiet, og han bærer seg jo på en slik måte at man skulle tro at hans var vesentlig bedre enn mitt – men det skal vi ikke diskutere.

Når det gjelder forholdene om disiplin i skolen, hadde vi det oppe også for et år siden, og jeg tror at jeg i mitt innlegg presiserte ganske sterkt at for at barn skal ha et best mulig oppvekst- og læringsmiljø, må man ha trygghet, normer og klare grenser for hva det enkelte barn kan tillate seg i forhold til sin alder og utvikling. Der har skolen gjennom mange, mange år forsømt seg sterkt. Loven gir klare regler for hvordan skolen kan håndheve dette, gir klare muligheter til å iverksette tiltak, og så kommer man i den merkverdige situasjonen at kollegiet i seg selv ikke ønsker å bruke disse mulighetene som loven gir, men isteden går inn og lærer seg selvforsvar ved å gå på kurs, fordi de blir angrepet av små barn. Det er et eller

annet fundamentalt galt her, og jeg synes det er uhyggelig leit at Arbeiderpartiet verken evner eller er i stand til å se at den politikken de fører, rammer barn – hemningsløst, hardt og vondt – og er medvirkende årsak til, og øker, mange av de problemene vi har i ungdomsmiljøene i dag.

Petter Løvik (H): Det er frå fleire hald – både i dag og tidlegare – gjort eit forsøk på å sette Framstegspartiet og Høgre i same bås i utdanningspolitikken. Det er korrekt at det er saker og retningar vi er einige om, men det er også veldig store forskjellar.

Eit av dei områda der dette kjem aller tydelegast fram i den innstillinga vi behandlar i dag, og som representanten Evje ikkje var innom, er synet på dei kommunale musikk- og kulturskulane. Høgre ser desse tilboda som svært verdifulle for den enkelte og for heile kulturlivet vårt, og vi synest dette er ein ypparleg måte å gjere kultur tilgjengeleg på for veldig mange.

For å gi eit tilbod som alle kan ha råd til dersom dei ønskjer det, har Høgre i denne innstillinga bede om at timesatsane blir vurderte. Det er ikkje gjort sidan 1991. Og timesatsane for støtta er i dag veldig låge. Framstegspartiet går den heilt andre vegen. Framstegspartiet hevdar at dette er eit tilbod som ikkje er «beregnet på alle barn, men kun en mindre gruppe spesielt interesserte». Og dermed kuttar dei heile tilskotet.

No kan ein for det første vurdere om dette er ei mindre gruppe. Eg vil minne om at det i dag er 70 000 elevar i grunnskulen som nyttar dette tilbodet. Ser ikkje Framstegspartiet at det partiet no foreslår, vil gjere dette til eit tilbod for endå færre? Er det ikkje ønskjeleg at også dei som har litt dårleg råd, skal ha ei mulegheit til å kunne utvikle det dei er flinke til, f.eks. innanfor musikklivet? Skal dette etter Framstegspartiets meining vere eit tilbod til endå færre, noko som vil vere resultatet dersom Framstegspartiet sitt syn vinn fram?

Ursula Evje (Frp): «Sette i bås», sa representanten Løvik. Nå vet ikke jeg hvor Høyre setter sine representanter, men Fremskrittspartiet har dem vanligvis ikke i fjøset. Men det er nå en sak for seg.

Når det gjelder de kommunale musikk- og kulturskolene, er det helt riktig at vi ikke ønsker å gi øremerkede tilskudd til disse. Det er tilskudd for å få kommunene til å etablere dem, og det er tilskudd for å øke etablerings-takten. Vi vet i Fremskrittspartiet at det er trang økonomi i kommunene, og vi vet også gjennom lang erfaring at i det øyeblikk alle kommuner eller flere kommuner sammen har etablert disse skolene, vil man flytte de øremerkede tilskuddene, i dag for 70 000 barn i stedet for 550 000, inn i rammetilskuddet, og man vil forlange at kommunene har et fullverdig tilbud til alle som ønsker det. Dette mener vi er en ganske snikende måte å få dette til på.

Vi er av den oppfatning at kultur er viktig å lære for barna, og så tidlig som mulig, men det er også en vesentlig del av foreldrenes ansvar. Vi har i dette landet hatt en korpsaktivitet gjennom mange år, som aldri i det vesent-

lige har vært båret av offentlig økonomi, men av nitid ansvar av foreldre på alle felt. Men det har også vært slik at mange foreldre med meget musikalske barn ikke har fått dem inn i skolekorpene, fordi de verken har hatt økonomi eller tid til å utføre alt det frivillige arbeidet som må gjøres. I det øyeblikk man legger fram et tilbud som kan dekke og gi et tilbud til alle barn om en minimumskompetanse – alle de 550 000 barna – da skal Fremskrittspartiet ta det på alvor.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Det er spennande å følgja Framstegspartiet sitt engasjement for enkeltmenneske i dette landet. Samanhengen mellom ord og handling er ikkje alltid like tydeleg. Ursula Evje har i dag på ny påvist akkurat det.

Senterpartiet meiner det er god grunn til å spørja om ikkje Framstegspartiet i det heile tek innover seg den samanhengen som er mellom kommunane sine rammer og høvet til ein variert skulestruktur og ei tilrettelagd opplæring for den enkelte.

Framstegspartiet reduserer rammene til kommunane. I Budsjett-innst. S. nr. 5 står det å lesa at Framstegspartiet vil redusera innbyggjartilskotet, regionaltilskotet og Nord-Noreg-tilskotet. Dei vil på eitt år ta 800 mill. kr frå dei 210 kommunane som tapte på grunn av Rattsø-omlegginga. I dagens innstilling foreslår Framstegspartiet bl.a. å redusera tilskotet til skulefritidsordninga med 200 mill. kr, tilskotet til språklege minoritetar med 210 mill. kr og tilskotet til musikkskulane med 83 mill. kr. Så vil Framstegspartiet som alternativ innføra stykkprisfinansiering – eit beløp som følgjer kvar elev. Ja, det må jo tyda at dei avviser høvet til ein skulestruktur som er i pakt med geografien vår, det må tyda at dei avviser ei tilrettelegging av opplæringa som inneber ulike beløp til kvar elev, og det må tyda at dei avviser eit kommunalt engasjement for eit stimulerande og inkluderande oppvekst- og fritidsmiljø – det siste er noko som svært mange foreldre i dette landet i desse dagar bed om.

Ursula Evje (Frp): Sammenhengen mellom ord og handling er ikke alltid like tydelig, sa Senterpartiets representant. Det er helt riktig. Det er store sprik mellom ord og handling hos alle partier i denne sal, noe jeg dessverre har erfart når jeg har reist rundt i Distrikts-Norge og blitt overfalt av bekymrede foreldre, fordi Senterpartiet og Arbeiderpartiet og andre har gått sammen og dannet flertall for å legge ned grendeskolene i bygda, bygge store nye, sentrale skoler og frakte barna med buss, båt eller annen tilfeldig skyss langs rasfarlige veier, stormutsatte områder m.m. Ja, det er riktig, det er enorme forskjeller på hva man sier, og hva man i realiteten gjør.

Når Fremskrittspartiet kutter i skolefritidsordningen, har ikke det noen ting å gjøre med at dette ikke er et utmerket tiltak, men det er et tiltak som kan drives basert på foreldrenes behov, av foreldrene og til selvfinansiering. Det var det som var opptakten til skolefritidsordningen da den kom i orden etter frikommuneforsøkene i Norge. Det totale tilskuddet til skolefritidsordningen fordelt ut på alle barn i aldersgruppene utgjør da vitterlig

(Evje)

ikke mer enn ca. 166 kr pr. måned fra staten. Hvis det er en sum som er så ekstremt stor at familier går konkurs, vil vi gjerne ha en dokumentasjon på det, og så skal vi se på saken på nytt.

Når det gjelder stykkpris og skolestruktur, er det nettopp stykkprisen som garanterer at det enkelte barn får skole i nærmiljøet sitt, fordi det vil være mulig å opprettholde en skole også med under 20 elever i skolen. Jeg synes ut fra en slik vurdering at representanten fra Senterpartiet, som jeg anser for å være en meget ordentlig dame, burde tenke disse tankene gjennom en gang til.

Rolf Reikvam (SV): Jeg er enig med Rune Kristiansen i at det er i de generelle merknadene Fremskrittspartiet avslører sitt syn på utdanning og sitt syn på læring og kompetanse. Når man leser disse merknadene, lurer man på om man skal ta det helt på alvor, men det er jo Norges nest største parti, så man er nødt til å ta en del av dette på alvor.

Det er to forslag som avslører synet på kunnskap og synet på læring. Det er forslaget som går på at vi skal ta i bruk gjensitting, straffelekse, om ikke akkurat bank, så nesten bank, og forslaget om at man på nytt skal innføre karakterer også på grunnskolens barnetrinn. Der viser Fremskrittspartiet hva slags syn de har på utdanning, og hva slags syn de har på læring. Dette er et syn som for lengst er forlatt i norsk skole – og takk for det. De fleste tror vel ikke at man lærer gjennom trusler og gjennom bank, og at man på den måten skaper gode læringsmiljøer. Vi vet at i norsk skole i dag organiserer man læringsmiljø på en helt annen måte enn det som dette synet avslører. Ursula Evje bruker også begreper som å tilføre kunnskap, tilføre sosial kompetanse, altså at det er noen utenfra som skal tilføre noen noe. Men læring foregår jo ved at barn og unge selv engasjerer seg og deltar i læringsprosesser.

Mitt spørsmål til Ursula Evje og Fremskrittspartiet er: Tror Fremskrittspartiet og Ursula Evje at det å operere med trusler, ulike former for trusler, alt fra karakterer til gjensitting, er en måte å skape gode læringsmiljø og en god situasjon for barna våre på?

Ursula Evje (Frp): Det er mer enn fristende å spørre om hvilke briller representanten Reikvam hadde på seg i dag. Han hadde garantert ikke de brillene som har den lille innretningen bak stangen som gjør at man hører spesielt godt. Akkurat denne replikken som gikk på gjensitting, straffelekse etc., svarte jeg på i mitt svar til representanten Rune Kristiansen.

Når det gjelder Reikvams påstander om trusler om bank, skjønner jeg ikke riktig hvor han har fått det fra. Når han så gir seg til å trekke i tvil barns muligheter for å utvikle seg i forskjellige miljøer, sier jeg at forutsetningen for at barn skal kunne utvikle seg godt, er at de har gitte normer å fungere etter, gitte begrensninger for hva de kan tillate seg, og hva de ikke kan tillate seg. Det ligger nettopp i dette at en lærer på en skole, om han kalles lærer eller veileder eller instruktør eller hva man måtte

ha, skal ha et ansvar som en voksenperson. Han skal bringe til den enkelte elev den kunnskapen han sitter inne med som voksen person, i forhold til det å forholde seg til verden omkring seg, i forhold til at barn ikke er født med sosial kompetanse. Den er nødt til å læres underveis. Jeg har ikke noe spesielt ønske om å bruke de gamle indianske metodene når det gjaldt f.eks. å lære barn å være redd for ilden. Man lot dem gå inn i bålet og forbrenne seg stygt, og så gjorde de det aldri mer. Jeg synes det må være mer fornuftig at de voksne i skoleverket oppfører seg som voksne, er voksne, har egen kompetanse og trygghet og kan overføre denne kunnskapen til barna.

Odd Einar Dørum (V): Jeg har som utgangspunkt at representanten Evje og jeg har det til felles at for å kunne være borgere i et samfunn må man også kunne besitte dannelse i betydningen kunnskap nok til å utfordre spesialistene til å snakke normalt til deg når de ellers har lyst til å snakke på spesialistspråk. Ut fra Venstres syn er også respekt for de verdier som ligger i kultur, en del av dannelsen. Det er en del av det som gir oss refleksjonsgrunnlag og evnen til å forstå andre mennesker. Her synes jeg Fremskrittspartiet er beundringsverdig klar. Når det gjelder det lokale kulturliv, sier man at «Så lenge musikk og kultur ikke ansees å være av avgjørende betydning for alle» osv., kan man kutte de millionene som representanten Løvik tok opp i en tidligere replikk. Ut fra Fremskrittspartiets logikk kan det i og for seg forstås, for man mener det ikke er en kjerneoppgave.

Viktigere og mer interessant blir det når vi kommer til partiets behandling av Norges musikkhøgskole, som kuttet med 9 mill. kr, og enda hardere: statlige kunsthøgskoler som kuttet med 30 mill. kr. Da føler jeg at jeg må stille spørsmål til representanten Evje om Fremskrittspartiets dannelsesbegrep, altså det at vi som borgere kan opptre på en slik måte at vi kan møte andre, forstå deres opplevelser og verdsette dem. Hvor langt bærer det egentlig? Når man kjenner situasjonen for scenekunsthøgskolene, kjenner situasjonen for Kunst- og håndverksskolen, kjenner situasjonen for Kunstakademiet, føler jeg at man her i praksis sier at dette tilbud til norske borgere, som er helt avgjørende for at en skal kunne møte andre, verdsetter Fremskrittspartiet så mye at man kan kutte det med 30 mill. kr og med en liten unnskyldende passus, at man kan i grunnen dekke det opp ved gebyrstipendier i utlandet. Er dette i alvor Fremskrittspartiets syn på musikk og kultur i bredeste forstand, som her har kommet til uttrykk? Eller var det behovet for å finne noen penger i salderingen av budsjettet?

Ursula Evje (Frp): Når Dørum på sin litt underfundige, men ekstremt elegante måte velger å angripe meg og Fremskrittspartiet på dette, tror jeg han føler at han er berettiget til å gjøre det.

Jeg er vel både personlig og på vegne av Fremskrittspartiet av den oppfatning at dannelse nok kan læres, men at den også ligger i det man er rent genetisk, bakgrunnsmessig sett, arvelig sett. Mange mennesker kan lære dan-

nelse og gjør det. De virker enormt dyktige på dette. Men så kommer disse små, spesielle situasjonene hvor glasuren sprekker, og man aner hva som ligger bak. Jeg ville jo sterkt foretrekke om dannelsesbegrepet, evnen til å delta i fellesskap, evnen til å se og være med på, var en del av vår felles arv og ikke en del av en tillært kunnskap alene, for da får man disse fernissproblemer. Når fernissen krakelerer, er det ikke alltid like vakkert å se på.

Når det gjelder konkret kunsthøgskolene, er det et faktum at Kunsthøgskolen i Bergen f.eks. har et vesentlig bedre driftsgrunnlag enn Kunsthøgskolen i Oslo. Det kan være mange forskjellige grunner til dette, men så lenge man ikke kan klare å finne ut av dette, ser vi ingen grunn til å kaste gode penger etter dårlige penger ut gjennom vinduet. Vi vil ha en gjennomgang, en redegjørelse og en klarhet i hvordan dette kan gjøres på en fornuftig og forsvarlig måte til det beste for alle, før vi ønsker å bevilge disse pengene.

Gunnar Breimo hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Arne Lyngstad (KrF): Så vidt jeg vet, har Stortinget aldri gjort så omfattende omprioriteringer på KUF-statsrådets budsjettforslag som under årets budsjettbehandling. Det er gjort omprioriteringer for over en halv milliard kroner. Dette faktum kan gjøre statsråder søvnløse. I år kan statsråden glede seg fordi budsjettavtalen med Kristelig Folkeparti og de andre sentrumspartiene innebærer økte rammer på over 320 mill. kr. Denne tydelige omprioriteringen forteller flere ting. For det første at det var behov for markerte endringer. For det andre at Regjeringen var fleksibel nok til å få en budsjettavtale med sentrumspartiene. For det tredje at Kristelig Folkeparti og de andre sentrumspartiene har oppnådd mye.

Endringene i samfunnet fører oss nå inn i kunnskaps-samfunnet. Et godt utdanningssystem og sterk satsing på utdanning, kompetansebygging og forskning blir sentrale faktorer for å bygge et godt samfunn. Kunnskap og innsikt legger grunnlaget for livskvalitet og mestring av arbeidsoppgaver og samfunnsliv. Vår evne til å sikre konkurransekraft og fornyelse i næringslivet er nøkkelen til økt verdiskapning og finansiering av framtidens velferd. Men kunnskapssamfunnet øker også behovet for bevissthet om verdier og etikk. Framtidens bedrifter er avhengige av hjernekraft framfor muskelkraft. Derfor blir ledernes behandling av sine medarbeidere så viktig for et godt resultat. Evne til samarbeid og forståelse for mellommenneskelige relasjoner øker behovet for en formulert arbeidslivsetikk hos hver enkelt. Samtidig møter vi nye etiske utfordringer knyttet til forskning og samfunnsutvikling. I Kristelig Folkeparti er vi opptatt av at utdanningssystemet fokuserer på disse utviklingstrekkene og inkluderer formidling av verdier og etisk refleksjon i utdanningene.

Regjeringens forslag til utdannings- og forskningsbudsjett for 2001 har jeg tidligere karakterisert som et

gi og ta-budsjett. Det var vanskelig å finne ut av profilen og begrunnelsen for de valg statsråden har gjort. La oss ta forskningen. Her øker man avsetningene til forskningsfondet betraktelig, men reduserer midlene til universitet og høyskoler som driver viktig grunnforskningsarbeid. Eller valget for Kirken: Statsråden foreslår 35 nye prestestillinger, men taper den lokale kirke for penger ved å kutte i statstilskuddet til de kirkelige fellestingene.

Statsminister Stoltenberg sa tidlig at han ønsket et budsjett samarbeid med Kristelig Folkeparti og sentrumspartiene. Kristelig Folkeparti opplevde imidlertid ikke Regjeringens forslag til budsjett som noen invitasjon til samarbeid. Det måtte derfor gjøres omfattende omprioriteringer for å kunne forsvare en budsjettavtale. Og det har vi fått til.

I budsjettarbeidet har Kristelig Folkeparti hatt fire hovedprioriteringer. For det første ønsker Kristelig Folkeparti et kraftig løft for forskning og høyere utdanning. Kristelig Folkeparti mente det vi sa om behovet for et løft for norsk forskning da Stortinget behandlet forskningsmeldingen vinteren 2000. Vi framhevet spesielt behovet for å satse på grunnforskningen. Regjeringen ville kutte i budsjettene for universitet og høyskoler som følge av lavere studentkull. Vi må heller bruke disse pengene til å bedre studiekvaliteten og sikre grunnforskningen. Jeg er tilfreds med at budsjettavtalen styrker universitetene og høyskolene med over 270 mill. kr i forhold til Regjeringens forslag. I tillegg økes avsetningene til forskningsfondet med totalt 3,5 milliarder kr, en halv milliard mer enn Regjeringen foreslo. Alt dette viser at Kristelig Folkeparti vil gi høyere utdanning økonomiske rammer som kan styrke forskningsinnsatsen.

Skal vi imidlertid nå målet om økt forskningsinnsats, er vi avhengige av at næringslivet øker sin innsats. Kristelig Folkeparti mener det kan bli nødvendig med skatte-tiltak, slik Hervik-utvalget foreslår, for å få det til.

Høgskolene har en viktig rolle å spille når det gjelder kompetansehevingen i deres regioner. Kristelig Folkeparti øker derfor bevilgningene til statlige høyskoler med 30 mill. kr, som skal brukes til å tilbakeføre studieplasser. Det er videre viktig at departementet viser fleksibilitet i fordelingen av midlene, slik at man tilgodeser evne og vilje til omstilling ved høyskolene. Spesielt bekymringsfull er nedbyggingen av ingeniøruddanningene. Vi må ikke svekke kompetansmiljøene innen ingeniøruddanningen, slik at Norge ikke får den teknologiske kompetanse som framtiden vil kreve. Jeg er særdeles tilfreds med at flertallet i komiteen vil videreføre ingeniøruddanningen ved Høgskolen i Nord-Trøndelag.

Jeg er også tilfreds med at flertallet i komiteen ønsker å gi private høyskoler bedre rammevilkår for å kunne bidra godt til kompetanseutviklingen og forskningen. Forslaget fra Regjeringen om å kutte studieplasser, avvises, noe som bl.a. betyr at diakonutdanningene opprettholdes. Flertallet mener det prinsipielt må tas hensyn til den organiserte forskerutdanning disse høyskolene driver med, ved fastsettelse av tilskuddsrammene. Vi ber Regjeringen komme tilbake med forslag om dette. Det er også enighet om å åpne alle forskningsprogrammer i Norges

forskningsråd for alle relevante fagmiljø, uavhengig av om de er private eller offentlige. Skal vi lykkes med å nå våre mål innen forskningen, må vi etablere et samarbeid og samspill mellom private og offentlige aktører, også innen høyskolesektoren.

Regjeringen har foretatt endringer i vedtektene for Teknologirådet. Kristelig Folkeparti har hele tiden ment at det er viktig å få etablert et teknologiråd som en kritisk aktør i offentlig debatt om teknologi og samfunn. Vi har tidligere sagt at dette kan sikres best ved en samlokalisering med de øvrige forskningsetiske komiteer. Ut fra det som nå har skjedd, er det riktig å få drøftet disse spørsmålene på nytt i Stortinget, og at Regjeringen legger fram spørsmålet om endringer i mandat, vedtekter og sekretariatsfunksjon for Teknologirådet som egen sak.

Den andre hovedprioriteringen for Kristelig Folkeparti har vært å få til et kvalitetsløft i ungdomsskolen. Vi er tilfredse med at kommunene får mer penger i 2001. Disse pengene letter presset på skolesektoren, selv om det i mange kommuner er trangt og det vurderes skolenedleggelse. Det er videre positivt med det lønnsoppgjør lærerne fikk i år, og det er mitt inntrykk at dette har gitt ny inspirasjon til mange lærere. Forslaget om økt satsing på IKT er også positivt, og får Kristelig Folkepartis støtte. Vi trenger likevel å øke innsatsen når det gjelder hospiterings- og kompetansehevende tiltak på ungdomstrinnet, fordi dette er gode bidrag til kvalitetsutvikling og lærerrekuttering.

Det tredje prioriterte tiltaket for Kristelig Folkeparti har vært å sikre mangfoldet i skolen. Andre talere fra Kristelig Folkeparti vil gå nærmere inn på dette.

Den fjerde prioritering for Kristelig Folkeparti har vært å gi Kirken gode arbeidsvilkår. Det er viktig å gi Kirken lov til å være kirke for folk flest. For meg betyr det bl.a. å legge Kirkens egen selvforståelse av oppgave og rolle til grunn for kirkepolitikken. Bare slik kan Kirken selv engasjere seg i folks hverdag og utfordre enkeltmenneske og samfunn. Det er bra at det er enighet om å opprette 35 nye prestestillinger. Det er også gledelig at Regjeringen ikke får støtte i at disse skal finansieres ved å legge nye oppgaver til Opplysningsvesenets fond, et fond som bl.a. skal sikre Kirkens økonomi i framtiden. Vi trenger en mer prinsipiell debatt om fondet før vi tar fra det. Jeg er også fornøyd med at kuttet i tilskuddet til Kirkelig fellelsråd ikke får støtte. Når jeg hører at formannskapet i Snåsa kommune i Nord-Trøndelag foreslår å kutte alle kommunale bevilgninger til den lokale kirke – også lovpålagte oppgaver kommunen skal bekoste – kommer Regjeringens begrunnelse for å redusere statstilskuddet i et merkelig lys.

Det viktigste enkelttiltak for folkekirkens framtid er imidlertid å få til en god dåpsopplæring. Et offentlig utvalg la i høst fram forslag til nødvendige tiltak, og jeg er glad for at flertallet i dag vil vedta å be Regjeringen legge fram en sak for Stortinget i løpet av 2001 der en vurderer lovfestet rett til dåpsopplæring.

La meg til slutt få peke på at behandlingen i komiteen har skapt et spennende konsept for økt fokusering på menneskerettigheter, folkemord og krigens grusomheter.

Det er nå flertall for å bevilge penger til å etablere et nasjonalt senter for menneskerettigheter. Videre er det flertall for å gi støtte til Falstadsenteret, som driver opplæring og dokumentasjon innen krigens fangehistorie, humanitær folkerett og menneskerettigheter. Det samme gjelder Stiftelsen Arkivet i Kristiansand. Sammen med Holocaust-minnet i Villa Grande i Oslo vil disse institusjonene kunne gi norsk skole og forskning økt fokusering på menneskerettigheter og internasjonal folkerett. Dette er helt i pakt med Kristelig Folkepartis ønske om å skape et mer menneskevennlig samfunn i globaliseringsens tidsalder.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Rikke Lind (A): Da regjeringen Stoltenberg la fram sitt forslag til statsbudsjett for 2001, var det ganske sterke reaksjoner – og sterke ord som ble brukt – fra ulike representanter fra sentrum. Nå har representanten Lyngstad gitt noe ros i dag, noe Regjeringens budsjett absolutt fortjener.

Kirken og prestestillinger er et område Kristelig Folkeparti alltid har viet mye oppmerksomhet. Hvis man går tilbake og ser på hva statsråd Lilletun foreslo på dette området, er det faktisk slik at han foreslo opprettelse av én eneste ny prestestilling. Én eneste ny prestestilling var statsråd Lilletuns prioritering. Statsråd Giske har fått til et annet løft, som vi alle vet.

Når det gjelder budsjettene som er vedtatt for denne stortingsperioden på området til kirke, utdanning og forskning, er det også interessant å se det skiftet som skjedde for to år siden. For da Høyre og Fremskrittspartiet lagde budsjettkompromiss med sentrum, fikk man i 1997 et kutt på 30 millioner, og høsten 1998 – for det budsjettet – et kutt på 328 millioner. Det var resultatet de to årene sentrum fant sammen med Høyre og Fremskrittspartiet. Høsten 1999 fikk vi et annet resultat – pluss 267 millioner. Denne høsten har vi også fått en god løsning med et nytt løft på kapitlet kirke, utdanning og forskning.

Jeg vil utfordre representanten Lyngstad. Hvor mener representanten Lyngstad at sentrum og Kristelig Folkeparti finner de beste løsningene for Kirken, for forskning og for utdanning? Er det i samarbeid med Arbeiderpartiet eller er det sammen med Høyre og Fremskrittspartiet?

Arne Lyngstad (KrF): Representanten Lind sier at Regjeringens budsjettforslag fortjener ros. Ja, på enkelte punkter gjør det det, men budsjettet har blitt langt bedre med de endringer budsjettavtalen med sentrum har gitt.

Det er riktig at statsråden og Regjeringen la inn 35 nye prestestillinger. Det ser jeg som en start på en opptrapping av den kirkelige bemanning, det er det behov for. Jeg håper imidlertid at dette ikke er signal om at statsråden og Arbeiderpartiet bare ønsker en prestekirke, men at det også skal komme andre typer stillinger i Kirken. Dette er en god start, som vi i Kristelig Folkeparti ønsker å være med på å videreføre.

Så er det også riktig, som representanten Lind peker på, at vi har fått til en del helt nødvendige omprioriteringer

i dette budsjettforliket. Og uten de omprioriteringene, som er store, kunne vi ikke ha gått for det budsjettforslaget som Regjeringen la til grunn. Kuttene overfor de private skolene, kuttene på høyere utdanning og kuttene også på kirkelige formål til finansiering av disse prestestillingene, som ble gjort gjennom å ta midler fra fond, ja, det var tiltak vi ikke kunne støtte. Det har vi fått nullet ut i budsjettforhandlingene og budsjettavtalen, og det er vi fornøyde med, men det viser at de beste løsningene finner vi i sentrum i norsk politikk.

Ulf Erik Knudsen (Frp): I budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre svikter man trossamfunnene. Tilskuddsordningene til privateide skole- og kirkebygg kuttes med over 50 pst. I fjor ble det bevilget 15 mill. kr til dette formålet. Denne bevilgningen har Fremskrittspartiet foreslått at man skal opprettholde. Arbeiderpartiet og sentrum foreslår imidlertid å redusere bevilgningen ned til 7 mill. kr, til tross for at behovet på dette området er betydelig. Kristelig Folkeparti har tidligere vært en varm forsvarer av denne posten i statsbudsjettet. Mitt spørsmål er: Hva er det som har skjedd som har endret dette ståstedet? Er ikke trossamfunn, kirkebygg og private skoler lenger så viktig for Kristelig Folkeparti? Og hva er i så fall grunnen til dette?

En litt annen sak: lese- og skrivevansker. I min replikkordveksling med komitelederen fikk jeg inntrykk av at Arbeiderpartiet ønsket å legge skylden på sentrum for de kutt som er på forskning på kap. 258 post 21, på 5 mill. kr innenfor dette området. Det var så vidt jeg forstod, en følge av avtaleforhandlingene med sentrum. Dersom man ønsker å ta problemet med lese- og skrivevansker alvorlig, kan jeg ikke forstå logikken i et slikt kutt. Jeg vil anta at representanten Lyngstad kan forklare meg denne logikken dersom det er slik at det er sentrum og ikke Arbeiderpartiet som er skyld i dette kuttet.

Arne Lyngstad (KrF): Fremskrittspartiets Ulf Erik Knudsen sier at Kristelig Folkeparti svikter trossamfunnene, og viser til at sentrumspartiene og Kristelig Folkeparti har klart å videreføre en tilskuddsordning som Regjeringen foreslo å legge ned, riktignok ikke med det samme beløp som på inneværende års budsjett, men alternativet som Arbeiderpartiet la fram, var å fjerne ordningen helt. Det hører også med i virkelighetsbeskrivelsen. Jeg er faktisk litt stolt over å ha fått den tilskuddsordningen på plass igjen, slik at det fortsatt er mulig å få tilskudd til slike formål. Jeg skulle gjerne gitt mer, men det var så langt vi kom. Og en vet at i budsjettforhandlinger må en gi og ta for å finne løsninger, og dette ble resultatet.

Kristelig Folkeparti ønsker selvfølgelig også å ta problemet med lese- og skrivevansker alvorlig. Det er klart at når en skal gjøre omprioriteringer, må en ta midlene en plass. Jeg er ikke like glad for alle de kutt som er gjort, men jeg mener at vi kan leve med de kuttene og de omprioriteringene som er gjort. Og skulle det representanten Knudsen peker på, bli for vanskelig, ja, så står det enhver

regjering og ethvert storting fritt å ta opp de spørsmålene på nytt.

Petter Løvik (H): Eg vil gripe fatt i og be om å få utdypa to av dei sakene Arne Lyngstad snakka om i sitt innlegg. Den eine gjeld kompetanseutvikling i ungdomsskolen og dei spesielle problema vi finn der. Vi i Høgre er sjølv sagt veldig einige i at der er det mykje å gjere, men eg vil spørje representanten Lyngstad spesielt: Kva er det som er gale med Høgre sine forslag, som er konkrete på dette området, når ikkje Kristeleg Folkeparti vil støtte dei? Det gjeld m.a. dette å få større variasjon og større valfridom i ungdomsskolen, noko veldig mange elevlar etterlyser.

Den andre saka som Lyngstad var inne på, var dette med kompetanse innan informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Der vil eg be representanten Lyngstad kommentere det mest dagsaktuelle av dei forslaga som ligg føre i dag, det omdelte forslaget om å oppretthalde IKT-driftsfag som eige VKI-kurs. Eg minner om at dette er eit forholdsvis nytt fag, med kjempesuksess – 2000 søkjarar til 850 plassar – og behovet er grundig dokumentert. Mellom anna viser ei undersøking som er gjen-gitt i nettutgåva av Computerworld den 13. juni 2000, at plunder og heft ved drift av IKT-system kostar i år 2000 ca. 28 milliardar kr i Noreg, og at det er svært knapt om denne kompetansen. Det er desse problema vi har prøvd å løyse gjennom eit nytt spesialisert IKT vidaregåande kurs i vidaregåande skule. Og departementet vil no – dessverre, etter mitt syn – innlemme dette kurset i eit større kurs og avgrense rekrutteringa til eit fåtal grunnkurs. Stortinget bør no slå klart fast at IKT-driftsfag ikkje er del av eit særlop, men eit kurs for eit samla norsk arbeidsliv.

Dersom sentrum blir med på det forslaget som er omdelt, vil det vere fleirtal for det, og eg vil gjerne be representanten Lyngstad om støtte, og om at han kommenterer forslaget.

Arne Lyngstad (KrF): Representanten Løvik var opptatt av kompetanseutviklingen i ungdomsskolen. Jeg tror både Kristelig Folkeparti og Høyre blir enige om at det – kall det trinnet – som det er behov for å gjøre noe på, er nettopp ungdomsskolen. Derfor var det også at sentrumspartiene la vekt på å få til – og klarte å få til – en økt bevilgning til hospiterings- og kompetanseutviklingstiltak i ungdomsskolen. Vi inngikk et samarbeid nettopp for å øke ressursene til denne sektoren. Høyre klarte ikke å komme i en slik posisjon at de klarte å tilføre midler til disse tiltakene. Jeg tror faktisk at disse hospiterings- og kompetanseutviklingsmulighetene både vil kunne gi en pedagogisk fornyelse hos mange lærere og også tilføre ungdomstrinnet nye ideer for hvordan undervisningen skal skje. Dette tror jeg også vil komme ungdommene til gode.

Så ber representanten Løvik meg om å kommentere det forslaget som han har lagt fram i salen i dag, om IKT-driftsfag som et eget VKI-kurs. Vi har sett på forslaget, og jeg må i likhet med representanten Løvik si at jeg er litt overrasket over det valg av struktur som statsråden

har gjort når det gjelder IKT-faget og dette bedriftsfaget, ensidig å knytte det til studieretningen salg og service. Etter min vurdering er det faktisk en fordel om en kan få søkere fra alle studieretningene på grunnkursene her, slik at de med sin bakgrunn kan få komme inn i dette IKT-driftsfaget. Så min vurdering av forslaget er at vi er positivt innstilt til det.

Rolf Reikvam (SV): Dette har åpenbart vært en god høst for Kristelig Folkeparti. De har hatt en høy profil, og Arne Lyngstads innlegg føyer seg godt inn i denne Kristelig Folkeparti-selvtilfredsheten vi har merket nå i høst.

Man kan jo få en følelse av at det er Kristelig Folkeparti som har styrt budsjettforhandlingene, og man kan også lure på om det finnes ett område der Kristelig Folkeparti ikke har vunnet fram. Men på ett område vet noen av oss at det ikke er grunn til den selvtilfredsheten som vi får demonstrert. Det gjelder forskning.

For knapt et år siden la daværende Kristelig Folkepartistatsråd fram en forskningsmelding, og et flertall her i Stortinget var klare på at forskningssatsen skal økes. Vi skal opp på et høyere nivå, vi skal nå OECD-gjennomsnittsnivå i løpet av en femårsperiode. Men verken det opprinnelige budsjettet eller dette budsjettforliket fører oss nærmere dette målet. Det må være klinkende klart. Vi kommer ikke en tøddel nærmere dette målet, til tross for at budsjettforliket øker rammene for undervisningssektoren med 250–270 mill. kr. Halvparten av dette er til forskning, og forskningssatsen øker med godt og vel 100 mill. kr i og med budsjettforliket. Det er det faktiske forhold.

Skal vi nå det målet vi har satt oss, må den offentlige forskningssatsen hvert år i en femårsperiode øke med minst 1 milliard kr. Dette fører oss ikke nærmere målet. Derfor blir spørsmålet til Kristelig Folkeparti, som var med på målet om OECD-gjennomsnittsnivå i løpet av en femårsperiode: Opplever de at vi er kommet nærmere dette målet med det budsjettet som de nå slår seg på bryttet og er veldig godt fornøyde med?

Arne Lyngstad (KrF): Representanten Reikvam sier at det har vært en god høst for Kristelig Folkeparti. Ja, på mange måter har det vært det. Vi har fått gjennomslag for mange ting. Og jeg legger ikke skjul på at jeg er tilfreds med å beholde ressursene i universitets- og høyskolesektoren. Jeg er tilfreds med at vi får økte ressurser til Kirken. Jeg er tilfreds med at vi i et budsjettforlik tidligere i høst fikk halvert matmoms – for å ta andre områder også. Men det betyr selvfølgelig ikke at alt i hop er bare gull og grønne skoger, slik representanten Reikvam ville ha oss til å si at vi opplever det som.

Jeg er enig med representanten Reikvam i at vi har store utfordringer når det gjelder å nå målet gjennomsnittlig OECD-nivå på forskningssatsen. Men vi har i hvert fall lagt et grunnlag når vi har snudd trenden. Jeg er enig i at vi trenger å gjøre en ytterligere jobb i årene framover, men nedgangen i forskningsbevilgningene er stoppet. Fondet øker, men i tillegg til at vi må øke den offentlige innsatsen, som vi må gjøre gjennom å beholde

ressursene i universitets- og høyskolesektoren og helst også øke dem i årene framover, må næringslivet stimuleres til å ta et langt større ansvar. Her synes jeg faktisk at jeg mangler signaler fra SV om hva de mener om det. I innstillingen peker sentrumspartiene bl.a. på at det er nødvendig med skatteincentiver for å få økt forskningssatsen i næringslivet. Vi er nødt til å samarbeide med næringslivet for å nå de målene vi har satt oss innenfor forskningspolitikken. Det mener jeg er den viktigste utfordringen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Inge Lønning (H): La meg begynne med å slutte meg til den kompliment som representanten Lyngstad i dagens debatt startet ut med å gi til komiteens leder for hennes måte å holde styr på komiteen på. Det har seg slik at ved et tilfældighetenes spill er det usedvanlig mange vestlendinger i denne komiteen. Det gjør at jeg som bergenser føler trang til å utforme denne kompliment på en spesiell måte som bergensere gjerne tyr til når de er i det tolerante hjørne – det hender det også. Da pleier de å si: Vi får huske at vi er alle striler for Vårherre. Det kan jo passe spesielt godt i en kirkekomite – selvfølgelig – å ytre det på den måten.

Komiteens leder sa i et replikkordskifte tidligere i debatten at Regjeringens innsats for forskningen er imponerende. For å underbygge det viste hun til at Regjeringen hadde videreført det forslaget som lå klart da den overtok, om å øke Forskningsfondet med 1 milliard kr i revidert nasjonalbudsjett, og at den også har trappet opp Forskningsfondet med ytterligere 3 milliarder kr, og gjennom budsjettforliket med en halv milliard til. Det er det elementet som er positivt i bildet. Men det må straks føyes til at det er det enkleste i budsjettssammenheng å parkere noen milliarder i et fond. Virkningen av det kommer først på lengre sikt, og selv om man skulle regne med en avkastning på 6–7 pst., blir det ikke all verdens bidrag til den løpende drift av forskning og høyere utdanning.

Det som var problemet med Regjeringens budsjettforslag når det gjelder høyere utdanning, var at den gjorde den samme feil som regjeringen Jagland i sin tid gjorde, da den plutselig – over natten – påførte universitetssektoren et kutt på 2 000 studieplasser. Det påførte Stortinget mye besvær å rette opp igjen i etterkant, da det ble klart for alle at virkningene av dette var ganske ødeleggende for universitetssektoren. Denne gang gjentok man et ganske drastisk kutt nettopp i bevilgningen til universitetene. I den utstrekning statsråden gjennom sin statssekretær begrunnet dette i den offentlige debatt, lød det ganske enkelt slik: Dette er man nødt til å gjøre fordi antall studenter som søker til universitetene, har gått noe ned.

Det er en eiendommelig logikk. Våren 1998 påla Stortinget enstemmig Regjeringen å komme tilbake til Stortinget med forslag om en ny måte å tildele ressurser til universitetene på. Den uttrykkelige bestilling fra Stortinget var at man skulle skjerme forskningsdelen av universitetenes virke mot tilfeldige svingninger i studenttallet.

Foreløpig er denne bestillingen ikke innfridd, og det er blitt overtydelig gjennom det budsjettforslaget som Regjeringen fremmet i år. Derfor har Høyre funnet det nødvendig i budsjettinnstillingen å minne om dette stortingsvedtaket, som står ved lag.

Budsjettforliket har nå rettet opp de verste virkningene av Regjeringens forslag for universitetenes vedkommende. Men la meg understreke: Det er heller ikke gjort mer enn å gjenopprette den skaden som ville ha fulgt dersom Regjeringens forslag hadde blitt gjennomført. Det er fremdeles et godt stykke igjen til man virkelig er på of-fensiven, i samsvar med den opptrappingsplan som Stortinget har sagt at man ønsker for forskningens vedkommende for de neste fem år.

Det er gledelig at komiteen som helhet har fornyet bestillingen til Regjeringen, denne gang med sikte på i revidert nasjonalbudsjett 2001 å komme tilbake med den forpliktende opptrappingsplan. I det ligger det indirekte en bekreftelse på det Høyre sa, nemlig at det vi fikk i revidert nasjonalbudsjett i år, verken var forpliktende eller en opptrappingsplan, det var utelukkende en avskrift av den stortingsmelding daværende statsråd Lilletun hadde fremlagt, og den komiteinnstilling Stortinget avgav til den. Jeg regner med at når vi skal debattere revidert nasjonalbudsjett til våren, vil vi ha noe reelt og substansielt fra Regjeringens side å holde oss til.

OECD har flere ganger påpekt at den norske utdanningspolitikk skiller seg fra gjennomsnittet av OECD-landenes ved at profilen er ulik. Vi bruker i Norge relativt mer på grunnskolen enn de fleste OECD-land gjør, vi bruker omtrent som gjennomsnittet når det gjelder videregående opplæring, mens vi bruker markert mindre enn det OECD-landene gjør, på universitets- og høyskolenivået. Det kan tenkes å være mange grunner til dette, men det er i hvert fall svært mye som taler for at dersom Norge i fremtiden skal kunne høste det utbytte av våre grunnforskningssmiljøer og våre høyere utdanningsmiljøer som vi bør høste, er vi nødt til å følge opp mer ambisiøst når det gjelder å sikre kvaliteten ved våre universiteter og høyskoler.

Når det gjelder videregående opplæring, konstaterer jeg at budsjettforliket ikke er spesielt positivt, idet flertallet kutter både i utstyrsbevilgningen, 10 mill. kr, og man kutter i Regjeringens forslag til kvalitetsutvikling i videregående opplæring. Jeg har ikke sett noen begrunnelse for noen av disse kuttene, og det kan jeg meget vel forstå, for det er ikke mulig å begrunne dem, slik situasjonen i videregående skole er.

Høyre har også når det gjelder grunnskolen, markert at vi mener det er behov for å satse ytterligere på etterutdanningstilbud for lærere. VG hadde for halvannen uke siden en oversikt som viste at det står katastrofalt dårlig til når det gjelder faglig kompetanse hos de lærere som underviser i nøkkelfag på ungdomstrinnet. Det gjelder fag som matematikk, engelsk og norsk, og det gjelder så menn også det nye KRL-faget, hvor forsvinnende få lærere har fordypning i det faget de underviser i.

Internasjonalisering er en viktig utfordring også i skole- og utdanningspolitikken. Derfor er det forbløffende at

Regjeringen i år 2000 presenterer for Stortinget et budsjettforslag hvor man kutter dramatisk på gebyrstipendordningen for norske studenter som ønsker å hente impulser utenlands. Det er enda mer uforståelig at man fremmer et budsjettforslag som foreslår å ta bort støtten til kompletterende undervisning for norske barn som i kortere eller lengre tid bor med sine foreldre utenlands. På dette punkt har budsjettforliket rettet opp et lite stykke vei når det gjelder gebyrstipendordningen, og heldigvis har man berget det kompletterende undervisningstilbudet.

La meg i parentes bemerke at dette for så vidt faller godt inn i et mønster. Det har gått 1 ¼ år uten at statsråden har vært i stand til å gi et svar på søknaden om godkjenning for Den Franske Skolen her i Oslo, som er et tilsvarende tilbud i internasjonaliseringsammenheng. Man kan vanskelig si at dette er en ambisiøs og fremtidsrettet form for utdanningspolitikk.

Til sist noen merknader om kirkekapitlet i budsjettet. En samlet komite konstaterer med noen undring at statsråden noen uker før han la frem den lovede melding om Kirkens økonomi i fremtiden, hadde trukket konklusjonene av den melding Stortinget ennå ikke hadde fått, ved å foreta ganske friske nydisponeringer når det gjelder avkastningen av Opplysningsvesenets Fond. På dette punkt må jeg si meg tilfreds med at man gjennom budsjettforliket og arbeidet i komiteen har nullstilt denne eiendommelige forskuttering av en stortingsmelding Stortinget ennå ikke har tatt stilling til, og at man har funnet andre måter å dekke inn de postene på.

Helt til sist et lite hjertesukk. Hvis statsråden og regjeringspartiet på Kirkens vegne hadde hatt et like høyt ambisjonsnivå når det gjelder å sikre den brukbare økonomiske arbeidsvilkår, som den har når det gjelder å styre en kirke som den ikke anser myndig nok til å styre seg selv, tror jeg folkekirken i dette land kunne ha sett fremtiden lyst i møte.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tomas Norvoll (A): Det blir litt skuffende når nestlederen i Høyre og deres hovedtalsmann på utdanningsområdet bruker nesten hele sitt innlegg til bare å kommentere det budsjettforliket som er inngått, som andre partier har fått til, og sier veldig lite om hva som er Høyres egne prioriteringer. Det blir litt smått når nestlederen i Høyre og deres talsmann har redusert seg selv til en kommentator til og kåsør over budsjettet i stedet for å snakke om den politikken som de selv står for.

Men jeg skjønner på en måte at de ikke snakker så mye om de prioriteringene som Høyre har lagt inn i budsjettet, for vi vet at de økningene som de foreslår på utdanningssektoren, finansierer de ved å kutte hos de aller svakeste. De finansierer økningene ved å kutte i sykelønnsordningen – til syke mennesker. Jeg tror ikke at kronikerne er enig i at det er de som skal betale for at universitetene skal få mer penger. De kutter også, som de har gjort alle andre år, i bevilgningene til bistanden til de fattigste i verden, for å få sitt budsjett til å gå opp. Jeg

skjønner at representanten Lønning ikke snakker så frykkelig mye om det. Jeg skjønner også at han ikke snakker om det når man ser på kuttbudsjettet, hvor de finansierer sine tiltak ved å kutte i og rasere skolefritidsordningen og ved å så godt som fjerne utlånsordningen for skolebøker i videregående skole.

Så kom representanten Lønning i skade for å begå en feil her. Når han påstår at det var et dramatisk kutt i gebyrstipendordningen, er det faktisk feil. Det var foreslått en økning i gebyrstipendordningen. Aldri har noen regjering foreslått så mye til gebyrstipend som denne regjeringen har gjort. Men det Regjeringen har gjort, er at man har redusert litt på antall fag man skal gi stipend til, for å kunne konsentrere innsatsen til de fagene som vi mener er de viktigste. Og uansett kan ikke representanten Lønning stå her og beskrive dette som dramatiske kutt i gebyrstipendordningen, og framstille det som at det er et angrep på internasjonaliseringen av høyere utdanning.

Inge Lønning (H): Til det siste først. Hvorledes behandlingen av våre utenlandsstudenter oppleves, er det kanskje nærliggende både for hr. Norvoll og meg å overlate til dem som har skoen på, å besvare, og deres meldinger tilbake til komiteen har vært *relativt* tydelige, for å si det med et understatement. Det er for norske utenlandsstudenter meget vanskelig å forstå at akkurat den posten i det hele tatt skulle være et nærliggende objekt å kaste seg over når man har behov for å spare penger – det har enhver regjering, og det har jeg forståelse for. Det jeg påpekte, er at det er ganske tankevekkende hvor det er Regjeringen ønsker å spare inn, og at det synes å være et mønster i det.

Det er jo leit å skuffe folk, og det er beklagelig hvis hr. Norvoll ikke syntes han fikk klar beskjed om Høyres alternativ. Høyres alternativ ligger i budsjettinnstillingen. Vi har markert, som vi har gjort hvert eneste år i denne stortingsperioden, at det er behov for å satse vesentlig sterkere på forskning, vesentlig sterkere på høyere utdanning, vesentlig sterkere på kvalitetssiden både i videregående opplæring og i grunnskolen. På alle disse punkter har vi forslag som går vesentlig utover også resultatet av budsjettforliket.

Spørsmålet om hvorledes de forskjellige partier salderer sitt budsjett i stort skulle jeg gjerne føre en lang debatt med hr. Norvoll om, men jeg vil bare minne om at Arbeiderpartiet for å få lov til å fortsette å sitte med makten har akseptert å innføre halv matmoms, som de alltid har vært imot. Det vil binde 6 ½ milliard kr årlig til å gjøre det lettere for det norske folk å bli enda mer overvektig enn det allerede er, samtidig som man har innført moms på trening.

Ulf Erik Knudsen (Frp): Fremskrittspartiet har i sitt forslag tatt til orde for konkrete tiltak for å rette på problemene med vold og uro i skolen. Vi skisserer bl.a. tiltak som består i økt bruk av velprøvde metoder som straffelekse, igjensitting, utvisning for kortere eller lengre perioder ved konstaterede tilfeller av bråk, vandalisme, vold osv. Vi fremmer også konkrete forslag om at elevene

ne skal oppøves i å respektere liv, helse og andres eiendom, og i sin oppførsel vise respekt for lærere og medelever.

I Høyres alternative skolepolitikk er stykkprisfinansiering foreslått. Man har foreslått frie skolevalg, og man har gått inn for innføring av karakterer fra 5. klasse – gode forslag som Høyre har kopiert fra Fremskrittspartiets program. En ting som Høyre imidlertid ser ut til å utelate, er konkrete tiltak for å løse problemene med vold og uro i skolen.

Jeg etterlyser Høyres politikk på dette området, og jeg ber representanten Lønning forklare meg hvilke konkrete forslag Høyre fremmer for å løse disse problemene. Jeg har lett igjennom merknadene og forslagene fra Høyre, jeg har hørt på Lønnings innlegg, men jeg har ikke funnet verken konkrete forslag eller merknader. Er det slik at Høyre mener at det faktisk ikke er noen problemer med vold og uro i skolen?

Inge Lønning (H): At Høyre har kopiert Fremskrittspartiets program, er meg ukjent – nå må jeg bemerke at jeg ikke har lest programmet, men det går jeg ut fra at hr. Knudsen har. Vi er faktisk på de fleste punkter i stand til å formulere våre standpunkter uten å lese andre partiers programmer.

Til spørsmålet om det finnes problemer i skolen av disiplinær art og også voldsproblemer, er svaret ja. Det har Høyre tatt opp gjentatte ganger, bl.a. i spørretimen. Men jeg er ikke helt sikker på at det er det letteste for Stortinget gjennom detaljert styring av skolehverdagen å løse de problemene. De tror jeg faktisk må løses der hvor de oppstår.

Mitt generelle svar til representanten Knudsen må være at Høyres politikk på dette området er og har vært at den enkelte skole må gis vesentlig større handlingsrom og vesentlig større frihet enn det den har i dag, og at den enkelte lærer også må gis vesentlig større frihet og handlingsrom enn den enkelte lærer har i dag. Det som er problemet i norsk skole, er vel nettopp det at vi har en ganske tung, sentralistisk arv som består i at man er vant til at alt skal styres gjennom detaljerte forskrifter fra departementet. Det blir ikke noe bedre om Stortinget også ønsker å peke fingrene sine helt ned i skolehverdagen og fortelle hvorledes den enkelte lærer skal operere med lekser og straffelekser.

Jeg tror rett og slett at dette er en dødfødt form for skolepolitikk. Hvis man skal oppnå noe i skolepolitikken, må man satse på at det er den enkelte lærer og den enkelte skole som må finne ut av hvorledes man løser konflikter, og hvorledes man løser oppdragsproblemet i skolehverdagen.

Arne Lyngstad (KrF): La meg først si meg helt enig i det representanten Lønning sa om kirkebudsjettet og arbeidet som har vært gjort i den forbindelse. Jeg registrerer også at Høyre gir ros for sentrumspartiernes innsats for å beholde ressursene i universitets- og høyskolesektoren. Det synes jeg også er raus omtale.

Det er en kjent sak at Høyre forsvarer foreldrenes rett til å starte friskoler. Her er Kristelig Folkeparti og Høyre enige, men jeg registrerer at flere søknader nå har sin årsak i nedleggelse av offentlige grendeskoler. Det gjelder, så vidt jeg kjenner til, i Lillesand i Aust-Agder, i Ølen i Hordaland og i Snåsa i Nord-Trøndelag.

I Kristelig Folkeparti er vi opptatt av å gi et skoletilbud i barnas nærmiljø. Derfor støttet vi vedtaket i Stortinget i vår om å be Regjeringen legge fram en sak som drøfter årsakene til og konsekvensene av skolenedleggelse, med spesiell fokusering på grendeskolenes rolle for livskraftige lokalmiljø.

Jeg registrerer også at skolepolitikk er viktig for folk flest. Jeg tror det henger sammen med debatten om skolenedleggelse og trang kommuneøkonomi. Folk opplever det slik at det er en offentlig oppgave som fjernes. Har representanten Lønning gjort den samme observasjonen som jeg, at nedleggelse av grendeskoler øker ønskene om å starte friskoler? Er det ikke et behov for å gi kommunene økonomiske ressurser som ivaretar en skolestruktur innbyggerne ønsker?

Inge Lønning (H): Det er riktig at jeg i mitt innlegg gav honnør til sentrumspartiene for den innsatsen de har gjort når det gjelder å berge et universitetsbudsjett som er til å leve med. Det står jeg absolutt ved.

Jeg vil imidlertid bemerke at det hadde vært enda mer interessant om sentrumspartiene hadde tatt seg bryet med å legge frem sitt eget primære budsjettforslag. Det er etter mitt skjønn en ganske god skikk i Stortinget at de forskjellige partier og grupperinger legger frem et alternativt budsjettforslag, slik som man selv ville ha ønsket å ha statsbudsjettet dersom man satt med regjeringsansvaret. Av ulike grunner, muligens fordi de ikke klarte å bli enige seg imellom, har sentrumspartiene ikke gjort det. Derfor får vi ikke vite hvorledes de ville ha disponert midlene dersom de ikke hadde vært henvist til å ha med seg Arbeiderpartiet som samarbeidspartner.

Jeg vil kanskje tro at dersom sentrumspartiene hadde lagt frem et eget alternativt budsjett, ville det ha blitt relativt klart at det alternativet, særlig på det området som har med utdanning og forskning å gjøre, ville ha ligget langt nærmere Høyres alternative budsjettforslag enn Arbeiderpartiets budsjettforslag. For det er min erfaring fra denne stortingsperioden at når det gjelder både innholdssiden og den ideologiske siden av utdannings- og forskningspolitikken, og ikke minst når det gjelder kirkepolitikken, står Høyre og sentrumspartiene vesentlig nærmere hverandre enn det Arbeiderpartiet og sentrumspartiene gjør.

Til sist: Høyre har gitt klart uttrykk for at spørsmålet om skolestruktur i de enkelte kommunene er kommunestyrenes ansvar. En brukbar kommuneøkonomi er selvfølgelig en forutsetning for at kommunestyrene kan følge opp dette ansvar.

Marit Tingelstad (Sp): Budsjettforliket mellom sentrumspartiene og Arbeiderpartiet medfører at rammen er økt med 430 mill. kr, en netto økning på 329 mill. kr. Like-

vel har Høyre mer penger å fordele til utdanningsområdene enn Regjeringens forslag. Men ser en på helheten i Høyres alternative budsjettforslag, der utdanning og skole flagges høyt, er jeg ikke sikker på at Skole- og Utdannings-Norge ville fått det bedre totalt sett. Overføringerne til kommunene ville etter Høyres alternative budsjettforslag blitt betydelig redusert, noe som igjen ville gjort det enda vanskeligere å skape gode skoler over hele landet. Blant annet ville nedleggelsen av grunnskoler skutt ytterligere fart.

Høyre kjører fortsatt på stykkprisfinansiering i skolen. Stykkpris på elever! I mine ører signaliserer dette en prissetting av elever i et pris/kunde-forhold som jeg misliker, som jeg slett ikke er sikker på vil bedre ressursituasjonen i skolen, og som følgelig ikke kan dekke de behov som skolen sliter med. Jeg ønsker derfor at Høyre skal utdype hvordan et slikt system kan ivareta elevers rettigheter i forhold til opplæringsloven, og ikke minst hvordan dette systemet vil ivareta behovet til elever som trenger spesialundervisning, eller retttere sagt spesielt tilrettelagt opplæring, som nå er et nyere og bedre begrep. Og hvordan kan stykkprisfinansieringen virke rettferdig for elever i hele landet, uansett hvor de bor, i tettbygde strøk eller grisgrendte strøk? Det er store geografiske og naturgitte forskjeller på Oslo/Akershus-området og Finnmark, som selvsagt vil gi sterke utslag i kostnadene pr. elev, både i grunnskolen og i videregående skole.

Inge Lønning (H): La meg få lov til å gjøre oppmerksom på en liten forglemmelse fra mitt hovedinnlegg. Jeg skulle uttrykkelig ha nevnt at jeg tok opp forslagene i innstillingen fra Høyre. Det er herved gjort.

Så svaret til representanten Tingelstad om Høyres syn på stykkprisfinansiering, både i helsevesenet og i utdanningssystemet. Det er ikke et system som er totalt basert på stykkprissystemet, men det har et innslag av stykkprisfinansiering. Og etter mitt skjønn er det vanskelig å finne ideologiske argumenter mot det. Så vidt jeg vet, har Senterpartiet også akseptert stykkprissystemet på helsepolitikkenes område, hvor det vel må sies å være vel så ideologisk følsomt som på skolepolitikkenes område. Spørsmålet er rett og slett å finne et tildelingssystem som gjør det enkelt å beregne tilskuddene, og som samtidig gjør det administrativt opererbart, bl.a. med tanke på en mer rettferdig og mer lik behandling av private skoler og offentlige skoler.

Selvfølgelig er jeg enig med representanten Tingelstad i at man ved siden av dette også må ha en annen form for finansieringsordning som er i stand til å ta vare på de lokale og distriktmessige forskjellene som vi alle kjenner til er en del av den norske virkelighet. Det er altså ikke tale om et rent stykkprisfinansieringsopplegg.

Til spørsmålet om kommunenes evne til å føre en fornuftig skolepolitikk, er det å si at det dreier seg ikke bare om rammeoverføringene til kommunene. Det er svært mange andre elementer som påvirker kommunenes reelle økonomi. Min påstand er at Høyres alternative statsbudsjett ville gitt kommunene minst like gode økonomiske utfoldelsesmuligheter som det som nå er vedtatt.

Presidenten: Inge Lønning har tatt opp de forslagene han refererte til.

Rikke Lind (A): Jeg synes representanten Lønning bør jekke seg litt ned når det gjelder harseleringen han holder på med, både over Regjeringens framlegg til budsjett og budsjettkompromisset. Det ene året Høyre hadde mulighet til å styre og hadde en hånd på rattet, så var resultatet et kutt på 328 mill. kr. Det var Høyres bidrag det året, og kanskje blir det lenge til neste gang de får en mulighet til å ha en hånd på rattet i forhold til hva slags budsjett man skal ha innenfor denne sektoren.

Når det gjelder Arne Lyngstads og Inge Lønnings omfavnelse i forhold til svakhetene i dette budsjettet når det gjelder Kirken, synes jeg dere gutter burde gå tilbake og se på hva dere gjorde de to årene dere styrte.

Når det gjelder Høyres opplegg for inneværende år, har Høyre også kutt innenfor utdanningsbudsjettet. De sier at SFO, skolefritidsordningen, skal avvikles for alle andre barn enn 6-åringer. Hvilken tid er det Høyre og representanten Lønning lever i? Hva slags tilbud er det Lønning skal gi til alle barn – f.eks. her i byen – som er syv, åtte og ni år, når skolen er slutt klokken 13? Hvor er det disse barna skal være? Ute i gatene? Eller skal man tvinge foreldre til å være hjemme fra jobb?

Når jeg ser på Høyres generelle merknader, får jeg følelsen av at det tegner seg en skole som mer ligner på den skolen representanten Lønning må ha gått i da han var barn, enn den skolen vi trenger for framtiden, ikke minst når det gjelder karakterer, som igjen skal innføres på barnetrinnet. Hvilken styrking av kvaliteten er det dette tiltaket vil gi barneskolebarna?

Kirsti Kollé Grøndahl hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Presidenten vil minne Rikke Lind om at talen skal skje via presidenten.

Inge Lønning (H): Representanten Lind er vel noe for ung til å minnes den skolen jeg gikk i som barn, vil jeg tro, så den vil jeg anta at hun bare kjenner av omtale, og jeg er ikke sikker på at den omtalen er særlig dekkende. Jeg skal ikke brette ut mine barndomserindringer fra denne talerstol, men jeg tror ganske bestemt at diagnosen er feil.

Den skole- og utdanningspolitikk som lar seg lese ut av Høyres generelle merknader og spesifikke merknader, er en fremtidsrettet skole- og utdanningspolitikk. Det er derfor vi markerer en vilje til å satse vesentlig sterkere på kvalitetsutvikling, på skolens innhold og ikke minst vesentlig sterkere på grunnforskningen, som er selve fundamentet under den videre utvikling av kunnskapssamfunnet i dette land.

Jeg oppfatter det ikke slik at jeg har harselert over Regjeringens forslag. Jeg har kritisert det, og det trodde jeg faktisk var poenget ved å ha en opposisjon, at det er opposisjonens oppgave å kritisere Regjeringen og markere der hvor man mener at Regjeringen gjør en dårlig jobb.

Jeg har pekt på en del, etter mitt skjønn, ganske fundamentale svakheter i det utdanningsbudsjettet som denne regjeringen har lagt frem, likeledes kirkebudsjettet, og jeg har pekt på en alternativ politikk.

Det er nok riktig som representanten Lind har registrert av debattens forløp så langt, at det avtegner seg på alle disse punkter et klart fellesskap mellom Høyre og sentrumspartiene, og at Arbeiderpartiet faktisk her står for en annen politikk.

Det kuttet som representanten Lind stadig kommer tilbake til, skal jeg gjerne komme tilbake til selv også i denne debatt. Det dreier seg jo faktisk også om et spørsmål om hvorledes man prioriterer innenfor rammen, og Høyre vedstår seg ganske klart at vi for utdanningssektorens vedkommende prioriterer utdanning fremfor velferd.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Marit Tingelstad (Sp): La meg aller først få kvittere ut Dokument nr. 8:86 for 1999-2000, som gjelder et utbyggingsprogram for et værradarnett i Norge. Komiteen slutter seg til dette forslaget, slik det framgår av innstillingen.

Så over til budsjettet for utdanningsområdet.

Senterpartiet gikk inn i budsjettendringene med følgende hovedpunkter: kraftig løft for forskning og høyere utdanning, kvalitetsløft i ungdomsskolen og mangfold i Skole-Norge. Vi kan i dag slå fast at vi langt på vei fikk innfridd disse kravene. La meg likevel understreke at vi gjerne skulle hatt mer penger til nettopp ungdomstrinnet.

Tom Tiller har følgende tittel på et foredrag: «Når læringssola skinner». Han beskriver nødvendigheten av å skape det varme landskap der barn og unge får lyst til å lære. Samfunnet forandrer seg, og barna påvirkes naturligvis i takt med det, og det er behov for andre måter å møte elevene på i vår teknologiske og digitaliserte hverdag. Men dette til tross: Det meste står fortsatt ved lag når det gjelder læring. Det er verdien, entusiasmen og gleden som får læringssola til å skinne. Med fare for å bli oppfattet som noe romantisk i denne beskrivelsen, velger jeg å ha dette perspektivet når skolepolitikken skal drøftes og besluttes i dette hus.

Jeg har flere ganger fra denne talerstol framhevet behovet for å styrke ungdomstrinnet. Sentrumsregjeringens skolepakke fra i fjor la nettopp hovedvekten på ungdomstrinnet. Der ble det bl.a. foreslått midler til forsøk med alternative etterspurte ressurser til organisering av timetildeling. Jeg registrerer at her er det ubenyttede midler, men velger å tro at dette ikke er en bevisst trening fra departementets side. Men det undrer meg at det har tatt så lang tid å få gjort dette kjent for ungdomsskolene.

Senterpartiet er særlig bekymret for de teorivake elevene, ikke minst i de store klassene. Behovet for differensiering av undervisningsopplegget er påtrengende, men det krever ressurser. Jeg registrerer at departementet har store forventninger til den nye arbeidstidsavtalen for lærere. Senterpartiet er glad for avtalen, men vi advarer

mot å tro at dette skal bli en sovepute for ikke å gi friske midler til ungdomstrinnet.

Det er begrenset hva en får med i et 5-minuttersinnlegg. Derfor viser jeg til mitt innlegg i finansdebatten når det gjelder forsknings- og universitetssektoren, og gjen- tar bare kort at påplussingene på mer enn 230 mill. kr til dette området var helt nødvendig.

Mangfold i utdanningssektoren er etter Senterpartiets syn et tegn på at vi ønsker å imøtekomme ulike behov som foreldre, elever og studenter har. La meg likevel understreke at det offentlige skal være bærebjelken i utdanningssystemet, slik vårt stortingsprogram befester, og som sentrumpartiene la til grunn i sin regjeringstid.

Jeg er direkte skuffet over Regjeringens kutt på det særnordiske skoleslaget folkehøgskoler. Disse representerer et viktig supplement i vårt utdanningssystem, som ikke må svekkes. Senterpartiet mener det må være rom for utdanningstilbud mellom videregående opplæring og høgskole-/universitetssystemet. Vi mener det skal være et mangfold også her, slik landet vårt har hatt råd til lenge før vi fikk oljeinntekter. Ikke minst er det viktig med en stor grad av fleksibilitet i forhold til kompetansereformen, som nettopp er satt på skinnene.

De statlige høgskolene er svært viktige i en regionalpolitisk sammenheng i tillegg til det ansvaret de har for en rekke profesjonsutdanninger. Mange av disse institusjonene har lange historiske tradisjoner, mens andre er et produkt av 1970- og 1980-årenes kamp for å få høgskoleutdanning ut i distriktene.

En konsekvens av høgskolereformen kan være faren for å radere ut små skoler. Jeg har lyst til å trekke fram Høgskolen på Nesna som eksempel. Denne skolen er ikke stor i antall studenter, men den oppfyller måltallene og vel så det, til tross for redusert søkning til lærerutdanningen generelt i landet. I tillegg har skolen utviklet studietilbud i samarbeid med regionen, som f. eks. IT-kandidatstudium i Mo i Rana, sykepleierutdanning i Sandnessjøen, ex.phil.-studium i Mosjøen, desentralisert førskoleutdanning i Brønnøysund og offentlig tjenesteyting for voksne med spesielle behov, i tillegg til en rekke grunnfag mm.

Jeg vil også trekke fram høgskolene i Hedmark og Oppland, som nå ønsker å kalle seg «innlandshøgskolen», med det klare mål å utvikle seg til et innlandsuniversitetet i framtiden. Skolene, som fysisk befinner seg på fem-seks steder, har i fellesskap og hver for seg et utstrakt internasjonalt samarbeid for å utvikle nye studietilbud til beste for regionen og studentene.

For øvrig viser jeg til innstillingen når det gjelder de kapitlene der jeg er saksordfører og der komiteen eller et flertall står bak. Jeg vil særlig trekke fram økningen innenfor marin forskning og fiskeriforskning.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Synnøve Konglevoll (A): Som representanten Marit Tingelstad godt vet, er jeg en varm tilhenger av samarbeid mellom Arbeiderpartiet og sentrum. Det er mye fel-

les gods i det vi står for, også i utdanningspolitikken. Men jeg må si at jeg blir overrasket når sentrum går så hardt ut når det gjelder skolebøker, og at representanten Tingelstad – av alle – i starten av denne debatten stilte seg i spissen for en kritikk av ordninga med gratis skolebøker. Dette er altså det andre året der Arbeiderpartiet har fått sentrum med seg, slik at det har blitt flertall for til sammen 200 mill. kr til innkjøp av skolebøker. Det er vi blitt enige om to år på rad. Vi er godt i gang med å innfri denne ordninga. Elevorganisasjonen, som representerer alle elevene i Norge, har innstendig bedt oss slå ring om utlånsordninga i budsjettforliket. Likevel kan vi lese og høre at Senterpartiet er med på å kritisere den.

Jeg blir mildt sagt oppgitt når det er i denne saken Senterpartiet fikk fram at de er misfornøyd med noe i budsjettet. Jeg må faktisk spørre meg sjøl: Velger Senterpartiet å trekke fram akkurat det med skolebøker fordi de egentlig er misfornøyd med hva de sjøl har oppnådd i sin allianse med Kristelig Folkeparti og Venstre? Kristelig Folkeparti har fått æren for mer penger til private skoler, til folkehøgskoler og til kirke, mens Venstre på mirakuløst vis har fått æren for økninger til universitetene.

Nå føler jeg meg egentlig ganske slem, for det er tross alt Senterpartiet som jeg har mest sans for når det gjelder sentrumpartiene, men jeg må spørre: Hva er det egentlig Senterpartiet har fått ut av dette budsjettforliket?

Marit Tingelstad (Sp): Unge folk har lov til å være litt slemme mot eldre damer, så den tåler jeg godt. Men jeg er glad for å få det spørsmålet, for en får ikke med alle poenger når en har en replikk.

For det første vil jeg si at da jeg var ordfører for denne saken for to år siden, satte jeg meg grundig inn i den. Og det som var påfallende, var at det ikke var noen ungdomsorganisasjoner som støttet utlånsordningen. De satte bok- og utstyrsstipend som nr. 1.

I stad sa komitelederen at jeg hadde sagt at elevorganisasjonene ikke stilte. Jeg sa ikke elevorganisasjonene, jeg sa ungdomsorganisasjonene. Alle, unntatt AUF, ville ha et annet system. Dette er en ren AUF-sak. Jeg kjenner den politiske historien såpass godt. Jeg unner alle elever i videregående skole å få gratis bok- og utstyrsstipend, men å få bok i ett fag og ikke få differensiert det i forhold til yrkesfag, som har mye større behov f.eks. for utstyr – verneutstyr osv. – det synes jeg er en skjev måte å gjøre det på. Jeg ønsker å bruke de hundre millionene til en start på et bokstipend, men jeg vet at det koster mye mer.

At elevorganisasjonene slår ring om dette – ja, det skulle bare mangle! Når de får 100 mill. kr, er jo det bedre enn ingenting. Det ville vært oppsiktsvekkende om de ikke sa ja til det. Men jeg har ikke sett noen annen politisk ungdomsorganisasjon enn AUF som har sagt at dette er det beste.

Så til det at Kristelig Folkeparti drar æren av alt dette. Nei da, de gjør ikke det! Hvis de gjør det, er det i tilfelle jeg som er for dårlig til å profilere det jeg har fått igjennom. Jeg er veldig glad for det med ingeniørutdanningen og det med høgskolesatsingen, og for at vi har fått til mye penger til forkurs til ingeniørutdanning, for det er

områder som er svært viktige, ikke minst det å få høynet realfagkompetansen i dette landet.

I tillegg står folkehøgskolen mitt hjerte veldig nær, og jeg er glad for at vi klarte å få opprettholdt både stipendordningen og støtten der.

Ulf Erik Knudsen (Frp): Jeg registrerer at komiteens flertall – alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet – det vil også si Senterpartiet, mener at data er et pedagogisk virkemiddel som skal tas i bruk bl.a. i fengselsundervisningen.

Jeg registrerer at flertallet, som altså inkluderer Senterpartiet, har konstatert at det er et sikkerhetsmessig aspekt ved dette som må finne sin løsning.

Problemet er imidlertid at mange mener at slike løsninger ikke finnes. Selv selskaper og institusjoner som har tilgang til de mest avanserte dataprogrammer, som f.eks. Forsvaret, banker, amerikanske organisasjoner som FBI og CIA, klarer ikke å oppnå en sikkerhet i forhold til at informasjon kommer ut og inn. Dette bekreftes med drøssevis av medieoppslag, som representanten sikkert har sett.

I praksis vil altså flertallets ønske om bruk av IKT kunne medføre at fengslede kriminelle kan fortsette sin kriminelle virksomhet gjennom bruk av IKT, elektronisk post etc. og fortsette å styre sin virksomhet i langt større grad enn man kan ved et ordinært fengselsopphold i dag.

Jeg vil gjerne vite av representanten hvilke løsninger hun ser på dette problemet, løsninger som svært mange dataekspertter mener ikke finnes – noe som også dokumenteres gjennom medieoppslag. Personlig ser jeg det som direkte skremmende at man skal la kriminelle, forbrytere, få tilgang til IKT og Internett mens de sitter inne.

Marit Tingelstad (Sp): Fremskrittspartiet tar fatt på problemet med IKT brukt i fengselsundervisning.

Jeg har nesten lyst til å være stygg og si at Fremskrittspartiet synes vel det er sikrest at fanger sitter inne hele livet – Det nikkes av representanten, ser jeg.

Senterpartiet er ikke av den oppfatningen. Senterpartiet vil at mennesker som har kommet på skråplanet, som må sone sin dom, skal ha en mulighet til å restituere seg på alle områder. Da vi besøkte Ila landsfengsel, så vi de kummerlige forholdene fengselsundervisningen hadde, men med det potensial som lærere og fanger sa det var ved å styrke utdanningen og få moderne hjelpemidler, er jeg i hvert fall sikker på at det ville være helt feil å ikke la fengselsundervisningen få ta del i det nye, viktige og moderne IKT-redskapet.

Men det er klart at det at vi ikke har alle sikkerhetstiltak på plass, gjelder mange, mange områder. Det kan gjelde på områder som er like alvorlige som det som gjelder fangene. Jeg synes derfor det blir helt feil å ha det utgangspunktet at fordi dette kan innebære en risiko, skal de ikke ha sjansen. Det må bare arbeides mer og mer for å få inn sikkerhetstiltak på det området. I tillegg må det brukes mye energi nettopp for å få disse ofte skakkjørte personene til å ta i bruk dette moderne hjelpemidlet, slik

at de på sikt kan komme seg ut i samfunnet og bli vanlige arbeidstakere.

Petter Løvik (H): Representanten Tingelstad var veldig oppteken av kvalitetsløft i ungdomsskolen. Det er ei sak som Høgre sjølvsagt støttar veldig sterkt. Det er viktig det som er foreslått frå Regjeringa og ved forliket, at ein må få til hospiteringsordningar og kompetanseheving. Det støttar vi sjølvsagt. Men innvendingane mot ungdomsskolen, bl.a. frå elevane, går på at ungdomsskulen er kjedeleg, at ungdomsskolen er lite variert, og at ungdomsskolen har behov for større kompetanse blant lærarane. Og sist, men ikkje minst: Ungdomsskolen er lite individuelt tilpassa. Representanten Tingelstad etterlyste sjølv meir differensiering i innlegget sitt.

Då er mitt spørsmål: Dersom representanten Tingelstad og Senterpartiet verkeleg meiner det som vart sagt, korfor då ikkje støtte Høgre sine tre forslag som gjeld ungdomsskolen, som går på akkurat dei punkta med dei sterkaste innvendingane og det største forbedringspotensialet, f.eks. større variasjon, meir fagkunnskap blant lærarane og andre ordningar som kan løfte opp dette trinnet?

Det andre eg vil ta opp, går på dei kommunale musikk- og kulturskulane. Eg trudde faktisk at representanten Tingelstad var på linje med Høgre når det gjaldt å sjå kor viktige desse kulturspreiarane er i det norske samfunnet. Det er greitt nok, som ein samla komite gjer, å vise til framtidige utgreiingar. Men eg er svært skuffa over at Senterpartiet ikkje no vil støtte Høgre sitt konkrete forslag om at vi – etter ti år utan auke – prøver å få justert timesatsane, som ville gjere dette tilbodet tilgjengeleg for folk flest i dette landet.

Marit Tingelstad (Sp): Jeg tar først det siste Løvik tok opp.

Løvik trækker på ei øm tå! Jeg skulle svært gjerne ha vært med på å løfte timesatsen for musikk- og kulturskoler. Jeg har ikke penger – nå! Det er svaret. Det er egentlig en skam at vi ikke har klart dette. Vi klarte å løfte en del satser da vi satt i regjering, bl.a. når det gjaldt tunge klienter osv., men her er vi ikke kommet i mål, og Høyre har rett til å refse oss litt for det.

Når det gjelder kvalitetsløft i ungdomsskolen, er det mye som skal til. Det er noe i de forslagene som Høyre har, som gjør at jeg ikke kan si at vi kan være med på dem i dag, fordi de innebærer egentlig ganske store endringer. Men det som er aller viktigst, og som jeg ikke er helt sikker på om Høyre vil være med og støtte oss på, er å øke midlene til kommunene, slik at de får mer handlingsfrihet og større mulighet til å legge opp opplæringen og undervisningen annerledes i ungdomstrinnet. Jeg har undersøkt dette ved mange skoler, og det som går igjen alle steder, er at det er ressursmangel. De har for lite midler til å ta seg av de elevene som trenger mest hjelp, de har for lite midler til å stimulere de sterkeste elevene, osv., så her må vi i fellesskap prøve å få til mer ressurser. Jeg stiller meg ikke helt avvisende til en del av de forslagene

Høyre har, så jeg er å snakke til på dette området ved en senere anledning, men vil ikke forskuttere noe her og nå.

Rolf Reikvam (SV): Det er ganske interessant å registrere forskjellen mellom Kristelig Folkeparti og Senterpartiet når de omtaler budsjettforliket. Der Kristelig Folkeparti slår seg på brystet og fremstiller seg som den store seierherre, bruker iallfall Senterpartiet en noe annen retorikk. Så kan man lure på om dette er et resultat av oppblåsthet i utgangspunktet, eller om det ligger noen realiteter bak de ulike måtene de omtaler budsjettforliket på.

Det som er et faktum, og som jeg synes det er litt viktig at Senterpartiet kommenterer, er at det i forhold til opplegget fra Arbeiderpartiet er et kutt i de øremerkede bevilgningene til det offentlige skolesystemet. Da snakker jeg om grunnskolen og den videregående skolen, og det er et faktum. Med i dette budsjettforliket, i forhold til det budsjettet som statsråden la fram, er det et samlet kutt for grunnskolen og den videregående skolen. Det ligger en viss økning til kvalitetsutvikling i grunnskolen, men det blir minst oppveid av kuttet i den videregående skolen.

Samtidig har Senterpartiet vært med på en ganske sterk økning i bevilgningene til private skoler. Vi vet at private skoler i stor grad er lokalisert til sentrale strøk av landet, i de tett befolkede områdene. Altså: Er det en vridning bort fra distriktene og inn mot sentrum, hvis dette innebærer at en skal legge til rette for flere private skoler? Det ligger ikke noen økning i tilskuddssatsen, så dette signalet som Senterpartiet er med å sende ut, er at her skal det etableres flere private skoler. Er det et viktig signal for Senterpartiet å sende ut i disse tider hvor den offentlige skolen er truet? Det synes jeg at Senterpartiet skal kommentere.

Marit Tingelstad (Sp): Jeg skal la være å kommentere hvem som slår seg på brystet og hvorfor og hvordan, og bare si at vi har hatt et konstruktivt og godt samarbeid i sentrumsfraksjonen. SV behøver ikke å bekymre seg for at jeg har fått flere grå hår av den grunn.

Når det gjelder hovedspørsmålet fra Rolf Reikvam, kan jeg si at jeg ikke er fullt så allergisk mot privatskoler eller friskoler som Rolf Reikvam er, for jeg er for et mangfold. Og det forundrer meg at ikke SV ser den styrken det er for hele Skole-Norge at det finnes noen skoler som har et litt annet utgangspunkt enn den offentlige skolen.

Jeg la vekt på i mitt innlegg i stad at Senterpartiet står fjellstøtt på å styrke den offentlige skolen. Det er derfor vi har kjempet for å få til mer til kommunene, og er glade for at det ble en økning i forbindelse med kommuneøkonomiproposisjonen nå i vår, og at vi fikk til en ytterligere styrking i statsbudsjettet nå. Dette er fundamentet for å styrke den offentlige skolen. Det er også en styrking med 25 mill. kr til ungdomstrinnet. Jeg ville hatt mer, men dette er forhandlinger, og det er å gi og ta.

Nå er SV i den situasjonen at de ikke er med i forhandlinger, og det må jo være harmelig når en har et så

ambisiøst mål som SV har, og er så flink som representanten Reikvam er – den rosen skal han ha. Men likevel, realiteten er når en sitter ved forhandlingsbordet, og da må en ta det en får til.

Det er ikke riktig at jeg vil åpne for at det skal bli noen vekst i private skoler. Det er 1,6 pst. av barneskolens elver som går på såkalte friskoler i dag. Det er en beskjeden vekst, og i forhold til andre land i Norden og Europa er det veldig smått. Likevel mener jeg at vi skal ha respekt for foreldrenes frie valg. Det er de som har hovedansvaret for ungene sine fortsatt, og slik håper jeg det skal være. Dermed står jeg trygt på det som står i vårt program, at private skoler skal være et supplement. Det samme hadde vi i regjeringserklæringen da vi gikk inn i regjering for to år siden.

Synnøve Konglevoll (A): Først vil jeg ta avstand fra et generelt prinsipp om at unge mennesker skal være slemme med gamle damer, det vil jeg ta sterk avstand fra. Så vil jeg også på en måte være glad for å understreke det som Marit Tingelstad sa, at det å jobbe for gratis skolebøker har vært en ren AUF-sak.

Det er feil, rett og slett, når representanten Marit Tingelstad fremstiller det som om sentrum har jobbet så veldig for et skolebøkestipend. Vi hadde denne saken oppe allerede den første høsten i denne stortingsperioden, og da fremmet Arbeiderpartiet et forslag om at Regjeringa skulle utrede både en utlåns- og en stipendordning. Det stemte sentrum imot, og bidrog dermed til at forslaget ble nedstemt.

Det var faktisk slik at John Lilletun stod her på talerstolen og gikk inn for behovsprøvd skolebøkestipend, ikke et skolebøkestipend til alle elever. Det er altså ikke bare sånn at sentrumsregjeringa aldri foreslo skolebøkestipend, de var faktisk også i ord imot det. Uansett er det slik at det var Arbeiderpartiet som fikk gjennomslag i fjor for å bruke penger i statsbudsjettet for å nå målet om gratis læremidler i den videregående skolen. Det måtte en arbeiderpartiregjering til for å foreslå dette.

Representanten Marit Tingelstad brukte som er viktig argument at bare AUF av de politiske ungdomsorganisasjonene er for gratis skolebøker. Men jeg har vært på mange skolevalg og har hørt om mange skolevalg der ungdommer fra sentrumspartiene har sagt: Gratis skolebøker, klart vi er for det! Så jeg blir litt overrasket når man på en måte skyver ungdommene i sitt eget parti foran seg i denne saken. Jeg blir også overrasket når man på en måte blåser bort at elevorganisasjonene, som representerer alle elevene i Norge, ber oss slå ring om ordninga. Da er det: Ja ja, klart det, uten at vi bryr oss om det av den grunn! Så jeg sier: Jeg hører at du sier det.

Marit Tingelstad (Sp): Det er feil at vi i sentrum er imot at det skal være gratis skolebøker. Det har vi arbeidet for å få til, men vi har ikke hatt midler og penger til å gjennomføre det verken i posisjon eller i opposisjon. Hvis en går inn i de ulike programformuleringer, vil en se at vi har et klart mål om et skolebøkestipend. Jeg må derfor tilbakevise den påstanden om at vi er imot dette

både i ord og gjerning – det var omtrent det Konglevoll sa.

Gratis skolebøker i videregående opplæring er naturlig ettersom vi har fått en rett for alle til videregående opplæring. Men nå har jeg faktisk litt erfaring med å administrere i skolen. Jeg så hvordan vi slet når vi solgte bøker, gamle bøker osv., så nå har jeg tatt en ringerunde og spurt hvordan det går med skolebokutlånet. Ja, det bidrar iallfall ikke til «kvalitetsutvikling i skolen», slik det står i innstillingen fra finanskomiteen, men derimot er det merarbeid. Bibliotekarene kunne ikke ta det, for de måtte ha overtid, lærerne ville ikke gjøre det, og da ble det altså mellomlederne som måtte gjøre dette arbeidet. Hva gjør de? Jo, de teiper bøkene for at omslaget skal beholdes noenlunde pent, og de registrerer dem. Så kommer den store spenningen når bøkene skal samles inn til våren for å tilbys til neste kull – hva da med kvaliteten? Jeg er overbevist om at utlånsordningen er en dårlig modell, men jeg er for at vi skal arbeide for å beholde disse millionene og flere millioner til, slik at vi på sikt får skolebøkestipend eller aller helst gratis skolebøker for alle.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Rolf Reikvam (SV): Ifølge Opinions velgerpanel for november er skole og utdanning den politiske saken som er viktigst for velgerne. Den prioriteres høyere enn helse og omsorg, som kom nærmest.

Jeg tror det er to hovedgrunner til at skole og utdanning nå blir plassert høyest på den politiske dagsorden av folk flest.

For det første: Det er en voksende erkjennelse av at det er utdanning og forskning som er grunnlaget for det vi som nasjon skal leve av i årene fremover. Det er ikke olje og gass vi skal leve av. To tredjedeler av nasjonalformuen er verdien av den menneskelige kapital. Dette er ikke en gitt størrelse, den må forvaltes og utvikles. Det må investeres i fornying og oppdatering. Jeg oppfatter folks engasjement når det gjelder skole og utdanning, som uttrykk for en slik erkjennelse.

For det andre: Forfallet, som vi ser mange steder, og ressursknappheten har nå kommet så langt at dette vil ikke folk lenger godta. Folk vil ikke lenger akseptere at barna ikke får det opplæringstilbudet de har rett på, fordi skolen mangler timer til deling av grupper og til tilpasset opplæring eller det er mangel på pedagogiske hjelpemidler. Folk vil ikke lenger godta at det innføres store egenandeler i skolen. Vi kan ikke akseptere at sosiale forskjeller nå skal eksponeres i skolen på en måte som virker utstøtende. Vi har 70 000 fattige barn i dette landet. De har som oftest ikke de tusener av kroner som skal til for å kunne delta i ekskursjoner, leirskoleopphold og ulike fellesarrangementer.

Det som gir grunn til bekymring, er at denne erkjennelsen ikke har nådd fram til flertallet på Stortinget. En skal ha mye fantasi og god vilje for å se Regjeringens utdanningsbudsjett som et uttrykk for økt vilje til å satse på utdanning. Heller ikke budsjettforliket styrker den offentlige skolen. Det er snarere slik at forliket reduserer de

øremerkede bevilgningene til den offentlige grunn- og videregående skole. Som jeg har påpekt tidligere, er det lagt inn 25 mill. kr ekstra til kvalitetsutvikling i grunnskolen, men samtidig er det jo store reduksjoner i videregående skole. Samlet betyr dette budsjettforliket kutt i bevilgningene til den offentlige skole.

Økte lærerlønninger var nødvendig for å sikre rekrutteringen, og det vil ikke forbedre de tingene som er påpekt her. Reduksjonen er alvorlig i seg selv, men det som gjør situasjonen ekstra alvorlig, er at budsjettforliket øker bevilgningene til private skoler og ikke minst til private høyskoler. I den grad det finnes budsjettvinnere innenfor utdanning, må det være privatskolene. Siden det ikke foreslås endringer i tilskuddssatsen, kan dette bare bety at flere skoler skal få tilskudd, altså at flere nye skoler kan regne med å bli godkjent. På bakgrunn av situasjonen i den offentlige skole er dette det verste signal som kan gis.

Når en besøker skoler, blir en imponert av den entusiasme som finnes blant lærere og elever. Det er stolthet blant lærerne og ikke minst en erkjennelse av at skolen må endres pedagogisk og organisatorisk. Og det foregår mange spennende prosjekter, der en bryter med den tradisjonelle måten å organisere læringsarbeidet på. Læring foregår ikke lenger i seks timer à 45 minutter, med en klokke som kimer og gir beskjed om at nå er det slutt, at dette skjer fem dager i uken, og at en dessuten skifter fag for hver time. Det er ikke denne måten opplæringen foregår på. I de ulike prosjektene foregår arbeidet med forskjellig organisering i løpet av dagen, felles gjennomgåelse av stoff skjer i store grupper og kan også foregå på tvers av alderstrinn. Dette begrenses til noen få økter i løpet av uken. I stedet arbeides det på ulike arenaer, der lærerne veileder og gir råd. Jeg er sikker på at dette er fremtidens måte å organisere læringsarbeidet på.

Det er vår oppgave å stimulere den type prosesser. Vi som har deltatt i omstillingsarbeid, vet at dersom vi vil en bestemt utvikling, må det settes inn tiltak. En får ikke til omstilling uten at den eller de som ønsker endringer, gjør disponeringer som viser at dette vil en. Det må derfor settes inn i vårt budsjettopplegg det vi kaller et stimuleringsiltak. Dette er penger som skal brukes til å få i gang helt nødvendige omstillingsprosesser, som viser at dette mener vi på alvor. I vårt budsjettopplegg setter vi av 150 mill. kr til denne type tiltak.

Politikerforakten er økende. Det er flere grunner til det, bl.a. det faktum at vi ikke følger opp våre egne vedtak, og da viser jeg til det som går på forskning og forskningsbevilgningene.

Jeg tar opp våre forslag som ligger i innstillingen.

Presidenten: Rolf Reikvam har opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Sigvald Oppebøen Hansen (A): SV er eit velmeinde parti. Dei slår om seg med store ord, kostnadskreivjande reformer, kraftig satsing over alt. Høyr berre her kva Rolf Reikvam nå var inne på: store forbetringar i

innholdet, masse pengar til endringsprosessar i skulen, store forbetringar av skulens fysiske miljø, særskilt lyft for ungdomstrinnet, reduksjonar i elevtalet på ungdomstrinnet, auka investeringar til datautstyr og IT-kompetanse, kraftig auke til etterutdanning av lærarar, kraftig auke til forskning og ikkje minst eit kraftig lønslyft for lærarane.

Så mitt spørsmål er til det siste: Var årets lønsoppgjer bra for lærarane? Meiner representanten Reikvam at lærarane har grunn til å vere fornøgde med årets oppgjer?

Dette blir i sum betydelege summar. Og i tillegg reiser partileiar Kristin Halvorsen og andre rundt i valkampen og lover lyft i milliardklassen. SV har pengar til alt, men dei roar seg når dei møter realitetane, heldigvis. Det stadfestar òg dagens budsjettinnstilling, som på mange måtar berre er ein liten fjert av det SV lover.

SV er flinke til å skyte kritikk på andre parti, og rakke ned på andre parti. Og mitt spørsmål til representanten Reikvam blir om han nokon gong har grubla over sitt eige parti, om ikkje SV òg er med på å skape politikerforakt med sine lovnader.

Rolf Reikvam (SV): Om jeg har grublet over det, er jeg ikke sikker på, men jeg har i hvert fall tenkt over det, og reflektert over hvem det er som skaper politikerforakt.

SV har ikke mer penger enn det de andre partiene har i denne budsjettinnstillingen. Arbeiderpartiet og budsjettkameratene har bestemt hvor mye penger vi skal ha. Men innenfor denne rammen, innenfor de pengene vi har til disposisjon, prioriterer vi annerledes. Og vi har forholdt oss til den rammen som noen har tildelt oss, selv om vi mener at rammen burde ha vært høyere. Det burde ha vært vilje til å satse mer på utdanning i dette land når vi ser hvorledes skolen ser ut. Og det undrer meg at Arbeiderpartiet er det partiet som da skal svinge seg her oppe på talerstolen og fortelle at det vi legger opp til, er overbud. Det er ikke overbud, dette er nødvendige tiltak, det er nødvendige endringer som må settes inn i den offentlige skolen. Vi velger å ikke prioritere privatskoler i den situasjonen. Det har Arbeiderpartiet tidligere vært enig med oss i. Går vi tilbake til tidligere budsjettinnstillinger, senest for to år siden, så var Arbeiderpartiet enig med SV i at det var riktig å prioritere den offentlige skolen fremfor private skoler. Men i dag prøver Arbeiderpartiet å harselere med SV fordi vi holder fast på den prioriteringen som vi var enige om for to år siden. Så dette er spørsmål om prioritering, hva vi skal satse på, og utdanning er det aller viktigste.

Så til lærerlønningene. Jeg registrerer at lærerne har fått et nødvendig lønnsloft, som en følge av bl.a. den behandlingen vi hadde i Stortinget. For meg er det viktigste og det eneste avgjørende om dette sikrer rekrutteringen til skolen. Hvis dette sikrer rekrutteringen til skolen fremover, så holder det. Hvis ikke, må vi nok bruke enda mer for å greie å sikre det antall lærere vi trenger i skolen fremover.

Elsa Skarbøvik (KrF): Representanten Reikvam har gjennom tidligere replikker i dag vært opptatt av Kriste-

lig Folkeparti som et oppblåst parti. Nå hører vi at SV vil ha rammene enda mer oppblåst. Men det stemmer at Kristelig Folkeparti er fornøyd med at vi har fått en økning på utdanningsbudsjettet, og at det også har gått bl.a. til privatskoler, for det var nødvendig.

Kristelig Folkeparti mener det er mulig å støtte opp om en god offentlig skole samtidig som man innser verdien som ligger i det private initiativ til å starte utdanningsinstitusjoner som et alternativ til det offentlige. Troen på enkeltmennesket betyr både at vi tror foreldre har innsikt i hva som er barnets beste når det gjelder skoler, og at voksne studenter også ønsker mulighet til valg. Vi har tro på at det er sunt i et samfunn at det finnes mangfold.

SV sier i budsjettinnstillingen:

«...kampen mot privatskoler må føres som en kamp for en god og mangfoldig offentlig skole.»

Jeg er enig i at den offentlige skole må være god, men Reikvam vil samtidig ha en kamp mot privatskolene. Ikke bare skolene, men også de private høyskolene synes å være et hår i suppa for SV. For det sies i en merknad fra SV at de «skal være et supplement til offentlige institusjoner». Og videre heter det:

«Flere av de private institusjonene som får støtte, tilbyr utdanning i konkurranse med tilsvarende offentlige institusjoner.»

Konkurranse kan til en viss grad være nyttig for å videreutvikle visse studieretninger og få spisskompetanse innenfor fagområder. SV er eneste parti som står utenfor merknaden om privat høyskoleutdanning, side 43, at flertallet

«mener prinsipielt at det for private høyskoler som gir organisert forskerutdanning, bør tas hensyn til denne forskerutdanningen ved fastsettelse av tilskuddsrammen».

Hvorfor en slik motstand fra SV? Jeg lurer på hva slags ideologi som ligger til grunn for å kunne stille seg på utsiden av nettopp dette?

Rolf Reikvam (SV): Vi vil gjerne ha oppblåste utdanningsbudsjetter, men vi har ikke bruk for oppblåste egoer. Det er en vesensforskjell.

For oss er den offentlige skole en mangfoldig skole. Når Kristelig Folkeparti snakker nå, kan det virke som om den offentlige skole er en bestemt enhet. Og så har vi de private skolene, og det er de som skaper mangfold. Faktum er at innenfor den offentlige skole har vi et mangfold, et utrolig mangfold. Vi har skoler der de bruker vidt forskjellig pedagogikk, hvor de vektlegger ting ulikt. Og på denne måten får en det mangfoldet som vi jakter på innenfor den offentlige skolen. Og vi ikke bare får det; som jeg sier, så *har* vi dette mangfoldet.

Vi synes det er viktig at alle elever går i en felles, offentlig skole. Det er der læringsarbeidet skal foregå, det er der sosialiseringen foregår, det er der møteplassen er for ulike kulturer, og det er der barn med ulik bakgrunn møtes. Det er dette systemet vi er opptatt av å forsvare og slå ring om. Vi ser tendenser til at dette kan bli ødelagt, at dette kan bli brutt ned. Vi skal ikke dramatisere det

sånn som situasjonen er i dag, da knapt 2 pst. går i private skoler, men årets budsjettforlik er et tegn som vi ikke liker, hvor en prioriterer private skoler framfor offentlige skoler. Det er et dårlig signal å gi, og det er det vi prøver å rope et varsku om og advare mot, selv om det pr. dato ikke er dramatisk. For all del, vi skal ikke prøve å tegne et sånt bilde. Men det er en utvikling som det er grunn til å være bekymret over, og som vi ønsker å rope et varsku om.

Petter Løvik (H): Representanten Reikvam er opp-
tatt av sitt, og det er som vanleg dei private skulane.

I innstillinga seier SV:

«... økningen i antall privatskoler er et alvorlig anslag mot en felles offentlig skole.»

Og lenger nede:

«... kampen mot privatskoler må føres som en kamp for en god og mangfoldig offentlig skole »

Og nå i siste replikk: Og alle skal gå i ein offentlig skule.

Eg ser og høyrer kva representanten Reikvam seier, men eg synest det blir litt enkelt. Det blir litt populistisk, det blir litt lite prinsipielt og veldig lite konsistent, om eg kan få bruke det uttrykket.

Høgre og SV er einige om at den offentlege skulen er den største og viktigaste satsinga. Det herskar det ikkje tvil om. Høgre og SV er også einige om at vi skal ha ein god og mangfaldig offentlig skule, og at det er eit stort mangfald i dag, og at eit endå større mangfald kan kome inn i den offentlege skulen. Men så må eg be representanten Reikvam om å tjupe litt i det vidare. SV er klår over, håpar eg, at både internasjonale konvensjonar og foreldreretten generelt gir foreldra rett til å velje utdanningstype for borna sine. Det vil i praksis seie at kven som helst som ønskjer det, kan starte privatskular. Det som er diskusjonspunktet er: Kven er det som skal ha offentlig tilskot for å drive og dermed kunne halde nede prisane?

Ved å redusere tilskota, slik SV foreslår, vil ein få ein privat skule for dei få og ressurssterke. Er det dette som er målet, eller vil SV ha vekk alle privatskulane og meine som han sa i dag, at alle skal gå i den offentlege skulen? Gjeld dette på alle utdanningsnivå? Gjeld det også høgare utdanning, universitet og høgskular?

Rolf Reikvam (SV): Vi vil ha en god, offentlig skole som har ressurser, som har mulighet til deling, som kan gi individuelt tilpasset opplæring osv., og som er slik at det er dit foreldrene ønsker å sende sine barn. Det er den skolen vi kjemper for. Det er den skolen vi slåss for når vi er opptatt av bevilgninger til utdanning. Nå er målet vårt å gi en ressursituasjon som er slik at vi får til denne gode offentlige skolen, den mangfoldige offentlige skolen som skal være så spennende og så attraktiv at det er dit alle foreldrene vil sende sine barn.

Når det gjelder tilskudd til private skoler, hadde vi en runde på det for et par år siden, der vi hadde en omfattende gjennomgang av tilskuddssystemet. Det er grunn til å minne om at Arbeiderpartiet og SV stod sammen om de

modellene som der ble utviklet, der vi sa at vi skal ha ulike tilskuddssatser avhengig av hva slags tilbud dette er. Vi mener det er grunn til, og vi greide, å skille mellom pedagogiske alternativer der en er opptatt av å utvikle gode pedagogiske alternativer og læringsmiljø – at det er det som står i sentrum. Disse skal få en bestemt tilskuddssats, mens andre som ikke representerer noe alternativ i forhold til det etablerte offentlige utdanningssystem, ikke gis den samme tilskuddssats.

Dette har vært drøftet, dette har vi ikke noen problemer med å stå for, og det er innenfor de internasjonale avtalene som vi har forpliktet oss på. Vi skal ikke hindre foreldre i å etablere privatskoler, så langt ifra, hvis de ønsker å etablere det. Men det vi kan gjøre, og det vi ønsker å gjøre noe med, er å bruke tilskuddssatsene for å stimulere det vi ønsker å stimulere, og få fram den type utdanningssystem vi ønsker å få fram. Og det er først og fremst gode offentlige utdanningstilbud.

Marit Tingelstad (Sp): Det er alltid interessant å lytte til representanten Rolf Reikvam. Han legger for dagen en innsatsvilje og en entusiasme som det står respekt av. Og han kan veldig mye om skole, det har jeg sagt ganske mange ganger til representanten Reikvam. Og jeg tror også på SVs vilje til satsing på utdanning.

SV anviser i sitt alternative budsjettforslag milliardbe-
løp til sektoren, med store påplussinger på en del områder, mens andre kapitler får store kutt, som f.eks. 85 mill. kr i minus til den kirkelige virksomheten i kommunene. Jeg må da spørre: Er ikke SV og Rolf Reikvam interessert i at lokalnivået skal kunne oppfylle intensjonene i den nye kirke-loven?

Det overrasker meg dessuten at SV foreslår å kutte betydelige summer på høgskoler som f.eks. Dronning Mauds Minne, Diakonhjemmets høgskolesenter, Menighetssøsterhjemmets høgskole og Rudolf Steinerhøgskolen, som er drevet i regi av frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser. Det er virkelig både overraskende og beklagelig at SV vil kutte i bevilgninger til disse godt etablerte og veldrevne høgskolene fundert på frivillige organisasjoners innsats. Mange av disse institusjonene er gamle og har lange tradisjoner, og hvor det ikke minst er kvinnene som har stått i spissen for å få til disse utdanningsinstitusjonene. Det ser en når en leser kvinnehistorie.

På denne bakgrunn stiller jeg følgende spørsmål til representanten Reikvam: Verdssetter ikke SV det tilbudet og den kompetansen som disse høgskolene gir, og ser han ikke at disse skolene representerer et verdifullt supplement i utdanningsfloraen?

Rolf Reikvam (SV): Øremerking er en måte å signalisere hva vi ønsker å prioritere på. Når det gjelder Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjett, signaliserer vi at vi ønsker å prioritere skole, grunnskole og videregående skole gjennom de øremerkingene vi har.

Når Senterpartiet skal forklare at de satser på utdanning, viser de til de generelle rammeoverføringene, at vi har fått til en kraftig økning i de generelle rammeoverføringene til kommunesektoren, og det er riktig at det lig-

ger en økning der. Og som en konsekvens av denne økningen sier vi at øremerkingen til kirkelig virksomhet lokalt har vi dekket inn gjennom de generelle rammeoverføringene, på samme måten som Senterpartiet sier at deres satsing på grunnskole og videregående skole ligger i den generelle rammeoverføringen. Det er de faktiske forhold. Vi har lagt inn en sterk økning i rammene til kommunesektoren, og på denne måten skal vi finansiere kirkelig virksomhet. Som tidligere medlem av et menighetsråd synes jeg at det er en god og en riktig måte å gjøre det på, å signalisere at der skal kommunen prioritere. Men når vi skal prioritere herfra, gi signaler ut til kommunesektoren og øremerke midler, så øremerker vi til utdanning og til skole, grunnskole og videregående skole.

Når det gjelder private høyskoler, så står de i et konkurranseforhold til den offentlige universitets- og høyskolesektoren. For oss er det her viktig å vise klart og tydelig at det er denne sektoren som skal prioriteres, det er der midlene skal settes inn, det er der vi skal bruke penger. Så har ikke jeg sagt hvilke områder vi skal redusere på. I våre generelle merknader sier vi at der de private høyskolene er et supplement, dekker de et behov; men der de gir ren konkurranse, ser ikke vi noe behov for å etablere et marked, det er en dårlig ressursutnyttelse, tror vi.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Odd Einar Dørum (V): «Kunnskap koster, uvitenhet koster mer!» Det var parolen da 2 000 studenter og ansatte ved Universitetet i Oslo i midten av november samlet seg utenfor Stortinget i protest mot arbeiderparti-regjeringens statsbudsjett når det gjaldt universiteter og grunnforskning. Jeg tror det bør være en læresetning som burde sitte igjen hos Regjeringen etter denne høsten, for på dette punkt var det et stort språk mellom den agitasjonen som ble framført offentlig, og det som var det praktiske resultat.

For Venstre var det slik at vi nærmest så det som en provokasjon at Arbeiderpartiet la fram et slikt dårlig budsjett for grunnforskning og høyere utdanning få måneder etter at et samlet storting forpliktet seg til å løfte Norge fram som en forskningsnasjon de neste fem årene. Og i forskningsmeldingen lå det også en vilje i Stortinget til å si at forskningen og den utdanningen som bærer den, i praksis er en viktig nasjonal strategi for Norge.

For Venstre så det slik ut at Arbeiderpartiet i kampen om de nasjonale strategier prioriterte strategien om å holde Fremskrittspartiet stangen ved å legge seg på et statsbudsjettproveny som gjorde det mulig å sette ned avgiften på sprit framfor å styrke grunnforskning og universitet. Og alle som sitter med regjering, og som har kunnskap om budsjetter og vet at penger alltid skal gjøres opp mot en sluttlinje, vet at man må velge. For oss var dette valget tydelig, og det var helt umulig å godta det. Derfor var det svært viktig for Venstre og de andre sentrumspar-tiene å sørge for at det ble gjort noe med universitetenes budsjetter, med budsjettene for de høyere utdanningsinstitusjonene og også for forskningen som helhet. At det ble et resultat etter et budsjettforlik, var bra og nødven-

dig. Men det er helt rett, som flere representanter fra ulike partier har pekt på, at det ikke var mer enn nødvendig. Det var nødvendig å endre på en situasjon hvor det fort kunne spredt seg pessimisme i synet på hva norske politikere var i stand til å levere i våre universitetsmiljøer, til å bli en situasjon hvor man kanskje med et visst håp kunne si at i neste runde blir det tross alt bedre. Jeg tror at det er en realistisk beskrivelse. Men i spranget mellom å ha en pessimistisk situasjon og å ha en situasjon hvor man kan tro på noe, er det viktig å gi troen tilbake til de miljøene som skal bære dette landet fremover.

Jeg sier dette så sterkt fordi vi som sitter her i salen, representerer ulike deler av Utdannings-Norge i vår livskarriere. Da jeg vokste opp, var folkeskole grunnutdanning, så ble ungdomsskole grunnutdanning, så ble videregående skole grunnutdanning. I dagens Norge er høyere utdanning grunnutdanning, det er det som er normen, og det er vi nødt til å ta innover oss, vi som sitter med ansvaret for utdannings- og forskningsbudsjettene.

Jeg har også en følelse av at statsråden har et sterkt engasjement, men jeg skulle ønske at han hadde brukt like mye av sin glød, sitt intellekt og sitt engasjement til å kjempe for og forstå og bedre situasjonen for universitetsansatte som til å bekjempe, kritisere og vokte det som skjer av utvikling når det gjelder private skoler i Norge. Så kan vi ha ulike syn på hva vi skal gjøre med de private skolene, men engasjementet ville vært tyngre og riktigere kanalisert i retning av de bærende nasjonale strategier hvis det hadde vært knyttet til innsatsen for forskning og universitet.

Jeg skal ikke gå videre nå annet enn å summere opp det som direktør Kåre Rommetveit ved Universitetet i Bergen til slutt sa om statsbudsjettforliket på dette punkt. Han sa:

«Alle ved UiB bør gleden seg over det budsjettforliket som er inngått. 210 millioner i tillegg til dei fire universiteta redder oss frå ein situasjon i 2001 som ville blitt noko nær kaotisk.»

En kan ikke frata mannen innsikt i det han driver med, dette har han drevet med lenge. Han hadde altså den innsikten at han kunne kommentere det som ble levert.

Om andre deler av budsjettet har det vært viktig for Venstre å stå sammen med Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, og dermed også få til forlik for å sikre en styrking av kvaliteten på ungdomstrinnet. Det har vært viktig for oss å sikre mangfoldet i den norske skolehverdagen. Det er selvsagt at vi skal ha en god og sterk offentlig skole. Den sikres gjennom kommunebudsjetter, den sikres bl.a. ved at budsjettforliket styrket kommunenes økonomi med 1,25 milliarder kr. Men så må vi vise romslighet og skikkelighet overfor de private institusjonene vi har som supplement etter norsk lovgivning, og for de private høyskolene som vi har. Det er helt rett, som representanten Tingelstad sa det, at svært mange av disse institusjonene har vokst fram av det vi kaller det sivile samfunn, det frivillige Norges beste tradisjoner. Og det er dypt forunderlig å registrere at det er så lite engasjement og så liten vilje til å møte denne delen av utdanningsfeltet som vi opplever fra arbeiderparti-regjeringens side.

(Dørum)

Jeg vil til slutt knytte en merknad til et punkt i innstillingen, om behovet for farmasøyer i forbindelse med at vi har liberalisert lovgivningen for apotek. Venstre vedstår seg kommentaren i budsjettet, og vi vil særlig peke på muligheten til å kunne øke utdanningskapasiteten ved Universitetet i Tromsø med åtte plasser.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tomas Norvoll (A): Det innlegget som representanten Dørum nå hadde her på talerstolen, syns jeg faktisk var relativt uverdig. Jeg registrerer at representanten Dørum følte det som en provokasjon at det angivelig var et kutt i budsjettet til universitetene. Da må jo budsjettene for 1999 og 2000 også ha vært en provokasjon for Odd Einar Dørum.

Det er riktig at det på budsjettet for 2001 lå en reduksjon av studieplasser. Det gjorde det også i budsjettet for 2000 og i budsjettet for 1999. Forskjellen er at da tok man ikke ut hele kuttet i kroner og øre, men tidligere statsråd Lilletun valgte å spre det utover flere år. En stor del av reduksjonen er de pengene – altså kutt som ble bestemt under tidligere statsråd Lilletuns tid.

Dette syns jeg virkelig med all respekt at representanten Dørum bør ta innover seg. Det er mulig jeg husker feil, men jeg mener å huske at representanten Dørum var statsråd i den regjeringen som kom med de kuttene i 1999 og i 2000.

Odd Einar Dørum (V): Det er helt riktig at jeg har vært statsråd, og jeg var faktisk kjent for å si at jeg har ingen penger, når jeg ikke hadde noen penger. Jeg pleide heller aldri å pakke inn det jeg stod for, når det var åpenbart for alle at det jeg stod for, kunne vært bedre. Og uten å kommentere det ytterligere så har den sittende statsråd gjennom sin argumentasjon i mange sammenhenger prestert å si at dette nesten er det beste budsjettet vi noen gang har hatt. Det er det med respekt å melde ikke, målt opp mot den praktiske hverdagssituasjonen.

Så spør representanten Norvoll hvorfor jeg hadde engasjementet med denne bakgrunnen. Jo, jeg hadde engasjementet fordi Stortinget faktisk uttrykte det de gjorde om forskningsmeldingen. Det var et stortingsflertall som faktisk gjorde det helt klart overfor den regjering som da skulle sitte og styre, at man skulle styrke driftsbudsjettene ved grunnforskningsinstitusjonene som en del av forskningsopptrappingen i Norge. Det var en marsjordre fra Stortinget, og jeg skal ikke prøve å spekulere i hva som ville ha skjedd hvis regjeringen Bondevik ikke hadde blitt fjernet av alliansen mellom Arbeiderpartiet og Høyre. Jeg antar at dersom vi ikke hadde fulgt opp, hadde vi fått det på parlamentarisk vis så det hadde blitt ganske hett rundt ørene våre. Og jeg antar at Arbeiderpartiet ville vært ganske friske i kritikken også – med rimelighet. Så når den spilleregelen som lå i forskningsmeldingen, var lagt, var det skapt en plattform som skapte forventninger, og for en regjering – vil jeg si – forpliktelser. Når de forpliktelsene ikke oppfylles, blir det debatt, da

blir det meningsbryting, og da må man finne seg i den kritikken som kommer. Så kan vi heller glede oss over at det var et sentrum som hadde forhandlingsstyrke og vilje nok, og en regjering som også tok imot det for å inngå det forliket som rettet opp situasjon på de viktigste punktene for universitetene, og som gjorde at vi kunne få et visst løft i norsk forskningssatsing framfor å gå den gale veien.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt hadde her teke over presidentplassen.

Ulf Erik Knudsen (Frp): Ifølge en nyhetsmelding vi kunne lese på NRK Tekst-TV i helgen, utelukker Venstre regjeringssamarbeid med Arbeiderpartiet etter valget kommende høst.

Ifølge partileder Lars Sponheims tale på landsstyremøtet lørdag skal det ha vært et snev av sympatiske trekk og en viss ydmykhet ved Arbeiderpartiet under forhandlingene om budsjettavtalen, men dette rant av dem så snart forliket var et faktum.

Dette står jo i relativt skarp kontrast til det samarbeidet som man ser i denne sal, og som man ser i den innstilling Stortinget i dag behandler, bortsett kanskje fra litt småknuffing mellom representanten Norvoll og representanten Dørum nå i stad.

Jeg oppfatter venstrelederens utspill som et forsøk på å distansere seg fra et for folket elendig budsjettforlik, som sentrum her i Stortinget i virkeligheten er svært fornøyd med, og således et forsøk på å bløffe velgerne til å tro at det er en vesentlig forskjell mellom Arbeiderpartiet og det såkalte sentrumsalternativet.

Odd Einar Dørum (V): Alle som har vært med i politikken tidligere, vet at det ikke nytter å prøve seg på å bløffe velgere, en får holde seg til slik det er. Det var den kommentaren til Arbeiderpartiets finanspolitiske talsmann, som nærmest framstilte det som om ingen ting hadde skjedd i budsjettforliket, som var grunnen til reaksjonen fra Sponheims og fra vår side. Man hadde praktisk talt ikke flyttet på 18 milliarder kr på inntektssiden – nesten ingen ting!

Vi har ikke behov for å skjule noe. Vi har inngått et forlik som er ansvarlig overfor norsk oljeøkonomi, og som hindrer at rentepresset skal øke, og det gjorde det ikke lettere for oss at både Fremskrittspartiet og Høyre, men spesielt Fremskrittspartiet, hadde budsjetter som ikke er av denne verden, med inndekninger som nærmest ville ha jagd renten i været, knust husholdninger og truet kommuners økonomi. Når det er spillerommet, er det faktisk en del av en nasjonal forpliktelse å bidra både til at landet prioriterer bedre og til å drive tilbake næringsfiendtlige skatter som den opprinnelige konjunkturavgiften, få fjernet investeringsavgiften og få styrket grunnforskningen ved universitetene – det er det som teller for framtiden. Da er det en god gjerning.

Videre er det bare å slå fast det som Sponheim har sagt, at sentrum – og Venstre er en del av sentrum – ser på seg selv som et selvstendig alternativ. Vi vedkjenner

oss våre avtaler, men vi må jo også vurdere alternativene våre. Og den dagen Fremskrittspartiet lager budsjetter som ikke bare er basert på at de skal egne seg for å være i opposisjon, får vi en annen situasjon. Den dagen Fremskrittspartiet vil legge til side en del av sin politikk kan det jo bli interessant. Men tidligere i dag har vi fått dokumentert et syn på kultur som skaper et betydelig gap mellom Fremskrittspartiet og Venstre. Jeg skal ikke sitere representanten Evje, men hennes syn på kunstutdanning syns jeg var rystende.

Petter Løvik (H): Representanten Dørum skal ha ros for å ha vore med på å rette opp viktige sider ved høgare utdanning og forskning i forliket, og Dørum sitt fingermerke er tydeleg å sjå der. Men prisen for å få til eit rimeleg tilfredsstillande budsjett for høgare utdanning er høg. Eg skal ikkje ta opp debatten om dei 12 milliardar kr i auka skattar her og no, men det er ein vesentleg del av dette. Det er dessutan eit veldig dårleg budsjett, spesielt for vidaregåande opplæring.

Det eg vil ta fatt i, er det som ein har prøvd å selje under tittelen «gratis lærebøker». «Gratis lærebøker» er langt frå gratis lærebøker. Om ordninga sa Lærarforbundet i si utsegn til komiteen at dei var positive til

«å redusere elevane sine utgifter til vidaregåande opplæring, men vi kan ikkje sjå at ordninga, slik den no er organisert, kan reknast som eit kvalitetstiltak. Eitt års erfaring med ordninga tilseier også at den bør endrast fordi den er tungvint og byråkratisk, og den er også hemmande for læreprosessen ved at elevane ikkje har høve til å gjere egne notatar og understrekingar i utlånsvøkene».

Eg er klar over at Venstre har eit litt anna primærønske. Men vil ikkje representanten Dørum føle seg meir tilfreds med Høgre sitt forslag til bruk av desse midlane, som, i forhold til forliket, aukar løyvingane til utvikling av elektroniske læremiddel med 43 mill. kr, til teknisk utstyr og opprusting av lokale til vidaregåande skole med 10 mill. kr, til tilskot til lærebedrifter med 5 mill. kr, til etterutdanning med 40 mill. kr og til det generelle stipend i vidaregåande skole i staden for eit bokstipend på 30 mill. kr som start på vegen mot ei fullstipendiering av vidaregåande utdanning? Ville ikkje det vere ein betre politikk enn å sette inn 100 mill. kr i eit håpløst prosjekt, sjølv om det blir marknadsført som «gratis lærebøker»?

Odd Einar Dørum (V): Essensen i den siste delen av representanten Løviks forslag er om Venstre vedstår seg avtaler, og det gjør vi. Det skulle bare mangle! Det er også vel kjent at vi gjerne skulle ha ønsket et annet system. Det framgår av våre kommentarer. Det er også vel kjent at vi avventer en evaluering, og vi ser det selvfølgelig som positivt at statsråden har dreid dette fra lærebøker mot læremidler. Det er svaret. Vi gjorde en avtale, og vi holder den.

Når det gjelder de andre sidene av representanten Løviks innlegg, er det helt rett at Venstre og Høyre i budsjettbehandlingen har hatt sterkt parallelle synspunkter i

synet på forskning og universitet. Det er det ingen grunn til å legge skjul på. Men i de bakenforliggende budsjett er det en betydelig forskjell. Jeg skal ikke dra opp det nå, men den er så betydelig når det bl.a. gjelder kutt i sykelønnsordninger, kutt i bistandspolitikk, straff av NSB ved å fjerne halvparten av tilskuddet, at det i *den* rammen skapte en umulig situasjon mellom Venstre og Høyre. Men på det punktet som representanten var inne på, og de generelle holdninger han har, er det betydelige likhetspunkter og paralleller mellom våre partier. Vi skulle gjerne sett at vi kunne ha gjort noe mer med videregående skole, men i den samlede rammen var sentrums prioritering det som representanten Lyngstad på en utmerket måte fikk fram. Vi ville styrke og gjøre noe for universiteter og grunnforskning. Vi ville styrke ungdomstrinnet, vi ville sikre mangfoldet i skolen og gjøre noe for private skoler og private høyskoler. Når det var gjort, var pengene oppbrukt. Så renhårig må man jo være, for jeg tror ikke man skal gå fram i politikken og prøve å gi seg ut for å ha mer penger enn det man har. Man kan heller si til hvilket formål man bruker de pengene man har.

Når det gjelder læremidlene – for å komme tilbake til det til slutt – så vil vi avvente evalueringen, for vi ønsker også å ha et selvstendig kritisk forhold til resultatet av den.

Rolf Reikvam (SV): Det er god grunn til å gi Odd Einar Dørum ros for den entusiasmen han har vist i forhold til høyskole- og universitetssektoren, hans bidrag har vært viktig for å få gjort noe med budsjettet. Det tror jeg det er grunn til å gi ros for. Han har jo også i visse miljøer fått heltestatus, slik at det jo har gått riktig bra.

I forbindelse med forskningsmeldingen gav vi Regjeringen «marsjordre», ifølge Odd Einar Dørum. Det er delvis riktig, men den marsjerte ikke. Den gjorde ikke det vi bad om. I revidert nasjonalbudsjett i fjor skulle den komme tilbake med en opptrappingsplan. Det gjorde den ikke. Den kom tilbake med en omfattende omtale, men ikke med en opptrappingsplan. Det er korrekt. Men Odd Einar Dørum gjør det ganske lett for seg selv når han dekker seg bak dette for ikke å være med på å ta et skikkelige løft – ta det nødvendige løftet – for forskning, som Venstre var med på da vi behandlet forskningsmeldingen. Det er jo ikke vanskeligere enn som så. Vi vet hvor mye vi bruker i Norge til forskning. Vi bruker 18 – 19 milliarder kr samlet sett. Vi vet at vi må opp til 27 – 28 milliarder kr hvis vi skal opp på OECD-nivå, hvis det ikke endrer seg dramatisk. Det vil si at vi må øke forskningsinnsatsen med 9 – 10 milliarder kr. I forbindelse med forskningsmeldingen sa vi at av dette skulle statens andel være 40 pst. og de andres 60 pst. Det er ikke vanskeligere enn som så å legge inn en økning – vi har sagt over fem år – på ca. 1 milliard kr hvert år. Da er vi fremme ved målet. Men det gjør ikke Venstre. Venstre hadde hatt mulighet til å stemme for vårt forslag. Det ville ha fått inn opptrappingsplanen både i revidert og i budsjettet nå.

Helt til slutt når det gjelder farmasiutdanningen: SV har en merknad. Vi ønsker å legge til rette for flere stu-

dieplasser i Tromsø. Hvorfor støttet ikke Venstre det forslaget når de hadde muligheten til det?

Odd Einar Dørum (V): Da synden kom inn i verden, kom også innsikten inn. Nå har jeg sittet både i posisjon og vært i opposisjon, og derfor disponerer jeg penger ut fra det. Jeg kan bare tørt kommentere at i den byen der vi holder til, hvor Arbeiderpartiet og SV prøvde å danne byråd og da måtte kompromisse versus Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti, som også måtte prøve å kompromisse, så ligger Høyre-, Venstre- og Kristelig Folkepartibudsjettet høyere når det gjelder utdanning enn det Arbeiderpartiet og SV kompromisset om. Slik er livet: Man forholder seg til de pengene som er her. Det er der vi testes, ikke bare når vi er i fri flyt, men når vi er nødt til å prioritere innenfor harde rammer. Det har vi gjort. Så får Reikvam og SV være en entusiast som roper, for veldig ofte er det viktig at noen har den rollen. Men vi som står der, kan ikke bruke andre penger enn det vi har. Av og til er det surt nok å si til folk at en ikke har penger. Det har jeg gjort som samferdselsminister, og jeg kan betro representanten Reikvam at det er en interessant studietur å dra landet rundt for å gjøre det. Men samtidig er det desto viktigere å kunne si nå at vi har penger til universitet, vi har villet gjøre noe med grunnforskningen. Dette er i grunnen det prinsipielle i svaret til representanten Reikvam om opptrappingsplanen. En regjering har rammer og muligheter for å lage det. Et storting kan be om det.

Jeg syns i den situasjon vi nå er i, at det er svært gledelig at vi – i motsetning til i vår, hvor vi faktisk ikke fikk en slik samling – har en komite med Arbeiderpartiet på innsiden som ber om en opptrappingsplan i revidert nasjonalbudsjett. Jeg er enig med representanten Reikvam i at vi ikke kan gjenta slike forslag veldig mange ganger. Men da er Stortinget nødt til å gjøre en jobb, og jeg tar den innsikten innover meg også som en del av representantens replikk til meg.

Ranveig Frøiland (A): Forliket mellom Arbeidarpartiet og sentrumspartia har ført til meir pengar på Kyrkje-, utdannings- og forskingsdepartementet sitt budsjett. Det er vi sjølv sagt glade for, og det er prioriteringar innanfor det området som eg synest er veldig bra.

Eg skal gje representanten Dørum ros for hans engasjement når det gjeld universiteta og forskning. Det har vi høyrte i mange samanhengar, og han har fått utteljing for det både i media og blant universiteta. Men eg må seia at eg reagerer på ordbruken, at budsjettet for neste år, framlagt av Arbeidarpartiet, er ein «provokasjon» mot Stortinget. Inneverande års budsjett for universiteta er på 7,276 milliardar kr. Neste års budsjett var i forslaget på 7,226 milliardar kr. Då legg eg inn dei 100 mill. kr for inneverande år som Dørum stemte mot – eller iallfall representantane frå Venstre i Stortinget, om ikkje Dørum var her. 50 mill. kr er det i forskjell, og det er ein «provokasjon»! 67 mill. kr går til å dekkja opp kuttet som Lille-tun og regjeringa Bondevik hadde på studieplassar, men

som dei ikkje tok ansvaret for ved å kutta på budsjett-postane.

Eg er samd i at 210 mill. kr er bra i forhold til det som var. Det er ordbruken eg reagerer veldig på. Det kan ikkje vera ein «provokasjon». Det er for lite pengar, og at universitetsdirektørane har snakka om at dei ønskjer seg meir, forstår eg veldig godt. Men eg trur òg at representanten Dørum må ta innover seg at årets budsjett går rundt på universiteta. Og neste års framlegg til budsjett var i tråd med det.

Odd Einar Dørum (V): Nå tror jeg ikke jeg sa at det var en «provokasjon mot Stortinget». Det syns jeg ikke jeg har rett til å si. Jeg sa det var en provokasjon mot Venstre. Det er min plikt å tegne Venstres politikk, og jeg uttrykte det veldig klart – ikke i forhold til de store tall, i forhold til verdenshistorien eller i forhold til budsjettet i fjor, men i forhold til forskningsmeldingen. For det var i forskningsmeldingen tre helt grunnleggende elementer, som Stortinget gav marsjordre om til den daværende regjeringen Bondevik og for så vidt til den senere regjering. Det var ett element om en generell opptrappingsplan. Det var ett element om rekrutteringsstillinger – og der skal forresten Regjeringen ha ros for at den kom med det, inkludert en prioritering av kvinner i post doc.-situasjonen. Men det tredje elementet var å styrke driftssituasjonen for de institusjoner som bærer grunnforskningen. Det var i forhold til det jeg brukte et så sterkt uttrykk.

Mine uttrykksmåter i denne salen er kun et mildt konsentrat av den akademiske og dannede kritikk som har formet seg rundt på de ulike universiteter, og en har av og til kommet her med paroler som f.eks. «Kunnskap koster, uvitenhet koster mer!». En annen het «Ap-makt er kunnskapsforakt!». Det er nå studenters vis å si det på. De marsjerte dannet og rolig, men intensiteten i engasjementet tror jeg ikke noen skulle være i tvil om.

Det å bære dette budskapet inn på Stortingets talerstol, slik at vi ikke bare snakker til hverandre på sosialøkonomisk norsk – og representanten Frøiland gjør ikke det, ikke jeg heller – føler jeg at det er riktig å gjøre. For det er veldig ofte slik at vi gjerdes inn i budsjettene på den måten at de områdene som er de strategisk viktige, drukner i de store tall. Universitetene og grunnforskningen er strategisk viktige, de er bærende for dette landets framtid. Det var derfor jeg uttrykte meg sterkt på vegne av partiet Venstre, og det kommer jeg til å fortsette med å gjøre. Men hvis det gir slike resultater som i årets budsjett, vil gledesstudene være rikelige for dem som får lov til å være med på å oppleve dem.

Presidenten: Då er replikkordskiftet omme.

Sigvald Oppebøen Hansen (A): Eg skal ikkje snakke om dei store linjene i neste års statsbudsjett, derimot om nokre små, men likevel viktige område.

Regjeringa gjorde framlegg om at det øyremerkte tilskotet til leirskuleundervisning skulle innlemmast i rammetilskotet til kommunane. Dette er eit rett prinsipp, men

det kan etter vår meining ikkje skje før leirskulane er sikra gjennom regelverk eller på annan måte. Det er nemleg slik at kommunane ikkje er lovpålagde å sende sine elev-ar til eit leirskuleopphald i løpet av grunnskuletida. Og dersom dei øyremerkte midlane skulle forsvinne, ja, da er eg redd for at fleire av våre leirskular utover landet hadde blitt lagde ned. Eit anna moment er at det for tida er eit forsøk på gang i 20 kommunar som får desse midlane inn i sine rammetilskot. Etter vår meining må dette prosjektet først bli slutført og evaluert før det kan bli akuttelt å avvikle øymerkinga.

Eg er glad for at ein samrøystes komite nå ber Regjeringa om å stoppe ei betalingsordning for fjernlån av bøker frå bibliotek ved universitet og vitskapelege høyskular, og at dette skal finne si løysing slik at ein kan vareta prinsippet om gratis utlån av bøker. Dette er heilt påkravd med tanke på at det verdifulle nasjonale fjernlånsnettet ikkje skal forsvinne. Vårt utgangspunkt må vere at tilgjenge til kunnskap i norske bibliotek ikkje må gjerast vanskeleg for folk som vil tileigne seg meir kunnskap. Me veit alle at fjernstudium og desentralisert undervisning er viktige undervisningsformer i etter- og vidareutdanningsreforma. Derfor er det så viktig at alle som er i ein utdanningsfase, får gratis tilgang til relevant undervisningsstoff gjennom bibliotektenester, slik at ingen blir utelukka av økonomiske årsaker.

Eit anna område som er viktig å fokusere på, er området opplæring innanfor kriminalomsorga. Dette er eit viktig tiltak med tanke på utdanning og rehabilitering av menneske som av ulike årsaker kjem ut på skråplanet. Det er ingen grunn til å skryte av vår innsats når det gjeld opplæring for våre innsette. Me har kome eit lite steg vidare, og i denne innstillinga aukar me løyvinga med 1 mill. kr, men framleis står det att fleire utfordringar. Den første utfordringa er å gripe tak i den forskingsbaserte evalueringa av fengselsundervisninga som Stortinget tidlegare bad om, og som nå er i gang.

Menneska sin barndom, skulegang og alderdom har i alle tider manifestert samfunnet sine ulikskapar. Det gjeld ikkje minst dei kriminelle, der mange har hatt ein trist barndom og manglande skulegang. Me kjenner alle til undersøkingar som er gjorde, der det viser seg at svært få av dei innsette har vidaregåande opplæring, og mange har ein mangelfull grunnskule. I tillegg veit me at ein stor del av dei innsette har store lese- og skrivevan-skar.

I samband med etter- og vidareutdanningsreforma vedtok Stortinget at alle vaksne skal få ein individuell rett til grunnskule. Sist sommar blei det vedteke at alle som er fødte før 1978 og er utan vidaregåande opplæring frå tidlegare, skal ha rett til opplæring på vidaregåande skule sitt nivå. Dette er viktige grep som gjer at dei med minst utdanning frå før blir sette i sentrum for å hindre eit klassedelt samfunn. Ikkje minst på denne bakgrunn er det også viktig å sikre og satse på den kunnskapsbaserte opplæringa dei innsette får i fengsla våre. Eit viktig moment er å auke den enkeltes moglegheit til å meistre sin arbeids- og livssituasjon i samfunnet etter avslutta so-ning, med andre ord bli til gagns menneske.

Så vil eg til slutt knyte nokre ord til det eg vil kalle «den nye revolusjonen». Den nye informasjons- og kommunikasjonsteknologien vil forandre samfunnet radikalt, også på måtar og område me ikkje har oversikt over i dag. Men det me veit, er at det er heilt sikkert at utdanning vil vere blant dei sektorane der endringane vil vere størst og skje raskast. Det må me ta innover oss. Det vil seie at alle som er i ein utdanningssituasjon, må både meistre og bruke denne teknologien, i første omgang i eiga læring – i neste omgang i arbeidslivet. I dag ser me berre starten på den teknologiske revolusjonen i utdanninga. IKT er også eit godt pedagogisk verkemiddel. Dette nye pedagogiske verktøyet vil endre opplæringa fundamentalt. Da må også læraren kunne bruke dette fantastiske verktøyet. Derfor er det viktig å satse på å utvikle kompetanse både i lærarutdanninga og ikkje minst gjennom gode tilbod om etterutdanning på IKT.

Ulf Erik Knudsen (Frp): Til stadighet kan man lese og høre om arbeiderpartifolk som hevder at Fremskrittspartiets politikk vil føre til større forskjeller i Skole-Norge. Dette er på ingen måte riktig. I virkeligheten er det Arbeiderpartiet og det øvrige stortingsflertallet som står for forskjeller i skolen i Norge.

I dag er det slik at det er opp til den enkelte kommune og fylkeskommune hvordan de prioriterer skolen. Dette fører til store forskjeller fra kommune til kommune og fra skole til skole.

Fremskrittspartiet går inn for et nytt system. Vi ønsker en norsk skole som finansieres gjennom en statlig stykkpris, som vil gi alle norske skoler rom for et godt tilbud.

Det er også slik at Arbeiderpartiet og deres venner i denne sal konsekvent har gått inn for at skoler skal behandles forskjellig avhengig av hvem som driver skole-ne, dvs. man har arbeidet for å opprettholde dagens ordning, der skoler som ikke drives av det offentlige, kun får dekket deler av sine driftskostnader. Denne forskjellsbehandlingen gjør at man må ha god råd om man vil sende sine barn på private skoler, som f.eks. Steinerskolen. For øvrig gjelder den ovennevnte ordningen kun for de skolene som har en såkalt alternativ pedagogikk, eller er tuffet på et annet religiøst ståsted enn den offentlige skolen. Når det gjelder skoler som f.eks. PrivatGymnas, som verken har «alternativ» pedagogikk eller religion, må disse klare seg uten offentlig støtte og blir således svært dyre.

Fremskrittspartiet ønsker en finansiering av skolen der alle behandles 100 pst. likt fra det offentlige. Det skal være fritt fram for å velge offentlige eller private skoler – enten man er fattig eller rik.

Et annet område som Fremskrittspartiet har fått mye kjeft for også i denne sal i dag, er SFO. Det hevdes at Fremskrittspartiets politikk i Stortinget vil rasere skolefritidsordningene i kommunene. Jeg innrømmer gjerne at Fremskrittspartiet er motstander av tilskudd til SFO over statsbudsjettet. Jeg synes det er viktigere å prioritere f.eks. sykehus, eldreomsorg, skole, kriminalitetsbekjempelse osv. Men jeg vil også nevne at Fremskrittspartiet aldri har gått inn for fjerning av SFO-tilskudd fra kommunene. Fremskrittspartiet ønsker ikke å hindre at kom-

muner som mener at denne ordningen bør prioriteres, og som har økonomi til dette, kan gjøre det. Det er vel også slik at staten fram til rundt 1998 ikke subsidierte de kommunale SFO-ordningene, og at det likevel var slike ordninger i en god del kommuner.

Jeg forstår at mange foreldre synes SFO er en dyr ordning. Da er det viktig å tenke på at SFO i likhet med mange andre offentlige virksomheter har et effektiviserings- og innsparingspotensial. I bunn og grunn handler jo dette om noe så enkelt som at man skal ha noen rimelig fornuftige, våkne og oppegående voksne mennesker til å følge med på en gruppe barns lek og andre aktiviteter i noen timer. Dette er et arbeid som burde være godt egnet kanskje for pensjonister som vil være i aktivitet i noen timer, eller personer som ønsker en enkel og kort deltidsjobb. Dette bør kunne gjøres vesentlig billigere enn i dag. SFO er også en virksomhet som uproblematisk burde kunne overtas av private virksomheter/enkeltpersoner i samarbeid med skolene og foreldrene.

Det er ikke bare budsjettet vi har til behandling i dag. Vi behandler også et dokumentforslag fra Fremskrittspartiet og representanten Bastesen om utbygging av værradarnett, Dokument nr. 8:86 for 1999-2000, jf. Innst. S. nr. 74. Vi er fra Fremskrittspartiets side svært fornøyd med at et samlet storting ser ut til å ville støtte opp om den tanken som vi fremmer i dette forslaget.

Helt til slutt: Tidligere i dag har jeg hatt replikkvekslinger både med Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti når det gjelder lese- og skrivevansker og forskning på dette området, hvor flertallspartiene foreslår en reduksjon på 5 mill. kr. Slik jeg forstår svarene jeg har fått, er man verken fra Arbeiderpartiets eller fra Kristelig Folkepartis side spesielt glad for de kutt man har gjort på dette området, og man ønsker å fokusere på denne innsatsen videre. Og jeg må da spørre: Hvorfor har man gjort kuttene?

Synnøve Konglevoll (A): Dette er den siste debatten i denne stortingsperioden der vi diskuterer budsjettet for kirke, utdanning og forskning. Alle partiene på Stortinget har nå hatt fire muligheter denne perioden til å få gjennomslag for sin politikk, og det begynner å bli tid for å oppsummere. Da kan Arbeiderpartiet trygt si at vi har levert. Vi har levert økte lærerlønninger, vi har levert bedre kommuneøkonomi, vi har levert økt satsing på forskning, og vi har levert det som var en av mine hjertesaker da jeg kom inn på Stortinget, nemlig gratis skolebøker i videregående opplæring.

I fjor fikk Arbeiderpartiet, i budsjettforliket med sentrum, gjennomslag for å bevilge 100 mill. kr til innkjøp av skolebøker. I år har arbeiderpartiregjeringa foreslått nye 100 mill. kr. I tillegg har vi foreslått at vi skal bruke mer penger på å utvikle elektronisk læremateriell. Dette er en satsing som til sammen gjør at vi om få år kan nå målet om at alle ungdommene i den videregående skolen skal slippe å bruke penger på skolebøker.

Vi er altså godt i gang, og da er jeg – som jeg var inne på i replikkvekslinga tidligere – overrasket når sentrum går såpass hardt ut og kritiserer utlånsordninga i sine merknader. Det høres jo i og for seg fint ut med bok-

stipend, når de argumenterer for det i merknadene, men problemet er jo for det første at sentrum stemte mot å utrede en stipendordning og heller aldri så seg råd til å foreslå penger til bokstipend da de satt i regjering. For det andre er det jo sånn at vi faktisk har startet opp med denne ordninga. Vi har allerede kjøpt mange bøker, og elevene har allerede fått dem utdelt. Og da blir det jo sløsing plutselig å skulle slutte med det og heller bruke pengene på et stipend. For det tredje: Når elevorganisasjonene så tydelig har sagt at man bør slå ring om utlånsordninga, for det er med en slik utlånsordning elevene får spart mest penger pr. krone som bevilges på statsbudsjettet, da synes jeg det er merkelig at man blåser det bort. Og endelig er det heller ikke flertall i Stortinget for et såkalt behovsprøvd bokstipend, fordi Fremskrittspartiet er imot det.

Jeg syns det er merkelig at sentrum tar en omkamp på denne saken. Hvis sentrum har tenkt å fortsette på denne måten, kan vi risikere at vi aldri når målet om gratis læremidler, på grunn av politisk prestisje. Da vil elevene sitte med svarteper. Jeg er dessuten bekymret for at det kan føre til at ungdom får enda lavere tillit til politikkerne. Jeg vil derfor utfordre sentrumspartiens ungdomsorganisasjoner til å be sentrum skjerpe seg, ta ungdom på alvor og slå ring om gratis skolebøker.

De lave medlemstallene i de politiske ungdomsorganisasjonene, lav valgdeltakelse og lav tillit til politikere blant ungdom burde bekymre alle som sitter på Stortinget. Da Reform 94 ble evaluert, viste det seg også at målet om økt elevinnflytelse var et av de målene man var kommet kortest i å nå. Men hvis vi ikke kan gi elevene reell innflytelse over egen skolehverdag, hvordan kan vi da gi dem tro på at det nytter å engasjere seg i samfunnet? Skal vi gjøre noe for økt valgdeltakelse og økt engasjement blant ungdom, må vi fornye og forbedre skolen.

I sommer fikk utdanningsminister Trond Giske på plass læreplanen i organisasjonsarbeid valgfag. Nå kan alle elever få mulighet til å få godkjent noe av den tida de bruker på organisasjonsarbeid, i dette valgfaget. Det er en bra start, men vi må gjøre mer.

Jeg mener det er på tide med en demokratipakke for skolen. Denne pakken må inneholde tiltak for å bidra til økt samfunnsengasjement blant elevene, men minst like viktig er det at elevene har reell innflytelse over sin egen skolehverdag. Alle tiltakene trenger ikke nødvendigvis å koste så mye penger, f.eks. det å åpne skolene og slippe inn både politiske partier og andre organisasjoner. Sjøl har jeg erfaring fra AUF, og der har jeg ofte opplevd at det er vanskelig å komme inn i kantinen eller i skolegården, for ikke å snakke om å komme inn i klassene. Det er farlig det, later det til at mange tror. Men ungdom er jo ikke dumme. Det at skolene lar folk slippe inn i klassene og snakke om det de står for, vil jo ikke bety at alle elevene kopierer meningene til disse personene! Tvert imot, det vil oppmuntre ungdom til å være kritisk, til å ta stilling og til å danne seg sin egen mening.

Vi kan altså gjøre mye for demokrati i skolen uten at det må koste så mye. Men det er klart at vi får til mer hvis vi er villige til å bruke penger på det. I budsjettforliket

med sentrum har vi fått til en bevilgning på en halv million kroner til demokratiarbeid i skolen. Det er en beskjeden sum, men det er en start, og jeg håper og tror at pengene kan utløse kreative prosjekter i regi av elever, og at det kan bli en gulrot og en start på det viktige arbeidet som vi nå må ta fatt på.

Elsa Skarbøvik (KrF): «Det trengs en hel landsby for å oppdra et barn», er et ordtak som ofte trekkes fram når vi snakker om oppdragelse. Skolen er en del av denne landsbyen som skal gi elevene kunnskap og dannelse. Men denne oppgaven står altså ikke lærerne alene om. Gjennom dette budsjettet skal også vi som politikere bidra med vårt til en bedre skole. Og dette har Kristelig Folkeparti gjort ved de siste fire budsjettbehandlingene i Stortinget. Det er bare sentrumpartiene som hele denne stortingsperioden har vært med i flertallsinnstilling.

For Kristelig Folkeparti har det de siste årene vært viktig å sette fokus på ungdomstrinnet og lærerne der. Lærerne er kulturarbeidere. «Jeg vil ikke ha en skole der læreren er blitt en teknisk administrator. Ingen teknologi kan erstatte møtet med et levende menneske», sier Inge Eidsvåg. «Håndtrykk er noe annet enn tastetrykk.»

Ennå er det langt igjen til at IKT skal kunne overta i skolen, så Kristelig Folkeparti er med på å styrke IKT-undervisningen, men det er samtidig viktig å bevisstgjøre lærerne på deres pedagogiske rolle og legge til rette for en utvikling av lærerrollen. Læreryrket er både meningsfylt og utviklende. Svartmaling av tilstanden gir verken økt rekruttering eller økt status. Derfor må det fokuseres mye mer på den spennende hverdagen som tross alt finnes når man står overfor barn og unge hver dag.

Jeg er glad for at budsjettet for neste år følger opp skolepakken som startet inneværende år med satsingen på å videreutvikle en god, kvalitetsbevisst offentlig skole. Kap. 228 Kvalitetsutvikling i grunnskolen, ville sentrumpartiene styrke. De 14 mill. kr til forsøk med annen tildeling av timeressurser på ungdomstrinnet ville departementet utsette, men Kristelig Folkeparti mener at nettopp med slike forsøk er det mye å hente. Derfor ønsker vi en større oppmerksomhet på disse forsøkene.

Proposisjonen omtaler diverse prosjekter innenfor kvalitetsutvikling. Til dette har komiteen uttalt at det er viktig å få en samlet oversikt over skoleutviklingsarbeidet i løpet av første halvår neste år. Gjennom budsjettavtalen mellom sentrum og Arbeiderpartiet ble posten økt med 25 mill. kr til ytterligere styrking av kompetanseutvikling for lærere i ungdomsskolen, bl.a. gjennom en hospiteringsordning i næringslivet. Nå gjelder det at skolene følger opp alle disse mulighetene og utnytter det handlingsrommet som er til stede innenfor regelverket med sikte på å ivareta lokale utviklingsbehov og så finne lokale løsninger. Og mange forsøk skjer i Skole-Norge i dag. Derfor er det viktig å spre kunnskaper fra disse forsøkene, og at det blir dokumentert hva som kan være nyttig for andre. Det sitter mange krefter, både blant lærere og elever, som venter på å bli brukt.

Kristelig Folkeparti ønsker mangfold. Også innenfor private skoler finner vi mangfoldet, og Kristelig Folke-

parti ser på disse skolene som gode korrektiv. Dette er ganske annerledes tenkning enn hva regjeringspartiet legger til grunn i skolepolitikken. Det handler om foreldres rett til å velge barns utdanningstilbud. Regjeringens budsjett viser ingen erkjennelse av dette, f.eks. når det ble foreslått at tilskuddsordningen til kompletterende undervisning skulle avvikles fra 1. januar. Inngåtte forpliktelser skulle riktignok komme til utbetaling. Sentrumpartiene måtte derfor gjøre et løft for at dette skulle kunne fortsette. Likeså måtte manglende lønnskompensasjon for lærere i private skoler, høyskoler og folkehøyskoler på plass. Stipendet til 19-åringer som ønsker å gå et år på folkehøyskole etter videregående skole, skal fortsatt kunne bestå. Dette er ofte et år til modning og fordypning som gir hjelp til å gjøre visse veivalg i livet.

Hvis dette stipendet hadde blitt fjernet, ville det også vært en trussel mot rekrutteringen til folkehøyskolene. Vi opplevde et sterkt engasjement fra en stor skare folkehøyskoleelever utenfor Stortinget i høst. Da de istemte «Joy to the world», var det vel for å understreke at nettopp disse studentene er en glede for verden. Kristelig Folkeparti vil følge opp dette når Aamodt-utvalgets rapport skal behandles senere. Da kommer vi tilbake til hele studiefinansieringen, bl.a. det forhold som det nå er en flertallsmerknad om, nemlig å vurdere økt inntektsgrense for studenter med lån i Lånkassen. Gebyrstipendordningen må også gjennomgås. Jeg er glad for at vi har fått økt budsjettet med 12 mill. kr, slik at flere studenter enn Regjeringen la opp til, kan få stipend. Internasjonalisering er viktig og nødvendig, også for våre studenter. Og vi må legge til rette for at flere studenter kan ha muligheten for å studere i utlandet.

Bygging av flere studentboliger her hjemme er også tiltak som Kristelig Folkeparti støtter. En melding i dag fra NTB viser at det er få boliger tilrettelagt for funksjonshemmede, og at dette hindrer dem i å ta høyere utdanning. Dette må det rettes på, og jeg utfordrer statsråden til å se nærmere på dette forhold. Det bevilges 186 mill. kr, og noe av dette må brukes til boliger for funksjonshemmede studenter.

Statsråd Trond Giske: La meg først gi honnør til komiteen for en god innstilling og et godt arbeid med budsjettet for 2001. Jeg synes man har kommet fram til et resultat som det skal bli en glede å sette ut i livet til neste år.

Alles mulighet til kunnskap og utdanning er et grunnleggende mål. Først gav vi alle rett til grunnutdanning. Så fikk alle rett til videregående opplæring. Og i år har vi nådd en ny milepæl, nå har vi også plass til så å si alle i høyere utdanning. I 1997 stod 5 272 kvalifiserte søkere uten plass. I år var dette tallet kun 1 783, stort sett bare folk som hadde søkt til studier med sterk adgangsbegrensning, som f.eks. medisin.

Det er bare noen få tiår siden høyere utdanning var for de få. Etter hvert har det blitt felles eie. De fleste kan i dag velge selv – et valg uavhengig av sosial status, av bosted, av rikdom og av kjønn. Jeg er stolt av å tilhøre den bevegelse som i etterkrigstiden bidro til å kjempe fram utdanning for alle, ikke for de få.

Etter at videregående opplæring har blitt en rettighet, velger det store flertallet av norsk ungdom å fortsette etter grunnskolen. På mange måter har vi nå fått et 13-årig løp. Det vil vi ta konsekvensen av. Vi ønsker å gjøre sammenhengen tydeligere og overgangen lettere. Vi vil se helheten i dette løpet. Spesielt viktig er det å se på ungdomsskolen, for å motivere og legge til rette for den enkelte i en fase der skoletretheten er størst.

Skal vi få det til, må vi ta elevene på alvor. Innholdet må være utfordrende. Vi må gi elevene noe å strekke seg etter. Vi må gi elevene ansvar for egen læring og utvikling. Norske skoler skal være fremst i verden i bruk av ny teknologi. 100 mill. kr ekstra til IKT skal bidra til det.

Da mellompartiene og Arbeiderpartiet i fjor ble enige om statsbudsjettet for 2000, økte vi bevilgningene til høyere utdanning. Det gjør vi også nå. Det er positivt. Men det er også viktig at bevilgningene ikke blir en sovepute. Derfor er jeg glad for at stortingsflertallet sterkt understreker behovet for omstilling i høyere utdanning.

Lik rett til utdanning handler også om studentvelferd. Vi vet hvor vanskelig boligmarkedet er for ungdom, særlig i de store byene. Derfor er det viktig at Regjeringen har fått støtte til bygging av 1 000 nye studentboliger til neste år. Flere gratis skolebøker i videregående skoler fører oss også et skritt nærmere en rettferdig utdanning.

Jeg er også glad for at sentrum nå ser verdien i et eget forskningsfond. For meg har det vært viktig å bygge opp dette fondet raskt, slik at vi gir forskningen i Norge stabile og forutsigbare rammebetingelser. At sentrum gjerne vil vise sin nyvunne entusiasme for forskningsfondet gjennom å legge til enda en halv milliard kr, har jeg ikke hatt noen problemer med. Hovedpoenget er at vi har mer enn doblet fondet på et halvt år. Derfor kjenner jeg meg ikke helt igjen i den beskrivelsen som gis av forskningsinnsatsen. Forskningsfondet ligger lang foran ruten. Vi fortsetter ufortrødent å øke antall vitenskapelige stillinger, og vi har også fått til en ordning med tilskudd til næringslivets forskningsinnsats.

Det er historisk når Arbeiderpartiet nå øremerker vitenskapelige stillinger for kvinner. Det dreier seg om grunnleggende rettferdighet. Og om vi antar at vettet er sånn noenlunde likt fordelt mellom kjønnene, mister vi også verdifulle ressurser når vi mangler kvinner i de høyeste vitenskapelige stillingene. Vi har ventet i mange år på at dette skulle bli bedre av seg selv. Det har ikke skjedd. Derfor måtte vi gripe til politisk handling.

For meg er det viktig å bevare en levende folkekirke. Flertallet slutter seg til Regjeringens historiske satsing på prestestillinger. Bredden i deltakelsen i valg til Kirkens styrende organer må styrkes. I dag er deltakelsen for smal. Dersom flere engasjerer seg, vil de kirkelige organer få bredere legitimitet og representativitet. Derfor ønsker jeg større deltakelse ved de kirkelige valg. Departementet har derfor foreslått å sette av midler til tiltak som bidrar til økt oppslutning om menighetsrådsvalget i 2001, og har konkret pekt på muligheten av å legge det til stortingsvalget. Jeg er glad for at flertallet slutter seg til det.

Arbeiderpartiet vil gi mulighet for utdanning til stadig flere her i landet. Samtidig er vi opptatt av å gjøre kvaliteten på utdanningen bedre. Det preger vår satsing.

Høyere lønn til lærerne gir oss bedre lærere. Mer til kvalitetsutvikling i skolen gir bedre undervisning. Mer til kompetansereformen gir oss bedre kvalifisert arbeidskraft. Øremerkede stillinger for kvinner gir flere dyktige professorer.

Arbeiderpartiet og sentrumpartiene er enige om mye på disse områdene. Det lover godt for et videre samarbeid. Det lover også godt at vi har blitt enige om disse satsingene uten å gå løs på viktige velferdsordninger og vårt internasjonale ansvar.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Ursula Evje (Frp): I St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 fremgår det:

«Som følge av teknisk feil ved produksjonsprosessen er tre avsnitt falt bort under kap. 5310 Statens lånekaske for utdanning.»

De tre avsnittene omhandler bl.a. økning på gebyrer som studentene må betale, både for utsendelse av første gangs krav om innbetaling av lån og purregebyrer. Allerede i dag ligger disse gebyrsatsene ca. 600 pst. over det som er vanlig å ta for en tilsvarende tjeneste i en bank eller i en annen kredittinstitusjon. Til sammen vil denne økningen beløpe seg til 13 mill. kr i ekstraintekt på budsjettet.

Vi hadde i fjor oppe nettopp dette med den enkeltes gebyrer som måtte innbetales. Det ble sagt i et TV-program at man syntes dette var urimelig høyt. Nå skal det altså øke ytterligere. Synes statsråden at det er rimelig at Regjeringen skal være en foregangsfigur når det gjelder slike urimelig høye satser som det en har her, altså 600 pst. over det som er vanlig?

Statsråd Trond Giske: Det er vel ingen som synes det er hyggelig å øke verken gebyrer, avgifter eller skatter. Men det er nå engang slik at det er en nødvendig del av et budsjett å ha den type inntekter.

Nå er det viktig å understreke at de gebyrene som representanten Evje her viser til, ikke rammer en eneste student. Det er gebyrer som man kun betaler etter at man har studert, altså når man er ute i arbeidslivet. Så det rammer ikke studentenes økonomi. Det er noe man betaler når man skal nedbetale studielånet sitt.

Det aller viktigste i forhold til studielånene er at rentenivået som man har på de studielånene som man betaler tilbake, er lavest mulig. Det tror jeg at det budsjettet som vi sammen med sentrum har kommet fram til i Stortinget, har gode muligheter for å bidra til.

Elsa Skarbøvik (KrF): «Bedre norskopplæring best for alle» er tittelen på et innlegg av Trond Giske i Dagbladet 7. desember. Og det heter der:

«For å kunne fungere i det norske samfunnet er det helt nødvendig å mestre norsk. Ved å gjøre norskopplæringen obligatorisk ønsker vi å gi et sterkt signal til

tilbyder, samfunnet og den enkelte innvandrer om at det faktisk forutsettes at de lærer seg norsk.»

I siste setning står det at man «vil sette av midler på neste års budsjett til slike tiltak».

Kristelig Folkeparti er helt enig i dette. Men hvorfor følges da ikke den samme logikk overfor norske barn ved internasjonale skoler eller norske barn i utlandet? For til dem ville Regjeringen ikke bevilge penger til norskkopplæring. Det står med én setning på side 102:

«Regjeringa foreslår å fjerne tilskotsordninga for kompletterande undervisning frå og med vårsemestret 2001».

Internasjonalisering er et begrep som vi er blitt bedre kjent med de senere år. Norge er selvfølgelig en del av dette. Vi har ligget ganske langt fremme når det gjelder utferdstrang, det å reise ut i verden. Det gjelder ikke bare sjøfolk. Også bistandsarbeidere, misjonærer, handelsfolk og folk i utenrikstjenesten har besøkt de ulike kroker av verden gjennom lange tider. Det hender at det også følger barn med på ferden. Disse har vært trygge på at de kunne få opplæring i norsk og samfunnsfag. Mange foreldre er bekymret for hvordan det skal gå med deres barn i utlendighet om kompletterende undervisning ikke ville være til stede. Det vil skape vanskeligheter med å ta norsk-eksamen og i det hele tatt å holde norsk språk og kultur ved like. Derfor har vi fått mange henvendelser til komiteen fra fjern og nær, også via e-post. Det har tydeligvis også statsråden, som svarer at dette skal bli løst under budsjettbehandlingen i Stortinget. Er statsråden fornøyd med at sentrumpartiene har fått økt budsjettet med de 6,9 mill. kr som manglet for kompletterende undervisning, eller vil vi få slike forslag også senere?

Statsråd Trond Giske: Det er ikke noen tvil om at jeg helst skulle ønske at budsjettet ble vedtatt slik jeg hadde foreslått det, ellers hadde jeg ikke foreslått det slik det ble foreslått. Den endringen som kom, var et resultat av de forhandlingene og det forliket som vi kom fram til i finansinnstillingen og i utdanningskomiteen.

Når det er sagt, synes jeg det er litt paradoksalt at det nærmest gjøres til et premiss for at norske barn i utlandet skal holde på sitt norske språk og sin norske kultur, at man har en tilskuddsordning. Gjennom ganske mange generasjoner har nordmenn reist til utlandet og vært meget opptatt av å holde på sitt språk og sin kultur og sine tradisjoner, uten at det har fulgt den type kontantstøtte med til slike ordninger. Og sammenlikningen med innvandrerbarn i Norge som skal lære norsk, blir for så vidt ganske søkt. Den relevante sammenlikningen måtte i så fall være at Pakistan gav tilskudd til pakistanske barn i Norge for å holde deres pakistanske kunnskaper ved like. Og meg bekjent eksisterer det ingen slik ordning, som da ville vært tilsvarende.

Nå har vi fått et resultat. Det kan jeg godt leve med. Men hva slags forslag vi kommer med i senere budsjett, må vi ta i hvert enkelt tilfelle. Jeg mener at det må være foreldrenes ansvar også i utlandet å sørge for en god del av den tradisjon, kultur og samfunnskunnskap som man

mener barna bør ha med seg også i forhold til sitt hjemland.

Inge Lønning (H): Da regjeringen Stoltenberg tiltrådte, gikk det ganske lang tid før man fikk vite hvem som skulle ha ansvaret for forskning i denne regjeringen. Det gikk henvendelser to måneder, etter at det først var sendt signaler om at Næringsdepartementet skulle overta ansvaret for forskningen i sin alminnelighet.

Det ble vesentlig mindre omfattende enn som så, men en av de ting som næringsministeren fikk ansvaret for istedenfor utdannings- og forskningsministeren, er Teknologirådet. Dette har næringsministeren brukt som begrunnelse for et ønske om å forandre Teknologirådets sammensetning, Teknologirådets vedtekter og Teknologirådets sekretariatsfunksjon. Det kunne være interessant å høre om utdanningsministeren ville ha gjort det samme hvis Teknologirådet hadde forblitt under hans ansvarsområde, og i tilfelle hvilken begrunnelse han ville ha brukt for eventuelt å gjøre det samme.

Statsråden viser til opptrappingen av Forskningsfondet, og det gjør han som svar på kritikken mot den driftsbevilgning som ble foreslått av Regjeringen. Det bekymrer meg alvorlig, og det bekymrer meg enda mer at komitelederen gjorde det samme. Det er nemlig en uttrykkelig forutsetning for Forskningsfondet, som Høyre og Arbeiderpartiet initierte, at det skal komme *i tillegg til* de grunnbevilgninger som ellers gis. Resonnement, hvis jeg hørte riktig, er jo nå faktisk byråkratresonnementet fra Finansdepartementet, at dette skal dekke de løpende grunnbevilgninger. Det er i tilfelle i strid med forutsetningene for fondet.

I april 1998 vedtok et enstemmig storting å pålegge Regjeringen å ta hensyn til universitetenes forskningsaktivitet når den lager universitetsbudsjetter. Da vi behandlet forskningsmeldingen, sa det samme storting at en større andel av grunnforskningsbevilgningene skal gå direkte til institusjonene. Ingen av disse delene ble oppfylt i Regjeringens budsjettforslag, og mitt spørsmål til statsråden er: Hvorfor ble de ikke oppfylt?

Statsråd Trond Giske: Det var mange spørsmål på én gang. Jeg skal prøve å komme gjennom det.

For det første Teknologirådet. Som representanten Lønning helt korrekt sier, er ansvaret for Teknologirådet overført til en annen statsråd. Det er derfor litt vanskelig å skulle gå i detalj med å uttale meg om hvorvidt jeg er enig med min statsrådkollega, slik representanten Lønning her ber om. Jeg vet ikke hva slags erfaringer han har med tidligere regjeringer, men jeg kan understreke at jeg er enig med min kollega. Regjeringen har én politikk på det området. Både når det gjelder å styrke Teknologirådets rolle ved å fokusere på de mulighetene som ny teknologi gir, og det bruken av den kan innebære for samfunnet, og samtidig gjennom det presisere rådets vedtekter, så støtter jeg det, og jeg støtter også det næringsministeren har foreslått om at Teknologirådets sekretariat kan legges til NTNU i Trondheim.

Nå registrerer jeg jo en viss debatt om det etiske nivået i Trondheim er høyt nok til at Teknologirådet kan plasseres der. Jeg skal ikke uttale meg ut fra personlige erfaringer, men jeg tror det generelle etiske nivået i Trondheim er tilstrekkelig til at det kan skje. Jeg husker å ha lest at det var den samme etiske debatten den gangen NTH ble lagt til Trondheim, som man mente ville bedrive sivilingeniørstudentene.

Så til forskningsopptappingen. Det er jo ikke slik at opptappingen av Forskningsfondet skulle komme i tillegg til en full opptapping av forskningssatsingen på alle andre områder, det skulle være en del av den samlede forskningsinnsatsen. Det er derfor jeg henviser til Forskningsfondet. Men ikke bare det, også i forhold til stillinger og oppfølging av Hervik-utvalget har Regjeringen kommet med offensiv forskningsinnsats.

Her er det en tydelig strategi fra Høyre: Hør på hva vi sier, ikke se på hva vi gjør. For da Høyre siste gang inngikk forlik med regjeringen Bondevik, for 1999, ble det ikke én eneste krone mer til forskning. Man kunne selv sagt ha krevd det. Det ble mindre til forskning enn det Bondevik-regjeringen hadde lagt fram. Resultatet av forliket ble kutt i forskningen fordi man hadde andre prioriteringer. Jeg registrerer at det har endret seg nå, men det var ikke tilfellet den gangen man faktisk påvirket politikken.

Rolf Reikvam (SV): Jeg har stor sans for den retorikken som statsråden bruker når han skal beskrive fremtidsskolen, hva slags skole han ser for seg: en skole med aktive elever, en skole der elevene har noe å strekke seg etter, osv., osv.

Dette er noe jeg selv sagt er enig i. Men det spørsmålet som naturlig reiser seg i forhold til det budsjettet han selv har lagt fram, er: Hvorledes er hans prioriteringer synliggjort? For det ligger jo ikke noe der som skulle tilsi noen øremerkinger som gjør at skolen skal kunne greie å realisere de målene som statsråden beskriver, på en god, riktig og fornuftig måte. Mitt spørsmål blir da: Føler statsråden seg som budsjettvinner i denne kampen i forhold til det budsjettet han la fram, eller hvorledes opplever han sin egen situasjon? Det ville det være litt artig å få noen refleksjoner rundt i forhold til de visjonene – visjoner var kanskje for ambisiøst, men iallfall i forhold til de målene – han prøver å tegne for oss.

Så til forskning. Dette fondet har jo utviklet seg på den måten som vi fryktet: Her får vi en debatt om fondets størrelse. Men det er ikke fondets størrelse som skal brukes til forskning, det er avkastningen av fondet. Og når det gjelder fondet, er det jo bare snakk om å plassere en finansformue på en bestemt måte, og så skal en ha noe avkastning av dette. Så realiteten er at om vi kom opp i 18 milliarder kr på dette fondet og det gir en avkastning på 6-7 pst., så kan vi ikke regne med mer enn 1 milliard kr i avkastning fra dette fondet. Og hvis Norge skal opp på OECD-nivå i løpet av fem år, så må den offentlige forskningsinnsatsen være på 15 milliarder kr ut fra dagens situasjon. Altså, dette fondet vil uansett dekke 1 milliard kr av det som det offentlige skal inn med, som

er 15 milliarder kr. Derfor er det ikke fondet som løser problemet, det er de årlige bevilgningene som løser problemet.

Statsråd Trond Giske: Ja, jeg må si jeg føler meg som en budsjettvinner. På mange områder har vi fått til en skikkelig satsing på utdanning, og vi bruker mer på utdanning i 2001 enn dette landet noensinne har gjort, det gjelder for så vidt også høyere utdanning, så sann sett kan jeg trygt kalle meg budsjettvinner.

Vi må huske på at noe av det som ligger i budsjettet, er at vi bl.a. har fått til et lønnsløft for lærerne som gir en uttelling på bortimot 1 milliard kr. Det vil jeg si er en satsing på skole som det har vært snakket om i mange år, men som vi nå får til. Det ligger 100 mill. kr mer til IKT i skolen. Det betyr at den skolepakken som regjeringen Bondevik hadde planlagt skulle være på rundt 900 mill. kr, nå blir på 1 milliard kr. Det vil jeg kalle satsing på skole. Vi får til 100 mill. kr til læremidler i videregående skole. Det betyr at vi i løpet av høsten og neste høst kommer langt, kanskje bortimot halvveis til en gratis videregående skole når det gjelder læremidler. Det vil jeg kalle et løft for skolen.

Så vil jeg også si at vi har fått til et kommuneøkonomiopplegg både for primærkommunene og for fylkeskommunene med en kraftig økning i økonomien. Det betyr at hver eneste kommune rundt omkring i Norge blir litt bedre i stand til å prioritere skolen, blir litt bedre i stand til å pusse opp skolebygg og gi skikkelig utstyr og tilføre driftsmidler til den undervisningen som elevene skal ha. Vi har fått til 1 000 studentboliger for 2001. Det tror jeg er et viktig velferdsloft for mange unge som sliter med å skaffe seg et sted å bo i de store byene. På område etter område har vi etter mitt syn fått et budsjett som jeg trygt kan stå inne for, og som jeg vil karakterisere som en vinner i budsjettkampen for 2001.

Odd Einar Dørum (V): La meg først slå fast at debatten om Teknologirådet ikke handler om etisk kompetanse i Trondheim. Enhver som kjenner NTNU, vet at den er skikkelig. Så dette er ikke en lokaliseringsdebatt, men en debatt om i hvilke former teknologidebatten skal foregå i Norge. Og der tror jeg jeg taler på vegne av flertallet som har fremmet forslaget, så la oss ikke banalisere diskusjonen til det. Diskusjonen handler om rådet, og vi får en sak om det.

Ja, jeg er enig i at statsråden kan føle stolthet over antall studentboliger. Han kan også føle stolthet over å ha fulgt opp noe av det han har brent for før han ble statsråd, bl.a. videregående utdanning. Men i de kommentarer som har kommet til tidligere replikanter om forholdet til forskning, hvor han sier at ja, vi har et fond, ja, vi har rekruttering, har jeg savnet den dyreste posten, og det er den forpliktelsen som følger overfor Forskningsrådet og forskningsinstitusjonene, hvor universitetene er inkludert.

Jeg tar til etterretning at statsråden nå sier det skal være en glede å sette budsjettet ut i livet, men jeg var til stede på en debatt hvor han nærmest, tror jeg, karakteri-

serte en universitetsrektors uttalelser som banalt sprøyt når rektoren var dypt bekymret over situasjonen. Så jeg ønsker bare statsrådets bekreftelse på at han forstår at opptrapping av norsk forskning også er helt avhengig av at grunnforskningsinstitusjonene styrkes på en slik måte at de som er der, har glede av å holde på med det de skal, og at det blir slutt på den situasjonen at kompetente forskere fra utlandet snur fordi de praktiske forholdene er så dårlige at de ikke kan være her. Jeg vil gjerne ha statsrådets bekreftelse på at opptrapping av norsk forskning også betyr et betydelig løft for grunnforskningsinstitusjonene, inkludert Forskningsrådet.

Kirsti Kolle Grøndahl hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Statsråd Trond Giske: Det er helt riktig som representanten Dørum sier, at opptrapping av forskningen også betyr satsing på grunnforskningen, og da særlig i institusjonene som har ansvaret for det, universitetene. Derfor har vi også i statsbudsjettet lagt inn 25 mill. kr til vitenskapelig utstyr, nesten 60 mill. kr til nye stipendiat- og postdoktorstillinger, og i tillegg har vi helårsvirkningen av de stillingene vi fikk som følge av omstillingsmidlene som Arbeiderpartiet fikk sentrum med på i budsjettet som gjaldt for 2000.

Det jeg har kalt uriktig – jeg har ikke brukt ordet «sprøyt», og jeg skal ikke karakterisere det i det hele tatt herfra – er når man sier at dette er det dårligste universitetsbudsjettet noen gang, som noen har sagt. Da har man for det første ikke mye historisk kunnskap for å vite hva det dreier seg om, og da mener jeg at man overdramatiserer på en slik måte at man banaliserer debatten. Det er i hvert fall sånn at vi bevilger mer til universitetene i 2001, også i mitt forslag, enn det regjeringen Bondevik med representanten Dørum som medlem foreslo for 2000. Så hvis dette skal sammenliknes, er årets universitetsbudsjett i hvert fall ikke det dårligste, da er det det nest dårligste sånn sett hvis en bare sammenlikner med det. Og hvordan det budsjettet som Dørum kunne være med på å legge fram – det er mulig han tapte kampen innad i Regjeringen, det vet ikke jeg – som da blir forbedret for 2001 ved at man foreslår mer for 2001 enn man foreslo for 2000, da plutselig kan bli så dramatisk, utløse kaos eller hva slags karakteristikk det er man bruker, det forstår ikke jeg. Man må gjerne «lobbe» for sine interesser og påvirke for å få mer penger, som man jo har fått til – og det er jo sjelden en utdanningsminister beklager seg over det – men det er måte på hva slags debattform og hvilke uttrykk man bør bruke om helt marginale endringer.

Jeg er helt enig i Dørum's engasjement for universitetene. Jeg er helt enig i at grunnforskningen har en viktig, kanskje den viktigste rolle i vår forskningsinnsats framover. Og det tror jeg vi skal klare å følge opp sammen.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Tomas Norvoll (A): Det forslaget til statsbudsjett som arbeiderpartiregjeringen la fram, var et godt budsjett

på alle områder. Det var en satsing på viktige fellesgoder. Vi gjorde noen grep for å begrense veksten i den private sektoren og bruke de midlene til å styrke helsevesenet, til å styrke utdanning, til å styrke kommuneøkonomi osv. Det var altså et budsjett som ble lagt fram med en veldig god og klar arbeiderpartiprofil, et budsjett som vi var stolte av, og som vi fortsatt er stolte av, for vi gikk inn og foreslo å bruke mer penger på de områdene som folk flest ønsker vi skal bruke mer penger på – på fellesløsninger, som skole, helse, utdanning, kommunene osv. Dette har vi i all hovedsak fått gjennomslag for i budsjettforhandlingene og i samarbeidet med sentrum. Budsjettet begrenser fortsatt veksten i den private sektoren og innebærer en god finanspolitikk som vil sikre at rentenivået ikke løper fullstendig løpsk. Budsjettet styrker fortsatt de fellesløsningene som vi ønsker å styrke. Det står i grell kontrast til de alternative forslagene som Høyre og Fremskrittspartiet har lagt fram, der de gir skattelette til de rikeste over en lav sko, der man kutter i bistanden og der man foretar store, usosiale kutt i sykelønnsordningen. Jeg er oppriktig glad for at de to partiene ikke har noen reell innflytelse på årets statsbudsjett.

Samarbeidet og forhandlingene førte til et godt resultat, men selvsagt er ikke alle i samarbeidspartiene fornøyd, eller like fornøyd, med absolutt alt. Vi kunne f.eks. godt tenkt oss å ha vært foruten de økte bevilgningene til private skoler. Det var penger vi aldri hadde bedt om å få inn. Og likedan registrerer jeg at sentrumspartiene godt kunne klart seg uten de bevilgningene som ligger inne til gratis skolebøker. Men dette er fair, for i forhandlinger må en gi og ta. Og jeg tror alle parter må kunne si seg fornøyd med det endelige utfallet, selv om de måtte ha gitt litt for å få noe annet. Det blir et godt budsjett også etter forhandlingene. Det viser at det er mulig å finne gode løsninger i Stortinget.

Det blir brukt mer penger på skole og utdanning i 2001 enn hva det er blitt i 2000. Uansett hva representanten Reikvam sier om det, så er det tilfelle at vi vil bruke mer penger på skole i det året som kommer, enn vi har gjort i de foregående år, både gjennom KUFs budsjett og ikke minst gjennom den satsingen som ligger i kommuneøkonomien.

Høyere utdanning og forskning er veldig viktig for framtida. Det er viktig at vi har et tilbud om høyere utdanning over hele landet. Vi har investert milliarder i den intelligenskapitalen vi nå har på høyskoler og universiteter over hele landet vårt. Vi må greie å styrke og fornye disse miljøene for å få mest mulig ut av dem, og da er det viktig at vi kan stimulere de høyskolene, de universitetene og de miljøene som er i stand til å omstille seg, som er i stand til å ta innover seg de nye utfordringene som kommer framover. Dette er Arbeiderpartiet opptatt av, og jeg er glad for at Regjeringen har fått gjennomslag for det i budsjettforhandlingene, og at de kan føre videre den politikken.

Det er avgjørende viktig at vi greier å få til en opptrapping av den norske forskningsinnsatsen. Nå økte fondet med 3 milliarder kr. Og så er sentrum blitt så opptatt av dette fondet som de tidligere var imot, at de har fått til

å øke det med en halv milliard til. Det er vi veldig glad for, og det har vi ingen problemer med å si oss enig i. Det er veldig, veldig hyggelig at det nå er bred oppslutning i Stortinget om ideen om et forskningsfond.

Regjeringen følger også opp Hervik-utvalget, ved at man går inn med en støtteordning for næringslivet. Så det gjøres en god del for å få opp den norske forskningsinnsatsen. Men det er viktig at vi kommer videre, derfor må vi fortsette opptrappingen i de årene som kommer. Og da er det spesielt viktig at man ser på de fire tematiske områdene som Stortinget har skissert, og at vi konsentrerer mye av innsatsen i forskningen til dem, slik at vi ikke smører altfor tynt utover.

Til slutt: Siden jeg vet hvem som er neste taler, vil jeg spesielt få lov til å understreke viktigheten av at vi satser mer på den marine forskningen. Jeg tror veldig mye av framtidens næringsliv og framtidens verdiskaping ligger innenfor den sektoren, så jeg vil spesielt understreke viktigheten av at vi styrker de miljøene som driver med marin forskning.

Statsråd Otto Gregussen: Den framtidige nasjonale velferden vil avhenge av hvordan vi i årene som kommer, erstatter nedgangen i oljeinntektene. Utløsning av verdiskapingspotensialet i fiskeri- og havbruksnæringen vil være av sentral betydning for mulighetene til å opprettholde velferdsnivået i Norge.

Fiskeri og havbruk er kunnskapsbaserte næringer, og en målrettet satsing innenfor forskning og utvikling i marin sektor er en viktig forutsetning for å utløse det verdiskapingspotensialet som finnes i næringen.

Jeg opplever at det er bred politisk enighet om potensialet i fiskeri- og havbruksnæringen.

Jeg er glad for at komiteen har merket seg det viktige og framtidsrettede forskningsarbeidet som drives innenfor marin sektor. Regjeringen har i budsjettet foreslått en realøkning på 15 mill. kr til Havforskningsinstituttet, som i hovedsak skal gå til styrking av havbruksforskningen, både gjennom økt FoU-innsats og gjennom bevilgning til utbygging av infrastruktur. I budsjettforslaget er det videre foreslått økte bevilgninger til Ernæringsinstituttet og Fiskeriforskning, og tilskuddet til Norges forskningsråd er foreslått økt. Forskningsrådet får etter budsjettforliket en økning fra 2000 til 2001 på 30,5 mill. kr.

I dag er det bare deler av det marine potensialet som utnyttes. Havet inneholder unike marine råstoffer i form av proteiner, enzymer, biologisk aktive molekyler osv. som kan komme til anvendelse i industriproduksjon. For Regjeringen er det et mål å stimulere norske forskningsmiljøer til å søke etter nye og spennende produkter og prinsipper i det marine miljø, og å framskynde økt utnytting av Norges unike muligheter til innovasjon og næringsutvikling.

Det ligger også et utnyttet potensial i marine biprodukter. I dag går biprodukter i hovedsak til fôr, mel, ensilasje og konsum. Hovedutfordringen vil være å løfte utnyttelsen av biprodukter fra fôrmarkedet til det såkalte ingrediensmarkedet. Innenfor farmasi, helsekost, kosme-

tikk mv. fins et høyt betalende marked for ingredienser som kan utvinnes av marine biprodukter.

Mye av verdiskapingen i fiskeri- og havbruksnæringen må nødvendigvis skje langs kysten. De nye marine næringene vil være kunnskapsintensive, med høye kompetansekrav. Dette bør føre til en ny type arbeidsplasser på kysten, som vil skape nye og spennende muligheter også for akademikere. Et eksempel på dette er bedriften Maritex på Sortland, som med utgangspunkt i fersk fiske-slo utvikler nye produkter av høy verdi.

Knapphet på arbeidskraft vil sannsynligvis bli et problem i årene framover. Det er derfor av stor betydning at forskningsinnsatsen også omfatter spørsmål som teknologiutvikling og automatisering. I budsjettforslaget gjen-speiles satsingen på teknologiutvikling ved at forskningsinstitusjonene NORCONSERV og SINTEF Fiskeri og havbruk for første gang mottar basisbevilgninger over Fiskeridepartementets budsjett. Midlene blir kanalisert gjennom Norges forskningsråd.

Verdiskapingen i norsk sjømatproduksjon er avhengig av at vi kan selge produktene på utenlandske markeder. Å fokusere på trygg mat blir stadig viktigere for våre viktigste eksportmarkeder. Forbrukerne skal kunne ha tillit til at de produktene som tilbys, er ufarlige og produsert på en betryggende måte. Dette krever et godt utbygd kontroll- og tilsynsapparat.

I budsjettproposisjonen har Regjeringen foreslått å komme tilbake til Stortinget med kostnadsramme og framdriftsplan for bygging av nytt forskningsfartøy i revidert nasjonalbudsjett 2001. Jeg har merket meg at komiteens flertall forutsetter at Regjeringen snarest og senest i revidert nasjonalbudsjett 2001 legger fram et opplegg som sikrer at bygging av nytt forskningsfartøy igangsettes så raskt som mulig.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Petter Løvik (H): Ein liten, men viktig del av kyrkje-, utdannings- og forskningskomiteen sitt budsjett gjeld Fiskeridepartementet. På dei fleste områda er det stor semje. Eg vil uttrykke glede over at fiskeriministeren er til stades, for som han sjølv var inne på, er det fleire sider ved det budsjettet vi handsamar i dag, som har innverknad på utviklinga av dei maritime næringane og for fiskerinæringa.

I den samanhengen er det to spørsmål eg har lyst til å stille statsråden. Det første er: Kva vil konsekvensane vere av den utsettinga som no skjer når det gjeld bygging av nytt havforskningsfartøy? Det er nemnt at det kan føre til ekstra kostnader både på byggesida og med den vidare drift av dei to gamle fartøya.

Eg vil også inn på dette med forskning og utdanning som verkemiddel i fiskeripolitikken og i utviklinga av den fiskerinæringa vi har i Noreg, både på sjø og på land. Eg vil gjerne ha statsråden si vurdering av og eventuelt vyar for ei framtidig rekruttering til fiskaryrket. Korleis er utdanningsnivået og utdanningstilbodet, og korleis er behovet framover for alle nivå? Er det område som det må gjerast noko med for at norsk fiskerinæring på sjø og

på land framleis kan vere blant dei aller, aller fremste i verda? For som statsråden sjølv var inne på, her ligg eit fantastisk potensial, og det kan vere greitt å få fram om det er spesielle utfordringar som både komiteen og Stortinget må vere obs på, også når det gjeld marknadsida.

Statsråd Otto Gregussen: Som representanten Løvik var inne på, er det et stort potensial i havbruksnæringen som bare kan utnyttes dersom vi satser på forskning og utdanning. Og det gjør vi i det budsjettet som er lagt fram.

Når det gjelder spørsmålet om havforskningsfartøyet, skal vi være oppmerksom på at det opprinnelig var lagt fram ett konsept med én kostnadsramme og én bestemt utforming. I ettertid, sent i budsjettprosessen, er vi blitt gjort kjent med at anbudsrunderen har resultert i langt høyere priser på dette fartøyet enn man kunne forutsatt. Det vil være ansvarlig saksbehandling å kontrollere at de forutsetningene som foreligger, er riktige og nødvendige for å få et godt havforskningsfartøy for universitetet i Bergen og for Havforskningsinstituttet. Og det vil vi gjøre.

I den forbindelse vil det selvfølgelig også være et moment å prøve å minimalisere de eventuelle skadevirkningene det har at man ikke kommer raskt nok i gang med byggingen av dette fartøyet. Dette skal vi se på.

Når det gjelder utdanning som virkemiddel i fiskerier næringen, er det slik at vi for så vidt har en tilfredsstillende rekruttering til næringen. Til tider har det vært manglende søkning til fiskerifaglig utdanning, både på høyere nivå og på videregående nivå. I øyeblikket er det bedre, det er faktisk en merkbar forandring når det gjelder søkning både til grunnkurs naturbruk og til akvakulturutdanning, og det er prisverdig.

Men veldig mye av utfordringen for å få folk til å ta slik utdanning, hviler på partene i arbeidslivet. Man er nødt til å få til avtaler om bord i båtene, hvor man får uttelling for at man rent faktisk tar den formelle utdannelsen som man burde ha for å drive et vanskelig og krevende yrke.

Marit Tingelstad (Sp): Først vil jeg si at jeg setter pris på at fiskeriministeren regner seg som en slags forskningsminister og tar seg tid til å være i Stortinget under utdanningskomiteens debatt om budsjettet. Det var også tilfellet i fjor, og det synes jeg er veldig bra. Det viser at denne regjeringen, som den foregående, virkelig prioriterer dette området.

Når jeg nå er saksordfører for disse feltene som statsråd Gregussen har holdt innlegg om, må jeg likevel si at jeg var veldig skuffet da jeg i proposisjonen så at det ikke var noen framdrift i bygging av nytt forskningsfartøy. Den første bevilgningen fikk vi i fjor, som vi har hørt, og som vi vet, og det var stor tilfredshet med det. Og det haster. Jeg viser også til næringskomiteens innstilling der det framheves hvor viktig det er å komme i gang, og at en må regne med at det ved en eventuell utsettelse bare blir enda dyrere – det blir altså påført økte kostnader. Jeg vil gjerne nå få fiskeriministerens vurdering fra hans faglige synsvinkel, og ber ham begrunne litt mer hvorfor det

i siste runde har skjedd at Regjeringen nå er i ferd med å saldere bort disse midlene.

Statsråd Otto Gregussen: Jeg er enig med representanten Tingelstad i at forskning er viktig for fiskeriene. Derfor er det helt naturlig å være til stede og høre på denne debatten som setter viktige premisser for alt vårt arbeid med forskning, og forskning er en viktig del av Fiskeridepartementets arbeid.

Så vil jeg si at det ikke er helt riktig at det ikke er framdrift i arbeidet med å skaffe oss et nytt havforskningsfartøy. Det er framdrift, men dette arbeidet – anbudsrunderen inkludert – har foreløpig gitt som resultat at vi kan konstatere at dette fartøyet blir vesentlig dyrere enn hva man hadde forutsatt. Da er vi nødt til å gå tilbake og se om forutsetningene for bygging av dette fartøyet er slik som de må være for at vi skal få et tjenlig fartøy. Her må vi være klar over at det nye med dette fartøyet er at det skal ha med seg utstyr både for havforskning og for det som Universitetet i Bergen har behov for, bl.a. til geologi. Vi må se på dimensjonene på dette. For båter er det sånn at dess mer tungt utstyr man skal ha om bord, dess mer oppdrift må man ha, og dess større båt må man ha, og det er klart at dette må vurderes i en sammenheng.

Når det gjelder spørsmålet om salderingen og de midler som foreslås tatt ut av budsjettet, er dette en teknisk sak basert på at vi kan konstatere at man ikke kommer i gang med bygging av fartøyet i år. Hadde man vært sikker på at man kom i gang, og hadde de kortene vært delt ut på en annen måte, ville det vært like automatisk å la det samme beløpet bli stående.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Jon Olav Alstad (A): I budsjettinnstillingen legges det fra Arbeiderpartiets side stor vekt på visjonen om at alle skal ha like muligheter til utdanning uavhengig av bosted, alder, kjønn og sosial bakgrunn. Derfor er det riktig at en nå ser på hvordan vårt høyskolesystem fungerer. I distriktene er høyskolene viktige institusjoner, ikke bare innenfor utdanning, men også som kompetansesentre for andre områder. Det er riktig at høyskolene på denne måten blir en del av samfunnet lokalt og regionalt, der det er muligheter for å bidra til felles løft både for institusjonene og samfunnet rundt.

I den sammenheng er det vel grunn til å slå fast at enkelte skoler er for lukket for omverdenen. Det er påkrevd å bidra til å åpne opp og gi høyskolene den plassen i samfunnet og i utdanningen som de har potensial til, men det koster selvsagt penger. Budsjettforliket innebærer at universitetene får et løft, og det er viktig å huske på høyskolene i denne sammenhengen. Samtidig må vi klare å se de mulighetene som ligger i utviklingen av studietilbud knyttet opp mot regionale og lokale utviklingstrender. Da må høyskolene også ha muligheten til å snu seg slik at de gir et tilbud som er ønsket, både av studenter og øvrige. Derfor er det også viktig at ingeniørutdanningen på HINT blir videreført og sett i sammenheng med de øvrige utviklingsmulighetene som ligger her.

Et annet gledelig punkt er knyttet til universitetsbibliotekene og fjernlån. Det er bare to uker siden vi så sentrumspartiene i vill fart bort fra gratisprinsippet i folkebibliotekene. Når innstillingen i dag slår så klart fast at gratisprinsippet skal ligge fast, er det et viktig signal for å hindre en ytterligere uthuling av dette prinsippet.

Likestilling har vært en høyt prioritert sak for Arbeiderpartiet. Det skyldes selvsagt at det har med grunnleggende menneskerettigheter å gjøre, og derfor er det Arbeiderpartiet så klart signaliserer både vilje og evne til å ta tak i denne problematikken når det gjelder utdanningen også. Det har lenge blitt brukt som et eksempel på framgangen i likestillingen at flertallet av studentene innenfor høyere utdanning er jenter. Det har ikke gitt seg tilsvarende utslag i de kollegiene som jobber innenfor høyere utdanning. Og det er ikke fordi man har fått lov til å forbigå dette i stillhet. I flere år har det vært en løpende debatt om hvorfor det ikke kommer flere jenter inn i akademiske stillinger, og hva som eventuelt kan gjøres for å gi flere innpass.

Nå har vi endelig en regjering som evner å ta tak i det. Jeg registrerer at det ikke skjer uten en viss debatt også innenfor utdanningsmiljøene. Det er ikke alle som er like glade for dette, og som vanlig kan nok trusselen om nye utfordrere være en like åpenbar grunn til det som de mer uttalte akademiske debattene som oppstår. Nå vil Arbeiderpartiet målrette flere stillinger inn mot jenter, og jeg er ikke det minste i tvil om at det vil bidra til å utvide perspektivene og dermed heve kvaliteten også på de akademiske miljøene. Det har vi sett i alle andre yrkesgrupper, og det vil vi nok se her også etter hvert.

Menneskerettigheter står også sentralt i forbindelse med Falstadsenteret – et senter som skal ivareta den historien som er knyttet til senteret, forske på og formidle den ut, slik at det ikke skal være mulig å glemme det som skjedde ved en av de verste fangeleirene vi hadde i Norge. Det er grunn til å være godt fornøyd med det resultatet som nå foreligger i denne innstillingen.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en talletid på inntil 3 minutter.

Jørn L. Stang (Frp): Jeg vil gjerne berøre sak nr. 3, som er knyttet til budsjettet. Det gjelder et forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Steinar Bastesen, Vidar Kleppe, Terje Knudsen og meg selv om utbygging av norsk værradarnett. Komiteen støtter forslaget som er lagt fram, noe vi synes er meget hyggelig.

Værradar er et viktig hjelpemiddel i moderne overvåking. Værradar gir større sikkerhet for skipsfart, fly, oljeinstallasjoner og veitrafikk. Norges eneste radar i drift ligger i Asker – før høsten 1999, da ble en værradar bygd i Hægebostad i Vest-Agder. Til sammenligning har Sverige elleve radarer, Finland seks og Danmark fire. Så det finnes ingen dekning fra Lindesnes til Kirkenes. Sett i forhold til disse land har Norge den mest dramatiske kystlinje, som er meget lang. En investering i sikkerhet vil samfunnet tjene på, og det fordres et fullt utbygd værradarnett.

Ved utbygging av et komplett norsk værradarnett vil korttidsvarsler frem til seks timer bli vesentlig forbedret, og man vil kunne beregne med mye større nøyaktighet den nedbøren som faller over et gitt område.

En radar er et unikt hjelpemiddel til å kunne observere nedbør opp til 25 miles avstand, samt vind i nedbørsområdene. Det er lett å følge og varsle f.eks. kraftige byger eller fronter med mye nedbør og sterk vind. En værradar gir kontinuerlig og detaljert informasjon for sitt dekningsområde.

Ved utbygging av et norsk værradarnett vil viktige samfunnssektorer oppnå en betydelig økonomisk fordel. Sivil og militær luftfart får betydelig sikrere totimersvarsler, som gir tryggere planlegging. Veikontorene får tilgang på nedbørsdata som setter dem i stand til å planlegge innsatsen langt bedre enn de gjør i dag. Flomberskapen styrkes gjennom sikrere informasjon om nedbør. Kraftverkbransjen får bedre grunnlag for å forutsi magasinsituasjonen. Landbruket får bedre beslutningsstøtte. Fiske og annen maritim virksomhet får bedre korttidsvarsling av kraftige værsystemer med sterk vind i kystnære områder. Andre sektorer som bygg/anlegg eller sport/fritid vil ha interesse av værradarnett. Som sagt, dette berører mange.

Nasjonal sivil beredskap styrkes ved at det blir langt lettere å følge bevegelsen og nedfallet av farlige utslipp til luft, eksempelvis radioaktive utslipp. Værinformasjon som kan hindre forlis, har en uvurderlig betydning. Selv relativt mindre delkostnader knyttet til forlis eller andre ulykker har betydelige økonomiske konsekvenser.

Det finnes langt over 100 værradarer i Europa. Over halvparten av disse er moderne dopplerradarer som kan måle vind i tillegg til nedbør. Noen land har bygd ut en imponerende kjede av moderne værradarer, f.eks. Sverige, Spania, Tyskland og Italia. Norge med sin kystlinje må være i samme klasse som disse landene.

Bendiks H. Arnesen (A): Samfunnet står overfor en stor utfordring når det gjelder å stoppe økningen i antall mennesker i yrkesaktiv alder som blir satt på trygd fordi de ikke klarer den jobben de har hatt, eller fordi de ikke kommer inn på arbeidsmarkedet av helsemessige grunner.

For de fleste er det en veldig stor påkjenning å forlate et aktivt yrkesliv, for deretter å gå inn i en passiv trygdetilværelse. Spesielt er dette en uvirkelig situasjon for dem som mener at de fortsatt har en restarbeidsevne som de kan bidra med i samfunnet. Ofte dreier det seg om relativt små tilretteleggingstiltak for at folk kan tre inn i arbeidslivet igjen. Her kommer utdanningstilbud og arbeidstrening inn som en viktig form for tilrettelegging.

Jeg registrerer at komiteen spesielt har nevnt Krokeide yrkesskole ved Bergen i innstillingen, og at bevilgningen til denne skolen økes. Dette synes jeg er positivt, fordi denne skolen på en god måte kombinerer opplæring, arbeidstrening og rehabilitering, og den kan vise til at svært mange vender tilbake til yrkeslivet etter et slikt opphold. Jeg tror det er viktig å utvikle flere slike tilbud i framtida.

Jeg har i denne debatten også behov for å si noe om den store mangelen på tannleger i deler av landet – en si-

tuasjon som bare forverrer seg år for år. Når store deler av Distrikts-Norge mangler tannleger, tilsier dette at det er behov for å utvide utdanningskapasiteten. Utdanningsstedet spiller en stor rolle for hvor tannleger, og andre, fortsetter sitt virke – det benevner vi som «lakseeffekten». Dette ser vi et godt eksempel på ved at i områdene tett opp til de odontologiske lærestedene i Oslo og Bergen er tannlegemangelen liten og -tettheten stor.

Med den økende skjevfordeling av tannleger i landet totalt er det innlysende at vi må få en fullverdig tannlegedannelse i Tromsø. Jeg håper at dette kan realiseres raskt, slik at folk i hele landet kan få den tannlegehjelp de har krav på. Jeg synes det må være rimelig at neste års budsjett tar høyde for det. Vi kan ikke leve med en situasjon hvor både barn, gravide og andre ikke får det tannlegetilbud de har krav på. Alle innbyggerne i dette landet må få det når vi nå engang har gitt et slikt tilbud.

Aud Blattmann (A): Jeg tillater meg å være den representanten fra Agder som får anledning til å takke for komiteens bevilgning på 500 000 kr til Stiftelsen Arkivet.

Det var tidligere stortingsrepresentant Osmund Faremo fra Aust-Agder som fikk ideen og tok initiativet til å starte arbeidet med å få opprettet denne stiftelsen. Mange av oss kjenner hans historie og hans utrettelige arbeid og kunnskapsformidling om menneskerettigheter, frihet og fred – mot undertrykkelse, urettferdighet, rasediskriminering, vold og kriminalitet.

Etter vedtak av Stortinget ble det gamle statsarkivet i Kristiansand overført vederlagsfritt til Stiftelsen Arkivet. Formålet med stiftelsen var å opprette et informasjonssenter om den annen verdenskrig og skape et kraftsentrum for framtidrettet fredsarbeid og konfliktløsning. I kjelleretasjen vil Gestapo-kvarteret fra krigstiden bli gjenskapet. Det var slik Osmund Faremo ønsket det, og det er slik bygningen vil bli utnyttet.

Bygningen er i dag under rehabilitering og skal stå ferdig til åpning på fredsdagen den 8. mai 2001. En stor del av aktiviteten vil bli rettet mot skoleverket. Det er forutsatt at ca. 3 500 skoleelever hvert år vil besøke selve Gestapo-kvarteret, der en også kan få møte representanter for store humanitære organisasjoner, som vil få tilhold i bygningen.

Vi har alle et ansvar for vår felles fremtid, og stemmene fra arkivet kan og bør bli et viktig tiltak i oppdragelsen til sivilisert omgang med våre medmennesker, sa Osmund Faremo. Slik kan Stiftelsen Arkivet være med og bidra til å formidle historien om årene 1940–45, for mye tyder på at holdningsdannende arbeid for menneskerettigheter, fred og frihet er mer nødvendig enn noen gang tidligere. Her kan Stiftelsen Arkivet spille en viktig rolle, og da gjerne i samarbeid med Villa Grande og Falstad-senteret, slik komiteen skriver i sin innstilling.

Dagens bevilgning gjør dette mulig. Jeg forutsetter at Regjeringen i neste års budsjett drøfter seg imellom på hvilket budsjett statsstøtte til Stiftelsen Arkivet skal utgiftføres.

Inge Lønning (H): Mindretallsparlamentarisme har sine omkostninger, bl.a. den omkostning at det underti-

den fattes vedtak som det ikke er noe reelt flertall for i Stortinget. Det ble ganske klart i fjor at det ikke var noe reelt flertall i Stortinget for å anvende 100 mill. kr til å etablere en utlånsordning for lærebøker i videregående skole. Dagens debatt har gjort det enda tydeligere at det ikke er noe slikt reelt flertall i Stortinget. Nærmere bestemt er det ett eneste parti som synes at dette er en fornuftig måte å anvende 100 mill. kr på, og det er Arbeiderpartiet. Jeg bare konstaterer dette og jeg vil anta at det er grunn til å håpe på at denne bruken av midler forblir en episode. For det er riktig som representanten Marit Tingelstad fra Senterpartiet pekte på i et replikkordskifte, det er ikke mulig å finne et eneste menneske som arbeider i videregående skole, som mener at dette er en fornuftig ordning, heller ikke folk som er trofaste tilhengere av regjeringspartiet.

Det bekymrer meg litt at statsråden på uttrykkelig oppfordring bekreftet at han ser på seg selv som budsjettvinner. Det er jo ingen som er i tvil om at vi har en statsråd med betydelige politiske ambisjoner, men jeg må si at jeg skulle ha ønsket at hans ambisjoner som statsråd var på høyde med hans generelle politiske ambisjoner, for jeg synes listen legges betenkelig lavt hvis det resultatet han presenterer denne gang, er å anse som en vintersak for Utdannings-Norge.

Statsråden svarte ikke – han ble såvidt opptatt av sin rolle som trønder i sitt replikk svar i stedet at han ikke fikk tid – på det uttrykkelige spørsmålet jeg stilte om hvordan han ser på de bestillingene Stortinget har lagt inn, dels da man vedtok at det skal etableres et nytt ressurstilleggssystem som tilgodeser universitetenes forskningsoppgaver, og dels det som ble vedtatt da vi behandlet forskningsmeldingen, nemlig at en større andel av forsknings-tildelingene skal gå direkte til grunnforskningsinstitusjonene. Den eneste nominelle økning statsråden foreslo, var paradoksalt nok det motsatte, nemlig en økning av den andelen som går til Forskningsrådet, og den ble mer enn oppveiet av et ganske drastisk kutt for universitetene. Derfor vil jeg gjerne gjenta spørsmålet: Hvordan ser statsråden på det oppdraget Stortinget har gitt? Og mener han at han har fulgt det oppdraget Stortinget har gitt på dette punkt?

Arne Lyngstad (KrF): Det skal bli en glede å iverksette dette budsjettet, sa statsråd Giske i sitt innlegg. Det er godt å høre. Samtidig ligger det noen grunnleggende prioriteringer for framtiden i denne budsjettavtalen som sentrumpartiene har vært med på, og som statsråden gjør vel i å merke seg.

Kristelig Folkeparti vil fortsatt øke forskningsinnsatsen i årene framover, deri også satsingen på grunnforskning. Det er skapt et inntrykk av i denne debatten at sentrum ikke ønsker forskningsfondet. Forskningsfondet er nevnt i Voksenås-erklæringen, men det er helt riktig at Høyre og Arbeiderpartiet var for utålmodige til å vente på en behandling av forskningsmeldingen, slik at de fremmet dette forslaget før den kom. Men sentrum har hele tiden vært for at vi skal ha et forskningsfond.

Videre er jeg enig i representanten Lønnings påminnelse når det gjelder selve bruken av fondet, for fondet må ikke erstatte forskning som normalt ville ha skjedd ved universiteter og høyskoler eller gjennom Norges forskningsråd. Dermed er de spørsmålene som representanten Lønning hadde i sitt siste innlegg, en riktig påminnelse til statsråden.

Den andre prioriteringen som ligger i budsjettavtalen, er ut fra ønsket om å fornye ungdomstrinnet og følge opp tiltakene fra rekrutteringsmeldingen. Dermed må utviklingsarbeid i ungdomsskolen og i skoleverket for øvrig stimuleres videre.

Det tredje momentet som ligger i budsjettavtalen, er selvfølgelig det å sikre de økonomiske vilkårene for friskolene og de private høyskolene.

Det siste momentet er at Kirken må tilføres ressurser for å oppfylle sin oppgave på en god måte. Her er vi veldig spente på den oppfølging som Regjeringen skal komme tilbake med når det gjelder dåpsopplæringen.

Ved å merke seg disse prioriteringene kan den sittende regjering skape et klima for samarbeid.

Representanten Skarbøvik utfordret i sitt innlegg statsråden på bolig mangelen for funksjonshemmede studenter. Det svarte ikke statsråden på. Funksjonshemmede hindres i dag i å ta høyere utdanning fordi det er så få tilrettelagte boliger for funksjonshemmede. Her har samskipnaden i Trondheim funnet løsninger som ikke øker kostnadene unormalt mye. Mitt spørsmål til statsråden blir: Hvordan vurderer han denne situasjonen, og vil statsråden ta opp dette med samskipnaden, som bygger studentboliger?

Statsråd Trond Giske: Jeg skal bare kort kommentere noe av det som er kommet opp etter at jeg hadde ordet første gang.

For det første tannutdanningen i Tromsø: Det skal vi komme tilbake til. Det ligger nå til vurdering i Sosial- og helsedepartementet og er en sak som vi vil se på.

Så til utlånsordningen. Ja, det kan hende at representanten Lønning har truffet ansatte i den videregående skole som er misfornøyd med ordningen. Det har jeg ennå til gode, men det er mulig det er slik. Lønning sier at det er vanskelig å finne en eneste av de ansatte som synes det er en god ordning. Jeg vil svare følgende: Jeg tror det skal være vanskelig å finne en eneste elev eller en eneste forelder i den videregående skolen som heller ville hatt Høyres politikk på dette området enn Arbeiderpartiets. Vår ordning sparte mange tusen elever for 1 000 kr i året i høst, og vi sparer dem for 2 000 kr til neste høst. Det er et viktig skritt mot en mer rettferdig skole.

Så til spørsmålet om ressurstilDELINGSSYSTEMET og også om hvordan en større del kan gå direkte til grunninstitusjonene. Som representanten Lønning sikkert er kjent med, har vi en omfattende evaluering av Norges forskningsråd og skal se på hvordan ordningen har fungert. I tillegg skal vi legge fram en stortingsmelding i løpet av våren, hvor hele bevilgnings systemet til høyere utdanning skal gjennomgås. Det vil være en helt naturlig og

viktig del i forbindelse med den stortingsmeldingen å gå gjennom disse bevilgningsmåtene.

Så til bolig mangelen for funksjonshemmede. Jeg vil i forbindelse med tildelingen av byggetilsagnene for 2001 se på hvordan vi også kan bidra til å legge bedre til rette for funksjonshemmede. Det er viktig, for å skape en rettferdig utdanning, at det ikke skal være mangelen på bolig som hindrer funksjonshemmede i å ta plass i høyere utdanningsinstitusjoner.

Så vil jeg også si at jeg synes at denne debatten, i likhet med den som jeg egentlig opplevde etter den utdanningspolitiske redegjørelsen i vår, viser at de store, dramatiske politiske kløftene har vi ikke i dette parlamentet. Vi diskuterer om bevilgningsnivået skulle vært sånn eller sånn, men det er egentlig forholdsvis små spørsmål i forhold til de kanskje veldig bitre og dype utdanningspolitiske skillene som har vært tidligere. Selvsagt er det forskjeller, og selvsagt er det mer på det ideologiske og skolepedagogiske området vi finner forskjeller, først og fremst kanskje mellom Høyre og Fremskrittspartiet på den ene siden og sentrum og Arbeiderpartiet på den andre siden.

Jeg har bare lyst til å kommentere til slutt at jeg registrerer at Fremskrittspartiet vil bruke straffelekse, igjensetting og utvisning for å skape ro og disiplin i skolen. Det som skjer i Fremskrittspartiet om dagen, viser vel kanskje at mer bruk av utvisning ikke akkurat skaper ro. Kanskje skulle man prøve seg med straffelekse og igjensetting?

Rolf Reikvam (SV): Jeg hadde behov for å presisere en liten ting etter Inge Lønnings innlegg når det gjelder gratis skolebøker.

Det er riktig at vi ikke har gått inn for den modellen som Arbeiderpartiet har gått inn for, nemlig en ordning med utlån. Vi har gått inn for en ordning med stipend, og den har vi også lagt inn i vårt budsjettforslag – slik at det er klinkende klart. Vi må senke elevenes kostnader med innkjøp av undervisningsmaterieLL – det er viktig – og i den forbindelse har vi lagt inn 195 mill. kr, basert på regnestykket som vi har fått fra departementet over hva gjennomsnittskostnaden for en elev er. Med det opplegget vil vi gjennom en stipendordning dekke kostnadene for elevene i videregående skole, for det er et viktig prinsipp at videregående skole skal være gratis.

Men det som burde bekymre oss like mye, er den utviklingen vi har i grunnskolen, som jeg også var inne på i mitt innlegg, der vi ser en tendens til at foreldre og elever må dekke økte kostnader – det vi kaller egenandeler. For to år siden fikk vi en oversikt fra departementet som viste at egenandelene i grunnskolen var på ca. 100 mill. kr samlet sett. Det er grunn til å tro at disse kostnadene har økt de siste årene, slik at foreldre og barn i grunnskolen betaler andeler som går godt over 100 mill. kr samlet sett, og da er vi i ferd med å bevege oss i en retning der grunnskolen ikke er gratis lenger. Det er en alvorlig sak, en så alvorlig sak at statsråden også bør gripe fatt i det, og vi bør få en ny oversikt som viser hvor mye egenandelene nå er i grunnskolen, slik at vi kan få satt en stopper for en veldig uheldig utvikling, en skadelig utvikling.

Presidenten: Inge Lønning har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad.

Inge Lønning (H): Jeg spurte statsråden om han mente at det budsjettforslaget han hadde lagt frem, var i samsvar med de overordnede føringer Stortinget har lagt når det gjelder universitetsbudsjettene. Til det svarer statsråden ved å vise til evalueringen av Norges forskningsråd og behandlingen av Mjøs-utvalgets innstilling. Det er et underlig svar. Faktum er jo at Norges forskningsråd også har understreket klart og utvetydig at etter Forskningsrådets vurdering bør en større andel av grunnforskningsbevilgningene gå direkte til institusjonene. Alle aktørene innenfor dette feltet er altså enige om dette, Stortinget har sagt at Stortinget ønsker det samme, men statsråden legger frem et forslag som er nøyaktig speilvendt. Det er en ørliten økning på Forskningsrådet og dramatiske kutt på institusjonene.

Jeg har fremdeles ikke fått noe svar på hvorvidt statsråden mener at dette er i samsvar med det oppdraget Stortinget har gitt.

Ursula Evje (Frp): Det er tydelig at Odd Einar Dørum's replikk til meg tidligere i dag, hvor begrepet «dannelse» var et bærende element, er viktigere enn man kunne forutsi. Spesielt tydelig er dette når man hører statsrådets utspill mot Fremskrittspartiet fra denne talerstolen for kort tid siden. I den sammenheng er vi tilbake igjen til det faktum som jeg på vegne av Fremskrittspartiet har tatt opp gang på gang, at Arbeiderpartiet i det alt vesentlige ønsker å tydeliggjøre en skolepolitikk som mer dreier seg om organisatoriske forhold enn den læringen som skjer i dialogen mellom voksen og barn, lærer og elev.

Når jeg først er her – noe jeg ikke hadde tenkt å være, for å trekke ut debatter, det behøver man ikke – vil jeg

komme inn på noe annet som også ble hevdet her, av en representant fra Arbeiderpartiet. Likestilling har lenge vært høyt prioritert av Arbeiderpartiet, sies det stadig vekk, senest av representanten Alstad, som brukte dette momentet som et slags alibi. Da er det med stor forundring at jeg ser at det er særdeles liten vilje til stede når det gjelder å legge forholdene til rette for at kvinnelige studenter ved Norges veterinærhøgskole skal kunne arbeide i fjøsbygninger når de utdanner seg til røktere. Disse bygningene er vitterlig vedtatt og prosjektert for ganske mange år siden, men Arbeiderpartiet, som er så opptatt av likestilling og kvinners muligheter til å gjøre det beste, har på alle disse årene ikke funnet penger til å sette arbeidet i gang.

Odd Einar Dørum (V): Det var deler av statsrådets oppsummering som fikk meg til å ta ordet.

Jeg oppfatter at statsråden har avgitt en programerklæring om hvor de politiske skillelinjene skal gå. Det tar jeg til etterretning. Men hvor de går i forhold til partiet Venstre, er faktisk avhengig av den konkrete politikk som kommer til å bli fremmet i løpet av våren. Da vil det vise seg hvordan debatten ligger, både i synet på universitetenes plass og grunnforskningens rolle og når det gjelder alle andre viktige spørsmål.

Siden statsråden oppsummerte på vegne av andre enn seg selv og sitt eget parti, syntes jeg det var nødvendig med denne lille fotnoten.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1 og 3.

(Votering, se sidene 1203 og 1248)

Presidenten vil nå heve formiddagens møte. Nytt møte blir satt kl. 18, og vi starter da med sak nr. 2.

Møtet hevet kl. 14.55.

Møte tirsdag den 12. desember kl. 18

President: Gunnar Breimo

Dagsorden:

Sakene på dagens kart (nr. 31)

Sak nr. 2

Innstilling frå kyrkje-, utdannings- og forskningskomiteen om endringar på statsbudsjettet for 2000 under kapittel administrerte av Kyrkje-, utdannings- og forskningsdepartementet (Innst. S. nr. 84 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 15 (2000-2001))

Sigvald Oppebøen Hansen (A) (ordførar for saka):

I dag skal Stortinget ta stilling til departementets framlegg om å justere løyvingane for inneverande år. Det er gjort framlegg om justeringar på i alt 58 kapittel.

Komiteen sitt fleirtal, alle unntatt Framstegspartiet, sluttar seg til løyvingsendringane.

Eit anna fleirtal, medlemene frå Framstegspartiet, Høgre og sentrumspartia, viser i merknaden sin til at Stortinget i juni i år vedtok ei presisering av lovteksten når det gjaldt søknader om godkjenning etter privatskulelova § 3a og 3b, og viser konkret til søknaden frå Oasen Barneskule i Songdalen. Etter avslag i departementet er denne saka til klagehandsaming, og fleirtalet føreset at handsaminga av klagesaka blir fullført omgåande.

Det kan vere grunn til å stille spørsmål om denne saka er relevant for innhaldet i denne proposisjonen, men når merknaden først er tatt inn i innstillinga, unngår ein ikkje ein debatt omkring dette temaet. Til denne saka er det å seie at dei læremidla som ACE-skulane nyttar i dag, vart oversende frå departementet til Likestillingsombodet for vurdering. Likestillingsombodet konkluderte med at desse læremidla var i strid med prinsippet om likestilling mellom kjønna og dermed eit brot på likestillingslova.

Eg er kjend med at ACE Norge har anka denne saka inn for Klagenemnda for likestilling. Og eg finn det litt underleg at fleirtalet nå ber om at klagesaka omgåande skal bli fullført, sjølv om Klagenemnda for likestilling ennå ikkje har tatt stilling til om desse læremidla bryt med dagens likestillingslov.

Eit anna område det er grunn til å fokusere på, er kap. 228, som gjeld kvalitetsutvikling i grunnskulen. Konkret handlar dette om forsøk og utviklingsarbeid med alternativ tildeling av timar på ungdomssteget. Det kan vere ting som tyder på at dette tiltaket har vore dårleg kjent, eller at diverse uheldige omstende har gjort sitt til at avklarings- og revidert budsjett kom litt for seint til at kommunane fekk dette inn i planlegginga si for hausten 2000.

Fleirtalet er kjent med at departementet og Statens utdanningskontor nå er i dialog med kommunane om slike viktige forsøk.

Eg reknar med at dei andre partia vil gjere greie for merknadene sine seinare i debatten, og eg vil rå Stortinget til å gjere vedtak i tråd med innstillinga.

Ursula Evje (Frp): Jeg vil i forhold til denne saken gjøre oppmerksom på at her er det mange transaksjoner. Mange av dem er av en slik art at man kanskje skulle tro de var unødvendige. De er ikke spesielt store. Men Fremskrittspartiet har konsentrert seg om én av disse transaksjonene, nemlig overføringen fra kap. 243, som gjelder kompetansesentrene, til kommunene, som dermed får et tilskudd på nesten 100 mill. kr. Vi finner det merkelig at det skal gå an å feilbudsjettere så mye som 100 mill. kr på et budsjettkapittel som man kontinuerlig gjennom året har blitt gjort oppmerksom på er for lite. Og vi føler nok mer at dette er en villet reduksjon over tid, mer enn et mindreforbruk, som er helt realistisk.

I den forbindelse fremmer vi det forslaget som er tatt inn i innstillingen på side 3.

Videre vil jeg vise til det som er tatt opp fra Oasen Barneskole, og gjøre oppmerksom på at Oasen vitterlig skriftlig har gitt beskjed om at de kommer til å bruke godkjente læremidler ved denne skolen, slik at henvisningen fra representanten Oppebøen Hansen skulle være helt unødvendig i denne sammenheng. Men jeg går ut fra at representanten Lønning redegjør nærmere for dette senere.

Presidenten: Ursula Evje har tatt opp det forslag som hun refererte til.

Inge Lønning (H): Det fremgår av dagbladet Dagen i dag i et intervju med komiteens leder, Ranveig Frøiland, at hun ikke har noe imot at Oasen-saken ferdigbehandles så fort som mulig. Og hun fastslår også at hun forutsetter at statsråden selvsagt må gjøre seg ferdig med saken. Det er betryggende. For det innebærer vel at Arbeiderpartiet, til tross for at partiet har lagt inn en egen merknad om saken, er enig i det som flertallet sier, nemlig at et halvt år på en klagebehandling burde være tilstrekkelig – særlig når det har vært mulig å fatte et omgjøringsvedtak i løpet av ti dager. I flertallets merknad om denne saken vises det til at det er viktig at de som søker om godkjenning i henhold til norsk lov, kan regne med likebehandling, rettferdig behandling og forutsigbar behandling. Flertallet fant det nødvendig i juni i år å presisere lovteksten for å gjøre det helt tydelig at den hovedbegrunnelse som ble brukt for å omgjøre godkjenningsvedtaket for Oasen Barneskole, ikke er i samsvar med loven. Det er klarlagt.

Når statsråden har funnet grunn til å iverksette en mer omfattende behandling av Likestillingsombudets uttalelser om læremidler som brukes av ACE-skolene, er han selvfølgelig i sin gode rett til å gjøre det. Derimot er han ikke i sin gode rett når han bruker det som et påskudd til å forhale behandling av klagesaken. Det er nemlig klarlagt gjennom sakens forløp at utfallet av behandlingen av Likestillingsombudets innspill ikke under noen omstendighet kan ha noen innvirkning på utfallet av behandlingen av klagesaken. Det er nemlig fra søkerens side gjort tindrende klart, til alt overmål to ganger skriftlig til departementet, at søkeren under enhver omstendighet kommer til å rette seg etter det som blir utfallet av den behandlingen. Forvaltningsloven krever at offentlig in-

stans, når man behandler klage på vedtak fattet av samme instans, skal behandle dette uten unødvendige forsinkelser. Det som har skjedd i denne saken, er en unødvendig forsinkelse, for så vidt som utfallet av klagesaken ikke under noen omstendighet kommer til å påvirkes av behandlingen av den andre saken.

Det ser ut av en uttalelse fra statsrådets side i Fædrelandsvennen i dag at han heller ikke denne gang akter å legge noen vesentlig vekt på hva stortingsflertallet mener når det gjelder håndteringen av godkjenningssaker etter privatskoleloven. Det forekommer meg å være en ganske forbløffende form for dristighet, for det er vel fremdeles en del av vårt parlamentariske styresett at statsråder retter seg etter det som er klart uttalt flertallsoppfatning i denne sal.

Jeg vil håpe at statsråden følger opp det som ligger i den klare flertallsmerknaden fra komiteen. Denne saken har versert altfor lenge, og det finnes ikke noe som helst argument for at man skal bruke ytterligere tid på å avgjøre en sak som er så oversiktlig som denne saken er.

Rolf Reikvam (SV): Dette innlegget var oppsiktsvekkende. At Inge Lønning kan si fra denne talerstol at det ikke har noe å bety for godkjenning av private skoler om de følger norsk lov eller ikke, det er ganske oppsiktsvekkende. Det som er saken, er at disse skolene, ACE-skolene eller kall det hva dere vil, bruker undervisningsmaterieell som Likestillingsombudet mener er i strid med norsk lov. Det er sendt inn klage. Klagen skal behandles på vanlig, ordinær måte. Og det skulle ikke bety noe for om disse skolene skal godkjennes og få statstilskudd? Hvis klagenemnda er enig med Likestillingsombudet i at de bruker undervisningsmaterieell som er i strid med norsk lov, så er det klart – og det regner jeg med at også Høyre er enig i – at disse skolene ikke skal godkjennes og ikke skal få statstilskudd så lenge de bruker den type undervisningsmaterieell. Det håper jeg at Inge Lønning og Høyre er enig i.

Dette er en sak som vi har holdt på med lenge, ikke akkurat Oasen, men vi har hatt ganske mange saker om disse skolene oppe her i Stortinget flere ganger tidligere. Og hver gang er det blitt sagt at undervisningsmaterieellet som de bruker er det ingen som så langt har satt spørsmålstejn ved. Nå har Likestillingsombudet gjort det, og det må være ganske klart at statsråden bør og skal vente på klagebehandlingen og dermed få avklart om dette undervisningsmaterieellet er i strid med norsk lov. Og er det, som sagt, i strid med norsk lov, skal denne skolen – og sannsynligvis de andre skolene som bruker det undervisningsmaterieellet – selvsagt ikke ha statstilskudd. Det håper jeg vi kan være enige om, for så lenge som vi har norsk lov, må vi regne med at disse skolene forholder seg til norsk lov og bruker undervisningsmaterieell som er i samsvar med de kravene som er nedfelt i norsk lov.

Ranveig Frøiland (A) (leiar for komiteen): Eg forstår mindre og mindre av sakshandsaminga i dette landet, for no har Stortinget begynt å handsama enkeltsaker i stor-

tingssalen, og då vert det litt rare vurderingar når det gjeld korleis ei sak skal handsamast. Og når representanten Lønning seier at det har ingenting å seia for utfallet i saka om det er nokon som har anka, og om det er nokon som har påpeika at ein ikkje følgjer loven – og det har Likestillingsombodet gjort – synest eg det vert veldig rar sakshandsaming.

Men eg skal ikkje gje meg inn på sakshandsaminga, for det klarer departementet å handtera heilt utmerkt. At nokon synest det er trist ikkje å vera i departementa og handsama saker, forstår eg. Men slik det er i dag, er det ei regjering frå Arbeidarpartiet som sit der, og når det i ein del saker kjem klage, tek dei klagane på alvor og vil sjølvstakt òg handsama desse på ein ordentleg måte. Og når Likestillingsombodet har påpeika at undervisningsmaterieellet ikkje er i tråd med norsk lov, må det handsamast på ein ordentleg måte. Vi kan seia det som er ei sjølvfølge i Stortinget: Alt som det vert undervist i på skulane her i landet, skal vera i tråd med norsk lov. Men så er det opp til departementet å sjå til at det vert gjort. Det må heller ikkje vera tvil om at departementet skal gjera det så snart som mogleg, sjølvstakt skal dei det, men dei må gjera det på ein forsvarleg måte. Dei må, når dei skal handsama ei klage, akta på alle dei omsyna som ein klagar og ein søkjar har rett til å få handsama. Og når ein seier her at søkjaren skal retta seg etter utfallet, så skulle det jo berre mangla at ein ikkje skulle gjera det når det er snakk om norsk lov. Men eg meiner framleis at her må ein bruka den tida som skal til for å få handsama klagesaka på ein forsvarleg måte – dei som har klagt, har krav på det. Og det er ikkje noko som tilseier at ikkje dette skal gjerast så snart som mogleg, men ein må trygga dei omsyna som er nødvendige. Og eg må gjenta enda ein gong at når representanten Lønning seier at det har ingenting å seia for utfallet kva som kjem fram i ei slik sak, om ein rettar seg etter norsk lov eller ikkje, då er eg nesten sjokkert. For det er klart at dersom ein skule har undervisningsmaterieell som er i strid med norsk lov, må nokon ta hand om det, det kan ikkje Stortinget gjera, og det må få konsekvensar både for statstilskot og godkjenning.

Inge Lønning (H): Jeg vet ikke om det er mulig å høre syner, men representanten Reikvam hadde åpenbart hørt noe som jeg ikke har sagt. Selvfølgelig legger jeg til grunn at norsk lov følges i alle skoler i dette land. Det er også sagt uttrykkelig i flertallsmerknaden, hvis man hadde gidde å lese den. Det står:

«Flertallet legger til grunn at norsk lov følges av denne skolen slik det gjelder for alle andre skoler. Flertallet har merket seg søkerens presisering av dette.»

Det er en plikt for departementet å se til at det er et løpende tilsyn med alle skoler i dette land, både de offentlige og de private, og derunder selvsagt at det som foregår i skolen, er i samsvar med norsk lov. Det skulle bare mangle. Det jeg har påpekt, er at det er blank vilkårlighet å trekke dette argument inn i behandlingen av en klage fra én enkelt skole som har fått trukket tilbake den godkjenning den opprinnelig fikk. Det flertallet gjør, er ikke å behandle en enkeltsak, men å uttrykke klar kritikk av

den måten statsråden har behandlet en enkeltsak på. Det må være innenfor det Stortingets oppgaver omfatter, vil jeg tro.

Vi har påpekt to ting, for det første at det er et helt urimelig forhold mellom den tid statsråden brukte på å sette seg inn i saken tilstrekkelig til å trekke tilbake den godkjenningen som var gitt – 10 dager – og den tid han har brukt på å vurdere klagesaken uten å gi klageren noe svar tilbake. Og det annet vi har påpekt, er at klageren i denne sak to ganger skriftlig overfor departementet har sagt klart og utvetydig at man under enhver omstendighet kommer til å rette seg etter det som blir utfallet av behandlingen av Likestillingsombudets innspill. Her kan skje ett av to: Enten gir Klagenemnda Likestillingsombudet medhold i sin lovtolkning – hvis så er tilfellet, har søkeren sagt at søkeren kommer til å rette seg etter det – eller Klagenemnda gir ikke Likestillingsombudet medhold i sin tolkning av loven, og hvis så er tilfellet, er det helt åpenbart at dette er et påskudd som ikke kan brukes for å trekke tilbake godkjenningen av søknaden.

Det må være en oppgave for Stortingets fagkomite å se til at søkere blir behandlet fair, og at de blir behandlet noenlunde likt når det er klare lovbestemmelser om hvorledes man skal gå frem når det gjelder godkjenning av private skoler. Å hevde at flertallet i sin merknad bagatelliserer norsk lov, er med respekt å melde den blanke meningsløshet. Det flertallet har slått fast, er at søkeren i dette tilfellet har erklært klart og tydelig at man kommer til å rette seg etter det som blir utfallet av behandlingen av saken. Og da finnes det ikke noe forvaltningsmessig grunnlag for å trenere saken ytterligere med henvisning til dette argument.

Rolf Reikvam (SV): Uten å ta stilling til den tiden som er brukt på selve saksbehandlingen, er vi nå i en situasjon der en skole har søkt om godkjenning og også får statstilskudd. Samtidig foreligger det vurdering av det undervisningsmateriellet som denne skolen skal bruke, og Likestillingsombudet har ment at en del av dette undervisningsmateriellet er i strid med norsk lov, likestillingsloven. Det skulle da bare mangle at ikke statsråden, når han skal vurdere dette, skal vektlegge dette og trekke dette inn. Dette har ingenting med vilkårlighet å gjøre, dette har å gjøre med det ansvar han har for å legge til grunn de vurderinger som han skal i forbindelse med godkjenning av en skole. Hvis han ikke gjorde det, ville jeg våge den påstand at han ikke gjorde jobben sin. Hvis han ikke tok med i sine vurderinger det forholdet at her ligger det en uttalelse fra Likestillingsombudet som sier at det undervisningsmaterielle som de skal bruke, er i strid med norsk lov. Hvis han ikke la vekt på dette når han skulle vurdere denne skolen, så gjør han ikke jobben sin i henhold til loven.

Dette har ingenting med den tiden som er brukt på forhånd og i ettertid å gjøre, dette har rett og slett med det å gjøre at det foreligger opplysninger i forbindelse med vurdering og godkjenning av denne saken som tilsier at det her er et undervisningsmaterielle som er i strid med norsk lov. Når Inge Lønning sier at dette ikke har noe å

bety for vurderingen av saken, var det det jeg gav uttrykk for var oppsiktsvekkende. Og jeg mener fortsatt det er oppsiktsvekkende hvis dette ikke skal vektlegges i forbindelse med godkjenning av den skolen og den pedagogikken. Etter min oppfatning er det slik at hvis dette undervisningsmateriellet er i strid med norsk lov og klagenemnda også mener det, så må dette også få konsekvenser for andre skoler som bruker den type undervisningsmaterielle. Det er ganske klart at de må endre dette, sende det inn og si på hvilken måte de endrer det, og hvis ikke de gjør det på en måte som kan aksepteres, må det selv sagt få konsekvenser for statstilskuddet til de skolene som bruker den type undervisningsmaterielle. Hvis ikke, så gjør rett og slett ikke statsråden jobben sin.

Arne Lyngstad (KrF): I den debatten som Rolf Reikvam nå trekker opp, er det jo ingen som sier at statsråden ikke skal følge norsk lov eller gjøre en ordentlig jobb, men det flertallet peker på, er at søknaden må behandles ut fra det grunnlag som den har kommet på. Flertallet legger også vekt på at man skal følge norsk lov, det legger vi til grunn som en selvfølge. Men det har ikke nødvendigvis den konsekvens som representanten Reikvam legger opp til. Det kan også ha den konsekvens at en gjør slik Likestillingsombudet eventuelt ber om, nemlig at læremateriellet endres, og legger det som en forutsetning. Det kan være løserevet fra en godkjenning eller ikke.

Presidenten: Inge Lønning har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Inge Lønning (H): Noen ganger er det åpenbart nødvendig å bruke teskje, selv om det burde være tilstrekkelig med litt større redskap.

Det som er fastslått i denne sak, er at oppfølgingen av Likestillingsombudets vurdering av dette læremateriellet ikke kan tenkes å ha noen betydning for behandling av klagesaken. Statsråden kunne jo tenkes å komme til den konklusjonen at han følger klagen, under forutsetning av at søkeren retter det som etter Likestillingsombudets vurdering trenger å rettes opp. Haken ved det er bare at det har søkeren allerede erklært – skriftlig og forpliktende – to ganger. Og da må man jo ha lov til å spørre hva slags grundighet det er departementet praktiserer i saksbehandling, når man ikke legger noen vekt på det søkeren selv uttrykkelig har anført.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 1242)
Sak nr. 3 er debattert sammen med sak nr. 1.

S a k n r . 4

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Kristin

Halvorsen, Øystein Djupedal og Rolf Reikvam om å investere deler av inntektene ved salg av Telenor-aksjer i forskning og utdanning (Innst. S. nr. 76 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:89 (1999-2000))

Odd Einar Dørum (V) (ordfører for saken): Jeg skal ikke bruke lang tid på dette. Jeg skal vise til komiteens innstilling og den tilråding som er framlagt. Jeg vil også vise til at komiteen har delt seg i et flertall og et mindretall. Flertallet består av representantene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet, som står bak tilrådingen, mens et mindretall fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og SV står bak et mindretallsforslag, som jeg skal komme tilbake til.

I korthet handler saken om hvordan man skal disponere eventuelle inntekter av framtidige nedslag av statlige aksjer i Telenor. Hele komiteen er enig om at Telenor har hatt en sentral rolle i oppbyggingen av norsk teleteknologi, og er også enig i at man faktisk har bidratt i forskningsmessig sammenheng. Skillelinjen kommer på det punkt hvor flertallet mener at når man så selger, skal disse inntektene disponeres i henhold til en 90-post på statsbudsjettet, mens mindretallet ønsker å gjøre en prinsipiell markering, at deler av et nedslag skal kunne avsettes til økt satsing på forskning innenfor informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

På dette grunnlag har mindretallet fremmet et forslag som jeg tillater meg å ta opp, idet jeg tidligere har vist til komiteens innstilling og tilråding.

Presidenten: Odd Einar Dørum har tatt opp det forslag han refererte til.

Ranveig Frøiland (A): Saksordføreren gjorde så godt greie for fleirtallet sitt syn og at det er egentleg ikkje naudsynt å seia noko. Men frå Arbeidarpartiet si side har eg likevel berre lyst til å seia følgjande:

Eventuelle aksjesal skal og har vi moglegheit til å koma tilbake til mange gonger, men her er det nokre prinsipp som det er viktig å slå fast: For det første disponerer vi ikkje pengar før vi har selt aksjar, og for det andre rettar vi oss etter retningslinjene når det gjeld budsjettarbeid generelt. Vi disponerer heller ikkje inntekter uavhengig av budsjett og eventuelt sal. Og om det skulle verta overskot, eller kor mykje pengar det vert dersom vi sel, veit vi heller ikkje. I forhold til budsjettpraksisen skal vi disponera midlane kvart år når vi ser på heilskapen i budsjettet.

La meg òg seia når det gjeld føremålet med forslaget om å bruka meir til forskning og utvikling, at det er både ein god tanke og eit godt forslag som vi skal vera med på å ta omsyn til i dei ordinære budsjetthandsamingane. Eg har vore med på å røysta ned ein del slike forslag før fordi det er nokre prinsipp i forhold til korleis vi skal driva budsjettering her i huset. Eg synest vi brukar mykje tid på akkurat slike forslag som ein veit vert røysta ned, så det er mi oppmoding at forskning, utdanning og utvikling skal vi ta vare på i dei ordinære budsjetta.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 1248)

S a k n r . 5

Innstilling frå kyrkje-, utdannings- og forskingskomiteen om forslag frå stortingsrepresentant Rolf Reikvam om å gi elevar som tek vidaregåande utdanning etter særskilt løp, rett til skoleskyss på line med elevar som går i ordinære klasser i vidaregåande skole (Innst. S. nr. 79 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:3 (2000-2001))

Sigvald Oppebøen Hansen (A) (ordfører for saka):

Nå er det om lag seks månader sidan Odelstinget handsama endringar i opplæringslova, der ein m.a. vedtok at alle vaksne fødte før 1. januar 1978 skal ha rett til vidaregåande opplæring dersom dei ikkje har fullført slik opplæring tidlegare. Dette er ein positiv og viktig rett, som Arbeidarpartiet har kjempa for i mange år.

I Ot.prp. nr. 44 for 1999-2000, som var det dokumentet som låg til grunn for handsaminga av dette spørsmålet, gjorde Regjeringa det klart at når det gjaldt vidaregåande opplæring for vaksne, ville ikkje høyringsutkastet legge opp til endringar i høve til det som allereie følgde av dagens regelverk. Odelstinget hadde ingen merknader til dette.

Komiteen sitt fleirtal har vurdert Dokument nr. 8-forslaget frå representanten Rolf Reikvam om gratis skyss for vaksne ut frå omsynet til dei vaksne sjølve og omsynet til fylkeskommunane. Eg er samd i at likskapsprinsippet tilseier at også dei vaksne i særskilde løp burde få dekt sine reiseutgifter. Årsaka til at eit fleirtal ikkje vil tilrå dette nå, er m.a. uvisse omkring kostnadene. Reforma for dei vaksne starta i haust, og det er ennå for tidleg å seie kor mange som vil nytte seg av denne retten.

Komiteen har også undersøkt i departementet, gjennom eit skriftleg spørsmål, om det kan finnast tiltak i likningslova som tilseier at vaksne i særskilde løp kan føre opp pendlarfrådrag på sjølvmeldinga for den distansen som går med til og frå utdanningsstaden. Finansdepartementet svarar at slikt frådrag for utgifter ikkje er mogleg med det regelverket vi har i dag.

Fleirtalet i komiteen er som sagt ikkje avvisande til framlegget om utvida rett til dekking av skuleskyss, men vil vente til ein har fått litt meir røymsler med denne retten.

På denne bakgrunn vil fleirtalet tilrå å avvise dokumentframlegget.

Rolf Reikvam (SV): Rett til vidaregåande opplæring for vaksne var og er ein viktig utdanningspolitisk reform. Det er ein reform som SV og Arbeiderpartiet har stått sammen om, og som vi fikk flertall for for et halvt år siden, slik Sigvald Oppebøen Hansen beskrev.

I statsbudsjettet for neste år er det lagt inn kompensasjon for fylkeskommunen for ca. 2000 vaksne elever. Det er det antallet flertallet i denne sal antar vil benytte seg av denne retten. Det store flertall i Stortinget har sagt at ved innføring av rett for vaksne til vidaregåande opp-

læring skal fylkeskommunen ha full kompensasjon, og det er lagt inn kompensasjon i den generelle rammen for 2000 studenter. Dermed vet vi litt om hvor mange vi antar kommer til å benytte seg av denne retten. Jeg frykter at vi har vært for beskjedne, og at vi burde ha lagt inn mer. Jeg viser også til SVs budsjettforslag, der vi antar at flere vil benytte seg av denne retten, og vi har lagt inn kompensasjon for det.

Skal vi greie å stimulere voksne til å bruke denne retten, er vi nødt til å legge forholdene til rette for dem. Vi skal være klar over at det er mange voksne som har aversjon mot utdanning og har et vanskelig forhold til dette. De har kanskje opplevd tapssituasjoner i forhold til skole og utdanning. Og hvis vi skal greie å trekke disse inn i skolen – og det ønsker vi – gi dem kompetanse, gi dem muligheten til å studere videre, er vi nødt til i alle fall å legge best mulig til rette for dem. Og vi er nødt til å legge til rette slik at de kan få dekket sine reelle utgifter – i dette tilfellet transportutgifter. Det tror jeg er absolutt nødvendig hvis de voksne skal kunne benytte seg av denne retten.

Det er urimelig at vi skiller mellom de som følger ordinære kurs, og de som eksempelvis velger et komprimert løp. Mange av disse voksne har jo en erfaring og en realkompetanse som tilsier at de vil kunne få avkorting for en del av utdanningen, og det er da naturlig at de går inn i komprimerte løp. Vi ønsker også å stimulere til at de skal få vurdert sin realkompetanse og få et tilrettelagt opplegg innenfor et komprimert løp.

Men i det øyeblikket de får det og ikke følger et vanlig løp, har de ikke rett til å få dekket sine skyssutgifter. For de fleste i denne salen må jo dette være åpenbart urimelig. Dette må vi gjøre noe med, og det er det som ligger i vårt forslag.

Jeg tar opp det forslaget, slik det framgår av innstillingen.

Presidenten: Rolf Reikvam har tatt opp det forslaget han selv refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.
(Votering, se side 1248)

S a k n r . 6

Interpellasjon fra representanten Inge Lønning til kirke-, utdannings- og forskningsministeren:

«Stortinget har uttrykkelig slått fast at fylkene ved organisering av videregående opplæring for voksne kan benytte «studieforbund, fjernundervisningsinstitusjoner og andre som gir tilbud om ... videregående opplæring». Regjeringen legger imidlertid opp til at bare institusjoner som gir standpunkt karakter får tilby gratis utdanning til voksne gjennom kompetansereformen, og signaliserer samtidig at retten til å gi standpunkt karakterer skal begrenses til studieforbund og private videregående skoler som er godkjent etter privatskoleloven.

Mener statsråden at Regjeringen gjennom dette opplegget tilfredsstiller Stortingets krav om likebehandling av forskjellige opplæringstilbud, og mener han at oppleg-

get sikrer objektiv vurdering av elevenes kompetanse og kvalitetssikring av de forskjellige tilbud?»

Inge Lønning (H): Grunnen til at jeg har funnet det nødvendig å anmelde denne interpellasjonen, er at det har oppstått betydelig usikkerhet rundt arbeidet med forskrifter i medhold av den nye opplæringsloven.

Usikkerheten bestyrkes ikke uvesentlig gjennom et referat i Skolefokus nr. 19 dette år fra et foredrag statsråden har holdt på Lærerforbundets ekstraordinære landsstyremøte. Under den litt paradoksale overskriften «Giske med utstrakt hånd» leser man her følgende:

«Forskrifter vedrørende kompetansereformen vil ventelig foreligge rundt nyttår.

– Vi skal sørge for forskrifter som slår ring om skolen og fylkeskommunen i dette arbeidet, sa Giske. Han underslo ikke at Stortingets formulering «andre aktører» kan bety privatskoler: – Det blir en tøff runde med Stortinget om hva «andre aktører» betyr, sa statsråden, som er imot privatskoler.

– Jeg akter å kjempe imot den gryende privatiseringen, og jeg håper jeg har Lærerforbundet med meg.

Han karakteriserte privatskoler, eller friskoler som svenskene kaller det, som ensretting: – Jeg frykter vi får en ny type friskoler dersom privatskolevesenet slippes løs: Skoler som er fri for mangfold, fri for likestilling, og annet vi mener det er verdt å kjempe for.»

Det er mange bemerkelsesverdige siderved disse ytringene, bl.a. sammenblandingen av ulike kategorier private skoler på ulike nivåer i skolesystemet. Men det aller mest bemerkelsesverdige er at en nærliggende tolkning av det statsråden har sagt i dette foredrag, er at han ønsker å utfordre Stortinget til omkamp når det gjelder forståelsen av hva Stortinget har ment med det som ble sagt ved behandlingen av den nye opplæringsloven.

Så langt jeg kan forstå, er det ingen tvil om hva stortingsflertallet har ment. Stortingsflertallet har helt uttrykkelig slått fast at fylkeskommunene, når de følger opp det ansvaret loven legger på dem for å sikre at voksne får innfridd retten til videregående respektive grunnskoleutdanning dersom de ikke har dette fra før, står helt fritt til å benytte

«studieforbund, fjernundervisningsinstitusjoner og andre som gir tilbud om grunnskoleopplæring og videregående opplæring for å oppfylle plikta til å gi opplæring til voksne».

Det finnes ikke skygge av tvil om at stortingsflertallet har ment at de ulike tilbydere av utdanning på dette området skal behandles likt fra fylkeskommunens side.

Det var under Stortingets behandling av den nye opplæringsloven en viss uenighet når det gjaldt spørsmålet om eksamensrett for institusjoner som ikke hører inn under den offentlige skolen. Men også på dette punkt har flertallet uttalt seg helt klart:

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, har merket seg at forslaget til lovbestemmelse gir hjemmel for forskrift som gir nærmere bestemmelser om krav til kompetanse for undervisningspersonell. Flertallet er enig i at også

personer uten formell pedagogisk kompetanse, men med tilsvarende realkompetanse, kan tilsettes som lærer. Personer med lang erfaring i undervisning av voksne er viktige ressurspersoner i voksenopplæringen.»

Og så kommer det avgjørende punkt:

«Flertallet vil likevel peke på at tilbydere som får anledning til å gi standpunkt karakterer eller annen form for formell kompetanse, må ha lærere med godkjent kompetanse.»

Den åpning som stortingsflertallet har gitt for å slippe retten til å sette standpunkt karakterer mer eller mindre løs i markedet, er altså meget betinget og meget trang. Grunnene til dette burde ligge helt oppe i dagen. Det er et alminnelig rettssikkerhetsprinsipp at alle elever skal behandles likt. Det har hittil også vært et helt klart prinsipp i norsk skolepolitikk at retten til å sette standpunkt karakterer er avhengig av at den formelle kompetanse er utvilsom, og også at det fra de utdanningsmyndighetene som har ansvaret for å føre tilsyn, blir ført tilsyn med at denne retten blir forvaltet på en betryggende måte.

Det er viktig at de forskriftene som skal gis med basis i opplæringsloven og på grunnlag av Stortingets behandling av opplæringsloven, faktisk gjenspeiler det som er stortingsflertallets standpunkt. Stortingsflertallets standpunkt er at tilbyderne skal behandles likt, at det i prinsippet bør være slik at private tilbydere kan basere seg på å gjøre bruk av det vel etablerte institutt som har vært der i lange tider for å konstatere om realkompetanse er til stede, nemlig privatisteksamen. Privatisteksamenen har sin opprinnelse nettopp i ønsket om at det skal være adgang til å få dokumentert realkompetanse uten at man nødvendigvis har fulgt de regulære opplegg i den offentlige skolen. Det står fritt å melde seg opp til denne prøve, og prøven er den mest objektive form for testing vi har når det gjelder å konstatere hvorvidt realkompetansen faktisk er til stede.

Det er viktig at de forskriftene som blir gitt, ikke etterlater noen tvil om at det er fylkeskommunen som sitter med ansvaret, at fylkeskommunen er forpliktet fra Stortingets side til å behandle alle tilbydere likt, og at skolemyndighetene er forpliktet til å føre tilsyn med at eksamensretten blir forvaltet på en betryggende måte. På disse punktene har det vært ulike oppfatninger av hva som er meningen med de utkastene til forskrifter som har vært sendt ut, og derfor imøteser jeg med stor interesse hvorledes statsråden vil tolke disse forskriftene. Jeg imøteser også med stor interesse statsrådets vurdering av hvorvidt utkastet til forskrifter er i samsvar med det Stortinget har sagt.

Statsråd Trond Giske: Fylkeskommunen er ansvarlig for den enkelte voksnes rett til videregående opplæring etter opplæringsloven kapittel 4A. Fylkeskommunen står fritt i å benytte andre tilbydere for å oppfylle sine forpliktelser overfor voksne. Det er fylkeskommunen selv som velger om det f.eks. skal være en privat videregående skole eller et studieforbund. Fylkeskommunen kan også velge bare å bruke sine egne institusjoner.

Fylkeskommunen har ansvaret for at alle får et tilbud. Det gjelder også innholdet i tilbudet, selv om de velger å

la andre stå for undervisningen. Det betyr bl.a. at fylkeskommunen må sikre at grunnlaget for vurderingen av den enkelte er målene for opplæringen slik de kommer til uttrykk i læreplanene. En god kvalitetssikring av standpunkt vurderingen er en forutsetning for å opprettholde et nasjonalt vurderingssystem. Men dette er ikke til hinder for at enkelte andre tilbydere kan sette standpunkt karakterer.

I juni i år sendte jeg utkast til nye bestemmelser om vurdering av voksne på høring. På grunnlag av det som kom fram i høringene, vil jeg om kort tid fastsette forskriftsbestemmelser.

Jeg har grunn til å tro at ikke alle voksne vil ønske et opplæringstilbud der det blir gitt vurdering med standpunkt karakterer. I forskriften vil jeg derfor presisere at dersom den voksne ønsker det, kan fylkeskommunen tilby opplæring som avsluttes med eksamen som privatist.

På denne bakgrunn tror jeg at forskriften vil tilfredsstillende de kravene som Stortinget har satt om likebehandling av forskjellige opplæringstilbud, objektiv vurdering av elevenes kompetanse og kvalitetssikring av de forskjellige tilbudene. Jeg tror også at forskriften vil sikre den fleksibiliteten som hele kompetansereformen og retten for voksne til videregående opplæring krever.

Inge Lønning (H): Jeg takker statsråden for svaret.

På ett vesentlig punkt var svaret meget tilfredsstillende. Jeg forstod statsråden slik at han i de endelige forskriftene vil presisere at fylkeskommunen også står fritt til å bruke private tilbydere på linje med andre. Da er den mulige uklarhet ryddet av veien.

Statsråden sa også generelt at han var opptatt av kvalitetssikring i forbindelse med at andre tilbydere, som han sa, får adgang til å sette standpunkt karakterer. Da er vi i prinsippet enige på det punkt også. Men det jeg ikke fikk noe klart svar på, er hvorvidt forskriften også på dette punkt vil følge opp det stortingsflertallet sa da man behandlet opplæringsloven, nemlig at en uttrykkelig forutsetning for dette er at det personalet som har ansvaret for undervisningen, har fullt godkjent kompetanse. Det var flertallets klart uttrykte oppfatning i innstillingen om opplæringsloven, og også på det punkt vil jeg svært gjerne ha en bekreftelse på at dette vil bli fulgt opp i forskriftene.

Statsråd Trond Giske: Jeg tror egentlig ikke den eventuelle uenighet som representanten Lønning har oppfattet under vår behandling av forskriftene – hvor nå den oppfatningen har kommet fra – i og for seg er så vesentlig. Jeg tror vi deler oppfatningen om at standpunkt karakterer skal settes med en kvalitetssikring, at det skal være en rettssikkerhet – jeg vet ikke om vi skal havne i rettssalen med karakterene – i hvert fall at det skal være en trygghet for at man har en likebehandling når det gjelder å sette standpunkt karakterer, hvilke krav vi skal sette i forhold til det, og i hvilken grad vi skal kreve lærerkompetanse. Man kan jo tenke seg at en og samme institusjon har flere typer lærere. Skal alle lærerne ha lærerkompetanse, eller kan man tenke seg at man bruker ulike

undervisningspersoner med ulik bakgrunn i en og samme institusjon eller studieforbund eller privat skole osv.? Det finnes mange ulike varianter her.

Jeg tror vi skal klare å lage forskrifter som ivaretar alle de hensyn vi må ta til at den enkelte skal få en god opplæring, og der de sikkerhetstiltak som gjelder både kvalitet og likebehandling, som representanten Lønning er opptatt av, blir ivarettatt.

Sigvald Oppebøen Hansen (A): Representanten Inge Lønning reiser her ei problemstilling som etter mi mening er avklart for ei tid sidan. Stortinget har ved fleire høve fått uttale seg i høve til problemstillinga rundt etter- og vidareutdanningsreforma og på dette punktet.

I handlingsplanen for kompetansereforma som er utarbeidd i fellesskap av alle samarbeidande partar, er alle einige i at målet er å tilpasse opplæringstilboda betre til vaksne sine behov, m.a. ved opne og fleksible opplæringsformer. Det har Stortinget òg slutta seg til – ja, til og med å ta i bruk arbeidsplassen som læringsarena. I tillegg skal det leggjast til rette for menneske med svært så ulike føresetnader. Eg kan nemne lese- og skrivevanskar, arbeidsledige, funksjonshemma, språklege minoritetar m.m.

Da komiteen behandla budsjettet for inneverande år, understreka ein einstemmig komite at det var viktig at institusjonar og organisasjonar tok sitt ansvar for å sikre at reforma skulle bli ein realitet, først og fremst for dei gruppene som ikkje tidlegare har hatt tilgang til etter- og vidareutdanning.

Vidare peika komiteen på at dei nye utdanningsgruppene på mange område ville ha behov for heilt andre undervisningsformer enn dei tradisjonelle. Fleirtalet var veldig tydelege på at studieforbunda hadde ei viktig rolle i reforma, og minte om at studieforbunda mista sin eksamensrett i videregående opplæring i 1997 da alle gamle fagplanar for tidlegare § 20-kurs blei trekte tilbake som følge av Reform 94.

I den samanhengen sa fleirtalet at Regjeringa blei bedt om å innføre avgrensa eksamensrett i ein overgangsperiode for studieforbund og fjernundervisningsinstitusjonar som driv opplæring på videregående skule sitt nivå.

Slik eg forstår lovfestinga av vaksne sin rett til vidaregåande opplæring, er det ingen tvil om at det er fylkeskommunen som fullt og heilt er ansvarleg for opplæringa. Men dei står fritt til å nytte ulike arrangørar. Det ventar eg òg at dei gjer, slik at reforma sine intensjonar om tilpassa opplæringstilbod skal bli innfridde.

Det seier seg sjølv at opplæringstilbodet må vere organisert slik at det er eit forsvarleg grunnlag for å sette standpunktkarakter for dei som ønskjer det. Mi tolking av dette er at det heller ikkje er noka avgrensing av eksisterande privatistordning.

Rolf Reikvam (SV): Denne saken er i utgangspunktet et resultat av dårlig politisk håndverk fra statsrådens side. Egentlig hadde vi bare behov for å slå fast at den enkelte har rett til videregående opplæring, og at det finnes noen som har ansvar for å tilby denne opplæringen, dvs. gi ret-

ten til den enkelte voksne, og så pålegge fylkeskommunen en plikt til å tilby denne opplæringen. Det var helt unødvendig å ramse opp noen organisasjoner som kunne brukes på tilbudssiden, slik statsråden la opp til i proposisjonen. Det var jo klart at dette var manna fra himmelen for en del som var opptatt av private aktører i dette markedet.

Vi som har jobbet litt på fylkeskommunalt nivå, vet jo at fylkeskommunene samarbeider med ulike aktører som tilbyr utdanning på videregående skolenivå, og det har de gjort ganske lenge. Så av den grunn var det helt unødvendig å nevne noe som helst i forslag til lovtekst, for dette hadde gått seg til på en naturlig måte med en rett og med en plikt, uten å gå videre inn på hvem som kan benyttes til dette.

Men ulykken var jo gjort. Et flertall i Stortinget fikk så sagt det de ønsket. Jeg føler at det som statsråden her har lagt opp til, er i samsvar med det som flertallet ønsket, og det har vel også Inge Lønning presisert.

Men det er ett problemområde som etter min oppfatning er minst like interessant, og som også Inge Lønning og andre burde være opptatt av. Dersom en fylkeskommune som har plikt til å tilby utdanning, henviser en elev til en kommersiell videregående skole som ikke har eksamensrett, som ikke har rett til å sette standpunktkarakter, og sier at det er det tilbudet den har til dem, er da plikten oppfylt? Det syns jeg er et ganske interessant spørsmål. For dette medfører jo at denne eleven får en opplærings-situasjon hvor han må gjennom en del eksamener, ganske mange eksamener, som han ellers ikke ville ha måttet gjennom dersom han hadde vært ved en skole som har rett til å sette standpunktkarakter, og som dermed har eksamensrett. Det syns jeg er en interessant problemstilling sett ut fra etterspørrens side. Inge Lønning og Høyre er jo mest opptatt av at man her skal forsvare og sikre disse tilbudene, disse private aktørene, disse private tilbyderne, mens vi egentlig burde være opptatt av den enkelte elevs, den enkelte students situasjon.

Men som sagt, slik statsråden nå legger opp til, virker det som at flertallet har fått det som de vil, og her skal private tilbydere, kommersielle tilbydere, sidestilles med andre viktige oppfølgere og de krav som stortingsflertallet har satt.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Arne Lyngstad (KrF): I likhet med representanten Oppebøen Hansen mener jeg nok at selve kjernen i denne saken er avklart, i og med et skriftlig tilleggssvar av 3. november i år på et skriftlig spørsmål fra meg.

Statsråden gjentar i dag at fylkeskommunen står fritt i å benytte andre tilbydere for å oppfylle sine forpliktelser overfor voksne, akkurat som det også står i det tilleggssvaret. Det er også fylkeskommunen som velger tilbyderne.

Når jeg tok ordet, var det for å kommentere litt det statsråden sa i forhold til godkjenningsskrav for å sette standpunktkarakterer. Her svarte statsråden at det er den enkelte lærer, team eller hvem det skulle være ved insti-

tusjonen, som kunne gjøre det. Jeg vil nok gi det råd at den eller de som er ansvarlig for å sette standpunkt-karakter, har godkjent kompetanse, ganske enkelt fordi at hvis det ikke er tydelig, så skapes det tvil om hele standpunkt-grunnlaget. Så der tror jeg statsråden gjør klokt i å ha et presisjonsnivå som er knyttet til at den eller de som er ansvarlig for å sette standpunkt-karakteren, har godkjent kompetanse.

Inge Lønning (H): Noen ganger fører interpellasjoner til et klart og utvetydig resultat. Denne gang vil jeg bare ved debattens avslutning konstatere at det synes å være betydelig enighet i denne sal både om forståelsen av hva man tidligere har lagt av føringer i forbindelse med behandlingen av opplæringsloven, og om hvorledes forskriftene bør se ut for å følge opp dette.

Det jeg er særlig glad for, er at statsråden har gjort det helt klart at de endelige forskriftene ikke kommer til å operere med et absolutt skille mellom skoler som tilbyr standpunkt-karakter, og skoler som ikke tilbyr standpunkt-karakter. Det er en vesentlig avklaring. Jeg vil presisere overfor representanten Reikvam at mitt anliggende i denne sammenheng ikke primært er tilbydernes tarv, men brukernes tarv. Det finnes nemlig mange ulike kategorier brukere av denne type tilbud. Noen foretrekker å søke til skoler som har rett til å sette standpunkt-karakter. Andre foretrekker – og det kan det være mange ulike grunner til – den type skoler som ikke gjør det, og som heller ikke ønsker å gjøre det, fordi de baserer hele sin virksomhet på at de skal forberede folk best mulig til å gå opp til privatisteksamen.

Etter vår oppfatning bør kompetansereformen ha som et hovedsiktemål å sikre størst mulig mangfold og sikre at alle kategorier brukere av den rettigheten som nå er gitt, så vidt mulig skal få tilfredsstilt sine ønsker.

Jeg synes det er gledelig at det nå er fastslått at forskriftene kommer til å gjøre det klart at fylkeskommunen her ikke bare står fritt, men skal likebehandle de ulike kategorier søkere og de ulike kategorier tilbydere.

La meg så til sist si at jeg er helt ut enig i den tolkningen som representanten Lyngstad gav av kvalitets-sikringssynspunktet. Det må ikke herske noen tvil om at de lærere som har rett til å sette standpunkt-karakterer – for det er jo enkeltlærere som gjør dette i praksis – må ha fullt tilfredsstillende kompetanse. Jeg vil gjerne at statsråden også bekrefter at han er enig i denne tolkningen av kvalitets-sikringskravet.

Statsråd Trond Giske: Først til spørsmålet om hvilke tilbydere som fylkeskommunen skal anvende i sitt tilbud om videregående opplæring for voksne. Representanten Lønning snakket om likebehandling. Det er jeg også tilhenger av. Men vi må jo også presisere hva som ligger i «likebehandling». Jeg sa i mitt første innlegg at fylkeskommunen står fritt i å kunne bruke sine egne skoler og tjenester dersom den velger det. Så her har fylkeskommunen et fritt valg i forhold til hvordan den ønsker å legge opp dette innenfor de rammene som ligger, og som forskriftene selvsagt vil sette. Så hvis man med likebe-

handling mener – som Høyre ofte gjør – en slags anbuds-ordning eller billigste tilbyder eller et slags konkurranse-prinsipp, så er selvsagt ikke det noe som jeg er tilhenger av. Det var heller ikke det som lå i det svaret som jeg først gav. Bare så det er presisert.

Så til standpunkt-karakterer. Jeg har merket meg – som det heter – de synspunktene som har framkommet, både fra Lyngstad og Lønning, og skal ta dem med meg videre i det arbeidet som vi nå driver på med, for å fullføre forskriftene. Jeg deler det synet som man har her om at det er viktig å ha en kvalitetssikring i forhold til standpunkt-karakterer. Jeg deler også synet om likebehandling og om forutsigbarhet og rettssikkerhet i forhold til standpunkt-karakterer. Så jeg er overbevist om at vi skal komme fram til løsninger som er tilfredsstillende.

Men jeg vil si følgende: Jeg tror at hele kompetanse-reformen og tilbudet om videregående opplæring for voksne er ganske utfordrende for alle som har jobbet med skolepolitikk i mange år, fordi det innebærer på mange måter noe nytt. Vi får en helt ny gruppe folk som skal inn og få en opplæring som tidligere stort sett har vært forbeholdt folk som har sittet på skolebenken. Det kommer til å kreve veldig mye av fylkeskommunene, både i forhold til å utarbeide fleksible tilbud, alternative læringsarenaer og alternativ kommunikasjon mellom underviser og dem som skal lære. Jeg tror at vi her har veldig mye nybrottsarbeid å gjøre, hvor vi er nødt til å tenke nytt, hvor vi er nødt til å tenke fleksibelt, og hvor vi er nødt til å ha den personen som skal lære, i sentrum for det vi gjør, og ikke alle mulige slags organisasjonsformer og -strukturer.

Her tror jeg alle er nødt til å rive seg litt løs fra sine forutinntatte holdninger og forutinntatte mønstre, og tenke på hvordan vi skal skape en helt ny læringsarena for en helt ny gruppe elever.

Presidenten: Dermed er interpellasjonsdebatten avsluttet.

S a k n r . 7

Innstilling fra justiskomiteen om forslag fra stortings-representant Carl I. Hagen om å utrede og få fastlagt en politikk for norske bosettinger i andre land (Innst. S. nr. 78 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:48 (1999-2000))

Presidenten: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 40 minutter, og at taletiden blir fordelt med 5 minutter på hver gruppe.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt høve til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Bjørn Hernæs (H) (ordfører for saken): Det er i seg selv positivt og ønskelig at nordmenn etter eget ønske oppholder seg i utlandet for kortere eller lengre tid. Kjennskap til utenlandske forhold bidrar til å berike det

norske samfunn og er en forutsetning for å dra nytte av de fordeler som en stadig mer åpen verden kan gi. Jeg har derfor lyst til å gi uttrykk for anerkjennelse til forslagsstilleren fordi han har reist et spørsmål som åpenbart har fortjent en nærmere utredning, noe det meget omfattende svaret fra Regjeringen viser er blitt tatt på alvor.

Spørsmålene er blitt forelagt for fem forskjellige departementer: for Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, for Barne- og familiedepartementet, for Kommunal- og regionaldepartementet, for Utenriksdepartementet og for Finansdepartementet, foruten selvsagt for Justisdepartementet selv. Det Justisdepartementet konkluderer med, er at de lovene som etterlyses, i det alt overveiende er tatt hensyn til, og at departementet utover det vil følge utviklingen videre.

Videre sier departementet at det er så stor forskjell f.eks. på skattespørsmål, strafferettslige spørsmål, pensjons- og omsorgsspørsmål og undervisningsspørsmål at det vil være lite hensiktsmessig å behandle det i en egen separat utredning. Dette er det store flertallet i komiteen enig i. Det burde vel vært en enstemmig komitee, for det er umulig for meg å se at den komitemerknad som kommer fra Fremskrittspartiet, inneholder noe nytt i forhold til forslaget og de svarene som er gitt av Regjeringen.

Bare nærmest som en liten kuriositet har jeg også lyst til å nevne at komiteens flertall mener at betegnelsen «norske bosettinger i andre land» i Dokument nr. 8-forslaget er noe uheldig, fordi det kan skape inntrykk av at det skulle være ønskelig eller mulig med noen norsk myndighetsutøvelse i andre land.

Jan Simonsen (Frp): Jeg viser til forslaget på side 2 i innstillingen, som lyder:

«Stortinget ber Regjeringen iverksette en offentlig utredning og deretter fremme forslag om en gjennomarbeidet helhetspolitikk for norske bosettinger i andre land og de utfordringer dette medfører for det norske samfunn og dets lover, regler og ordninger.»

Jeg har registrert at departementet mener at det finnes et tilfredsstillende regelverk på de fleste områder, og at disse regler og forskrifter kontinuerlig er under vurdering. Det vil likevel være en fordel med en helhetlig gjennomgang og en samlet oversikt over regelverket på ulike områder, eksempelvis på områder som skole, behandlingsinstitusjoner, eldretjenester, skatter og folkeregisterregler. At en slik gjennomgang og samlet oversikt vil være til stor hjelp for nordmenn bosatt i utlandet, viser det brevet som komiteen har mottatt fra den norske klubben i Costa Blanca. Der blir det vist til at forslaget fra representanten Carl I. Hagen har vært sendt rundt til 1 100 medlemmer, og at det er kommet mange positive tilbakemeldinger. Lederen for klubben uttrykker i brevet stor tilfredshet med det initiativet som er tatt.

Med dette tar jeg opp forslaget på side 2 i innstillingen.

Presidenten: Jan Simonsen har tatt opp det forslaget han refererte.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 7.
(Votering, se side 1249)

G u n n a r B r e i m o gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da skulle vi være klare til å votere over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 33 forslag. Det er:

- forslagene nr. 1 og 6-20, fra Ursula Evje på vegne av Fremskrittspartiet
  - forslagene nr. 2 og 21-28, fra Inge Lønning på vegne av Høyre
  - forslagene nr. 3 og 29-33, fra Rolf Reikvam på vegne av Sosialistisk Venstreparti
  - forslag nr. 5, fra Inge Lønning på vegne av Høyre og Sosialistisk Venstreparti
  - forslag nr. 34, fra Ursula Evje på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti
- Presidenten gjør oppmerksom på at forslag nr. 4 ikke er tatt opp, da et identisk forslag ble behandlet i forrige uke. Presidenten åpner for stemmeforklaringer.

Arne Lyngstad (KrF): På vegne av Kristelig Folkepartis, Senterpartiets og Venstres medlemmer i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vil jeg anbefale våre partier å stemme for innstillingen og mot alle mindretallsforslag. Og når det gjelder forslag nr. 34, fra Ursula Evje på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og SV, vil Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre stemme for forslaget.

Ranveig Frøiland (A): Når det gjeld innstillinga frå komiteen, vil eg be om at Arbeidarpartiet sine medlemmer stemmer for den. Men når det gjeld rammeuavhengige vedtak punkt B, ber eg om at Arbeidarpartiet stemmer mot romartala II og III.

Når det gjeld forslag nr. 34, frå Framstegspartiet, Høgre og SV, ber eg om at det vert gjort om til eit oversendingsforslag, med bakgrunn i at Stortinget har vedteke to nye grunnkurs. Stortinget har bede Regjeringa om å redusera talet på vidaregåande kurs, og når ein då byrjar på den jobben, skal Stortinget seia konkret korleis det skal vera vidare. Det synest vi er utidig, men dersom det ikkje vert gjort om til eit oversendingsforslag, ber eg om at Arbeidarpartiet sine medlemmer stemmer mot forslaget.

Ursula Evje (Frp): Jeg vil henstille til Fremskrittspartiets medlemmer å stemme for vårt forslag nr. 1. Jeg ber videre om at de stemmer for forslag nr. 5, fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti, for våre egne rammeuavhengige forslag, naturligvis, og for forslagene fremmet av Høyre, med unntak av forslagene nr. 21 og 24, og at de stemmer mot komiteens innstilling.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til stemmeforklaring, og vi går da til votering.

Det votes først over rammeuavhengige mindretallsforslag. Vi starter med forslagene nr. 29-33, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med aktuelle fylkeskommuner å foreslå en ordning der skolen får status som landsdekkende linje. Eventuell statlig økonomisk medvirkning tas opp i Revidert nasjonalbudsjett for 2001.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen ta initiativ overfor fylkeskommunene slik at det kan utvikles en ordning med forpliktende avtaler ved etablering av landsdekkende linjer. Ordningen må legge til grunn at det skal være et offentlig ansvar også å etablere tilbud som rekrutterer på tvers av fylkesgrensene.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2001 å gi en redegjørelse om prioritering og fordeling av midler.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen påse at det ikke blir etablert betalingsordninger for utlån fra statlige bibliotekinstusjoner til andre bibliotek. Der slike ordninger er innført, skal de avvikles.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram en egen sak om inntektsavhengig tilbakebetaling av studielån.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det votes så over forslagene nr. 21 og 24, fra Høyre.

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag om at det innføres karakterer i skriftlige fag fra 5. klasse i grunnskolen.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge forslag om justering av timesatsen for musikk- og kulturskoler i Revidert nasjonalbudsjett 2001.»

Her har Fremskrittspartiet varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre ble med 86 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.26.12)

Presidenten: Det votes så over forslagene nr. 22, 23, 25, 26, 27 og 28, fra Høyre.

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å endre opplæringsloven slik at det blir fritt skolevalg

både i grunnskolen og videregående skole, samtidig som det fastholdes at elever i grunnskolen skal ha rett til plass ved nærskolen.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endret finansieringsmodell for driften av grunnskolen og videregående skoler, slik at en større del av pengene følger eleven etter stykkprisprinsippet. Offentlige og private utdannelsestilbud likestilles når det gjelder tilskudd til drift.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag for Stortinget om omorganisering av grunnskolen ungdomstrinn, med sikte på å gi elevene gradvis større valgfrihet og større mulighet for faglig fordypning.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen endre forskriftene til opplæringsloven slik at valgfag kan telle med ved beregning av konkurransepoeng i forbindelse med opp-tak til videregående opplæring.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å endre kompetansekravene for lærere i grunnskolen ungdomstrinn slik at lærere som underviser i teorifag skal ha minst ett års faglig fordypning i faget.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen opprettholde muligheten til å få tilskudd til undervisningsutstyr for skoler som er godkjent etter privatskolelovens § 26 tilskudsregel 1, 2 og 4.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre ble med 70 mot 32 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.26.37)

Presidenten: Det votes så over forslagene nr. 6-20, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at man i grunnskolen bruker de nødvendige tiltak for å hindre uønsket atferd som medfører problemer og ubehag for andre elever. Slike tiltak kan blant annet bestå av straffe- felekse, gjensitting og utvisning for kortere eller lengre perioder ved konstante tilfeller av bråk, vandalisme, vold m.m. med hjemmel i opplæringsloven.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen iverksette konkrete tiltak når det gjelder klasseledelse og ivaretagelse av voksenrollen slik at brukerne på landsbasis får et felles grunnlag for sin oppfatning og atferd når det gjelder respekt for liv, helse og andres eiendom, oppførsel og respekt for lærer og medelever.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag om innføring av fagkarakterer i alle fag på skolen fra og med 5. klasse.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endret finansieringsmodell i grunnskolen, slik at pengene følger eleven – stykkpris, og at alle offentlige grunnskoler omdannes til ansvarlige økonomiske enheter med egne styrer. Private grunnskoler og hjemmeundervisning med sikring av fagkrets skal finansielt likestilles med offentlige skoler.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endret finansieringsmodell for videregående skoler, slik at pengene følger eleven – stykkpris. De offentlige videregående skoler blir ansvarlige økonomiske driftsenheter med egne styrer. Private videregående skoler skal likestilles med offentlige når det gjelder finansielle spørsmål.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem de nødvendige forslag slik at skoleeiers arbeidsgiveransvar blir reelt på alle områder.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en modell hvor norske universiteter og høyskoler omdannes til selvstendige rettssubjekter.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en finansieringsmodell for høyere utdanning, basert på stykkprisprinsippet om at finansieringen følger studenten.

Midler til grunnforskning finansieres direkte til institusjonen uavhengig av studenttall.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å endre Husbankens regler for utlån til bygging av student- og elevboliger, slik at prosjekter i områder med press på arealene og høye tomtepriser ikke blir stoppet på grunn av Husbankens lånereregler.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å gi utdanningsinstitusjonene en generell dispensasjon fra offentlig lov- og regelverk om ansettelse, arbeidstid m.m.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å forskriftsfeste at foreldrene skal trekkes med i den skolebaserte vurderingen.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om opprettelse av et uavhengig klageorgan for undervisningssektoren med tilhørende mandat, organisering og styringsfunksjon.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem de nødvendige endringer i lov om opplæring slik at musikk- og kulturundervisningen organiseres ut fra skolens og brukernes behov og ikke med utgangspunkt i kulturlivets egne ønsker.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om i inneværende stortingsperiode å fremme for Stortinget en rekrutteringsmelding med formål å rekruttere, stabilisere og beholde nødvendig sykepleiekompetanse i våre offentlige sykehus. Det forutsettes at rekrutteringsmeldingen utarbeides i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene og at mulige produktivitets- og effektiviseringsgevinster avklares.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen praktisere en lik behandling av offentlige og private opplæringsinstitusjoner ved tildeling av stipendiatstillinger og postdoktorstillinger.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 86 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.27.08)

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 5, fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett redegjøre for om en legger opp til en annen arbeidsfordeling mellom sentrene og den kommunale tjenesten enn det som er forutsatt i Innst. S. nr. 228 (1997-1998), og hvilke konsekvenser det eventuelt vil få for bemanningen ved sentrene.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti ble med 65 mot 37 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.27.34)

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 34, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringa oppretthalde IKT-driftsfag som eige VKI-kurs med brei rekruttering frå grunnkurs.»

Her har Kristelig Folkeparti, Venstre og Senterpartiet varslet at de vil stemme for forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti bifaltes med 63 mot 39 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.28.04)

Presidenten: Det skal nå votes over rammeområde 17 med tilhørende mindretallsforslag.

Vi starter med forslag nr. 3, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
200		Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	146 185 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 797 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 380 000	
202		Læringscenteret (jf. kap. 3202)		
	1	Driftsutgifter	72 236 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 545 000	
	70	Tilskudd til læremidler m.v., <i>kan overføres</i>	32 828 000	
203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 3203)		
	1	Driftsutgifter	109 401 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)		
	1	Driftsutgifter	5 169 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3206)		
	50	Tilskudd til Sametinget	25 954 000	
210		Tilskudd til trossamfunn m.m. og privateide skole- og kirkebygg		
	70	Tilskudd til trossamfunn og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	106 796 000	
	76	Tilskudd til råd for trossamfunn og livssynssamfunn	971 000	
221		Tilskudd til grunnskolen (jf. kap. 3221)		
	1	Driftsutgifter	9 882 000	
	60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge, <i>kan overføres</i>	19 058 000	
	61	Tilskudd til institusjoner	32 734 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	3 682 000	
	63	Tilskudd til skolefritidsordninger, <i>kan overføres</i>	398 619 000	
	64	Tilskudd til undervisning i finsk	6 699 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	717 554 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	29 000 000	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	83 500 000	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	27 133 000	
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	7 095 000	
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	48 979 000	
228		Kvalitetsutvikling i grunnskolen (jf. kap. 3228)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	561 873 000	
229		Andre formål i grunnskolen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 239 post 1</i>	24 472 000	
	60	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole-reformen	534 852 000	
	62	Kompensasjon for merutgifter i forbindelse med midlertidige lokaler, <i>kan overføres</i>	40 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Tilskudd	4 518 000	
231		Tilskudd til videregående opplæring		
	60	Tilskudd til landslinjer	139 177 000	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	90 921 000	
	65	Tilskudd til ekstra opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	29 428 000	
	66	Tilskudd til teknisk undervisningsutstyr og tilpasning av lokaler	30 000 000	
	67	Tilskudd til fylkeskommunen	50 000 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 60</i>	133 058 000	
	21	Sikkerhetsopplæring for fiskere	14 999 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 789 000	
	75	Tilskudd til stipend og kurs for ansatte	308 000	
234		Tilskudd til lærebedrifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	7 217 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger	310 500 000	
	71	Tilskudd til drift av opplæringsråd	7 805 000	
238		Kvalitetsutvikling i videregående opplæring (jf. kap. 3238)		
	1	Driftsutgifter	114 163 000	
239		Andre formål i videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 229 post 1</i>	81 803 000	
	70	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	15 924 000	
	71	Tilskudd til studieopphold i utlandet	6 839 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogrammer (LEONARDO m.fl.)	33 510 000	
	73	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	20 951 000	
	75	Tilskudd	4 073 000	
240		Private skoler m.v.		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	474 174 000	
	75	Tilskudd til privatskoleorganisasjoner	455 000	
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 21 og 60</i>	660 179 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 284 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 347 000	
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>kan overføres</i>	80 000 000	
	75	Til disposisjon for departementet	2 746 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 60 og 70</i>	167 719 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 000 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	2 811 000	
	71	Tilskudd til fotokopiering	3 468 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
253		Folkehøgskoler		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 282 000	
	60	Tilskudd til fylkeskommunale folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 70</i>	41 138 000	
	70	Tilskudd til andre folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 60</i>	362 530 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	60	Tilskudd til norskopplæring for innvandrere	405 314 000	
	62	Tilskudd til grunnskoleopplæring for innvandrere 16-20 år	58 648 000	
	70	Tilskudd til studieforbund	212 988 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	27 683 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	7 086 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	8 481 000	
256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	49 372 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	15 656 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksen- opplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	91 646 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd	2 244 296 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd	1 359 245 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	1 739 929 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	776 906 000	
264		Norges handelshøgskole (jf. kap. 3264)		
	1	Driftsutgifter	161 102 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 918 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 186 000	
265		Arkitektthøgskolen i Oslo (jf. kap. 3265)		
	1	Driftsutgifter	40 099 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 478 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 630 000	
268		Norges idrettshøgskole (jf. kap. 3268)		
	1	Driftsutgifter	80 741 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 908 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 011 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 3269)		
	1	Driftsutgifter	89 190 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 812 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	70	Tilskudd til lengre reiser, <i>overslagsbevilgning</i>	74 784 000	
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	7 710 000	
	73	Tilskudd til studentbarnehager	71 353 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	53 370 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	186 848 000	
273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 3273)		
	1	Driftsutgifter	152 415 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	407 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 142 000	
274		Statlige høyskoler (jf. kap. 3274)		
	1	Driftsutgifter	5 390 305 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	237 361 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	247 266 000	
	70	Tilskudd	7 116 000	
278		Norges landbrukshøgskole (jf. kap. 3278)		
	1	Driftsutgifter	341 221 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	150 869 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 281 000	
	49	Kjøp av eiendom, <i>kan overføres</i>	10 000	
279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 3279)		
	1	Driftsutgifter	155 183 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	55 099 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 036 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	511 824 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 681 000	
	30	Fellesmidler, <i>kan overføres</i>	30 900 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	33 332 000	
	60	Tilskudd til RIT 2000, <i>kan overføres</i>	106 050 000	
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	6 736 000	
	71	Tilskudd til Stiftelsen for helsetjenesteforskning ved Sentralsykehuset i Akershus	4 696 000	
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere	1 894 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	45 091 000	
	75	Tilskudd til UNIK	12 360 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	32 652 000	
282		Privat høyskoleutdanning		
	70	Tilskudd	319 522 000	
283		Det norske meteorologiske institutt (jf. kap. 3283)		
	1	Driftsutgifter	220 590 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	68 642 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 583 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Den meteorologiske verdensorganisasjon	2 110 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	44 088 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	636 079 000	
	55	Administrasjon	174 718 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	203 500 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	4 500 000	
	50	NOVA	19 393 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	14 380 000	
	54	Forskningsstiftelser	33 965 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	11 131 000	
	72	Til disposisjon for departementet	2 160 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak		
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	90 026 000	
	74	Til disposisjon for internasjonalt utdanningssamarbeid	2 044 000	
294		Kirkelig administrasjon (jf. kap. 3294)		
	1	Driftsutgifter	92 844 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 145 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	73 760 000	
	79	Til disposisjon for departementet, <i>kan overføres</i>	500 000	
295		Presteskapet (jf. kap. 3295)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 294 post 71</i>	557 338 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	124 000	
297		Nidaros domkirke m.m. (jf. kap. 3297)		
	1	Driftsutgifter	26 988 000	
299		Opplysningsvesenets fond (jf. kap. 3299)		
	1	Driftsutgifter	16 500 000	
	79	Til disposisjon for felleskirkelige tiltak, <i>kan overføres</i>	25 000 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	1 107 500 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	160 250 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	118 450 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	87 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 000 000	
1023		Fiskeri- og havbruksforskning (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter	20 250 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 250 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	205 000 000	
	70	Tilskudd Fiskeriforskning i Tromsø, <i>kan overføres</i>	21 500 000	

Forhandlinger i Stortinget nr. 81

2000

Em. 12. des. – Voteringer

1211

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	27 000 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsprogrammer	120 212 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter	146 139 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	234 657 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 728 700 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	992 000 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 498 000 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	428 700 000	
	74	Tap på utlån	452 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	4 396 000	
		Totale utgifter		34 511 761 000
I n n t e k t e r				
3200		Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon fra NORAD	721 000	
3202		Læringscenteret (jf. kap. 202)		
	1	Inntekter ved oppdrag	6 545 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	12 390 000	
3203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 203)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	3 581 000	
	11	Kursavgifter	6 570 000	
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204)		
	2	Salgsinntekter m.v.	206 000	
3221		Tilskudd til grunnskolen (jf. kap. 221)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	24 395 000	
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter m.v.	340 000	
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)		
	2	Salgsinntekter m.v.	12 002 000	
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	719 000	
3238		Kvalitetsutvikling i videregående opplæring (jf. kap. 238)		
	5	Refusjon fra NORAD	2 060 000	
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)		
	1	Inntekter ved oppdrag	37 129 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	4 356 000	
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	2 055 000	
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	3 543 000	
3254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 254)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	57 112 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	12 166 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	5 492 000	
3264		Norges handelshøgskole (jf. kap. 264)		
	1	Inntekter ved oppdrag	12 000 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	7 609 000	
3265		Arkitektshøgskolen i Oslo (jf. kap. 265)		
	1	Inntekter ved oppdrag	4 500 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	166 000	
3268		Norges idrettshøgskole (jf. kap. 268)		
	1	Inntekter ved oppdrag	5 000 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	6 413 000	
	5	Refusjon fra Forsvarsdepartementet	2 347 000	
3269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 269)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	291 000	
3273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 273)		
	1	Inntekter ved oppdrag	430 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	4 235 000	
3274		Statlige høyskoler (jf. kap. 274)		
	1	Inntekter ved oppdrag	245 565 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	174 426 000	
3278		Norges landbrukshøgskole (jf. kap. 278)		
	1	Inntekter ved oppdrag	150 869 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	26 589 000	
	3	Diverse inntekter	174 000	
	49	Salg av eiendom	5 710 000	
3279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 279)		
	1	Inntekter ved oppdrag	55 099 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	21 060 000	
	4	Refusjon gebyrstipend	1 173 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	1	Inntekter ved oppdrag	168 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	109 000	
3283		Det norske meteorologiske institutt (jf. kap. 283)		
	1	Inntekter ved oppdrag	63 675 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	11 144 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
	5	Refusjon for flyværtjenester	68 050 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	203 500 000	
3294		Kirkelig administrasjon (jf. kap. 294)		
	1	Inntekter ved oppdrag	3 145 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	2	Salgsinntekter m.v.	1 487 000	
	4	Refusjoner	5 203 000	
3295		Presteskabet (jf. kap. 295)		
	1	Inntekter ved oppdrag	124 000	
	4	Husleieinnbetalinger m.v.	1 933 000	
3297		Nidaros domkirke m.m. (jf. kap. 297)		
	2	Salgsinntekter m.v.	6 086 000	
	4	Leieinntekter m.v.	4 627 000	
3299		Opplysningsvesenets fond (jf. kap. 299)		
	54	Overføring fra Opplysningsvesenets fond	41 500 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	127 450 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	32 000 000	
4023		Fiskeri- og havbruksforskning (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter Ernæringsinstituttet	8 250 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	52 000	
	4	Refusjoner av ODA-godkjente utgifter	7 014 000	
	72	Gebyr	128 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	4 941 000 000	
		Totale inntekter.....		6 572 014 000

II

Merinntektsfullmakter

- Stortinget samtykker i:
1. at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 2001 kan overskride bevilgninger mot tilsvarende merinntekter under kapitler og poster som angitt i tabellen nedenfor:

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekt under
Kap. 200 post 1	Kap. 3200 post 2
Kap. 202 post 1	Kap. 3202 post 2
Kap. 203 post 1	Kap. 3203 postene 2 og 11
Kap. 204 post 1	Kap. 3204 post 2
Kap. 222 post 1	Kap. 3222 post 2
Kap. 232 post 1	Kap. 3232 post 2 og 61
Kap. 243 post 1	Kap. 3243 postene 2, 11 og 60
Kap. 256 post 1	Kap. 3256 post 2
Kap. 264 post 1	Kap. 3264 postene 2 og 11
Kap. 265 post 1	Kap. 3265 postene 2 og 11
Kap. 268 post 1	Kap. 3268 postene 2, 4 og 5
Kap. 269 post 1	Kap. 3269 postene 2 og 6

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekt under
Kap. 273 post 1	Kap. 3273 postene 2 og 6
Kap. 274 post 1	Kap. 3274 postene 2 og 11
Kap. 278 post 1	Kap. 3278 post 2
Kap. 278 postene 45 og 49	Kap. 3278 post 49
Kap. 279 post 1	Kap. 3279 post 2 og 4
Kap. 281 post 1	Kap. 3281 post 2
Kap. 283 post 1	Kap. 3283 post 2
Kap. 283 post 21	Kap. 3283 post 5
Kap. 283 post 45	Kap. 3283 post 2
Kap. 294 post 1	Kap. 3294 postene 2 og 4
Kap. 294 post 21	Kap. 3294 postene 60 og 70
Kap. 297 post 1	Kap. 3297 postene 2 og 4
Kap. 299 postene 1 og 79	Kap. 3299 post 54

2. at bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 i 2001 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 2001 kan:

1. Gi tilsagn om å utbetale inntil 20 000 000 kroner i 2002 for avtaler om produksjonsstøtte inngått med forlagene i 2001, jf. kap. 202.
2. Gi tilsagn om å utbetale inntil 3 000 000 kroner i 2002 for avtaler om produksjonsstøtte inngått med forlagene i 2001, jf. kap. 206.
3. Gi tilsagn om tilskudd til opplæring i finsk som andrespråk for 1. halvår 2002 (2. halvdel av skoleåret 2001-2002) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2001 (1. halvdel av skoleåret 2001-2002), jf. kap. 221 post 64.
4. Gi tilsagn om tilskudd til videreutdanning i finsk tilsvarende 2 studiepermisjoner for 1. halvår 2002 (2. halvdel av skoleåret 2001-2002) etter gjeldende regler, jf. kap. 221 post 64.
5. Gi tilsagn om tilskudd til opplæring for elever med annet morsmål enn norsk og samisk i grunnskolen for 1. halvår 2002 (2. halvdel av skoleåret 2001-2002) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2001 (1. halvdel av skoleåret 2001-2002), jf. kap. 221 post 65.
6. Gi tilsagn for inntil 100 000 000 kroner utover gitt bevilgning på kap. 228 Kvalitetsutvikling i grunnskolen, post 21.
7. Gi tilsagn om tilskudd til bygging av studentboliger med inntil 196 000 000 kroner utover gitt bevilgning på kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, post 75.
8. Gi tilsagn for inntil 37 500 000 kroner til Norges forskningsråd utover gitt bevilgning på kap. 285 Norges forskningsråd, post 52.
9. Gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å gi støtte for 1. halvår 2002 (2. halvdel av undervisningsåret 2001-2002) etter de satser som blir fastsatt 2. halvår 2001 (1. halvdel av undervisningsåret 2001-2002), jf. kap. 240 og 2410.
10. Gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å gi tilsagn om tillegg til lånet for 2001 med 3 505 kroner pr. måned i opptil 2 måneder for studenter som tar del i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning.

IV

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at:

1. Norges landbrukshøgskole kan nytte inntekter ved salg av eiendommer til kjøp og vedlikehold av andre eiendommer til undervisnings- og forskningsformål.
2. Arealutvidelsen av byggeprosjektet Meieribygget med 720 m² finansieres ved salg av eiendom som forvaltes av Norges landbrukshøgskole.

V

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Privatister som melder seg til eksamen og kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr pr. prøve. Gebyret betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg til eksamen, skal betale 260 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 530 kroner ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale 530 kroner pr. prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 1 050 kroner ved senere forsøk.
2. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
3. Institusjoner under lov om universiteter og høyskoler kan etter nærmere retningslinjer fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
4. Kap. 260 Universitetet i Oslo, kap. 261 Universitetet i Bergen, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og kap. 263 Universitetet i Tromsø gis unntak fra Bevilgningsreglementets § 4.
5. Ubrukte bevilgninger for 2000 under kap. 260 Universitetet i Oslo, kap. 261 Universitetet i Bergen, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og kap. 263 Universitetet i Tromsø, postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter, 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold og 49 Kjøp av eiendom, kan overføres i samsvar med vanlige regler til 2001 til post 50 Statstilskudd under henholdsvis kap. 260 Universitetet i Oslo, kap. 261 Universitetet i Bergen, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og kap. 263 Universitetet i Tromsø.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2001 kan gi tilsagn for inntil 132 500 000 kroner utover gitt bevilgning under kap. 920 post 50, hvorav inntil 25 000 000 kroner er knyttet til Haldenprosjektet.

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2001 kan overskride bevilgningen for 2001 mot tilsvarende merinntekter under de kapitler og poster som er oppgitt i tabellen nedenfor:

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 1020 postene 1 og 21	Kap. 4020 post 3
Kap. 1021 postene 1 og 21	Kap. 4021 post 1
Kap. 1023 postene 1 og 21	Kap. 4023 post 1»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 2, fra Høyre. Forslaget lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
200		Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	140 685 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 797 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 380 000	
202		Læringssenteret (jf. kap. 3202)		
	1	Driftsutgifter	62 236 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 545 000	
	70	Tilskudd til læremidler m.v., <i>kan overføres</i>	32 828 000	
203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 3203)		
	1	Driftsutgifter	94 401 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)		
	1	Driftsutgifter	5 169 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3206)		
	50	Tilskudd til Sametinget	25 954 000	
210		Tilskudd til trossamfunn m.m. og privateide skole- og kirkebygg		
	70	Tilskudd til trossamfunn og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	106 796 000	
	75	Tilskudd til privateide skole- og kirkebygg	12 000 000	
	76	Tilskudd til råd for trossamfunn og livssynssamfunn	971 000	
	77	Tilskudd til Norges Kristne Råd	800 000	
221		Tilskudd til grunnskolen (jf. kap. 3221)		
	1	Driftsutgifter	9 882 000	
	60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge, <i>kan overføres</i>	19 058 000	
	61	Tilskudd til institusjoner	32 734 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	3 682 000	
	63	Tilskudd til skolefritidsordninger, <i>kan overføres</i>	248 619 000	
	64	Tilskudd til undervisning i finsk	6 699 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	717 554 000	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	83 500 000	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	27 133 000	
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	7 095 000	
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	48 979 000	
228		Kvalitetsutvikling i grunnskolen (jf. kap. 3228)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	321 873 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
229		Andre formål i grunnskolen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 239 post 1</i>	24 472 000	
	60	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole- reformen	534 852 000	
	62	Kompensasjon for merutgifter i forbindelse med midler- tidige lokaler, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
	70	Tilskudd	4 518 000	
231		Tilskudd til videregående opplæring		
	60	Tilskudd til landslinjer	139 177 000	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	90 921 000	
	65	Tilskudd til ekstra opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	29 428 000	
	66	Tilskudd til teknisk undervisningsutstyr og tilpasning av lokaler	30 000 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 60</i>	133 058 000	
	21	Sikkerhetsopplæring for fiskere	14 999 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 789 000	
	75	Tilskudd til stipend og kurs for ansatte	308 000	
234		Tilskudd til lærebedrifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	7 217 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger	315 500 000	
	71	Tilskudd til drift av opplæringsråd	7 805 000	
238		Kvalitetsutvikling i videregående opplæring (jf. kap. 3238)		
	1	Driftsutgifter	124 163 000	
239		Andre formål i videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 229 post 1</i>	81 803 000	
	70	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	15 924 000	
	71	Tilskudd til studieopphold i utlandet	6 839 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogrammer (LEONARDO m.fl.)	33 510 000	
	73	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	18 951 000	
	75	Tilskudd	4 073 000	
240		Private skoler m.v.		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 224 174 000	
	75	Tilskudd til privatskoleorganisasjoner	455 000	
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 21 og 60</i>	660 179 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 284 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 347 000	
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>kan overføres</i>	80 000 000	
	75	Til disposisjon for departementet	2 746 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 60 og 70</i>	207 719 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	2 811 000	
	71	Tilskudd til fotokopiering	3 468 000	
	75	Særskilt tilskudd til toppidrettsgymsnas	15 928 000	
253		Folkehøgskoler		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 282 000	
	60	Tilskudd til fylkeskommunale folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 70</i>	41 138 000	
	70	Tilskudd til andre folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 60</i>	370 030 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	60	Tilskudd til norskopplæring for innvandrere	405 314 000	
	62	Tilskudd til grunnskoleopplæring for innvandrere 16-20 år	58 648 000	
	70	Tilskudd til studieforbund	212 988 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	27 683 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	5 586 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	8 481 000	
256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	49 372 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	15 656 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksen- opplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	86 646 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd	2 244 296 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd	1 359 245 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	1 739 929 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	776 906 000	
264		Norges handelshøgskole (jf. kap. 3264)		
	1	Driftsutgifter	161 102 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 918 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 186 000	
265		Arkitektthøgskolen i Oslo (jf. kap. 3265)		
	1	Driftsutgifter	40 099 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 478 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 630 000	
268		Norges idrettshøgskole (jf. kap. 3268)		
	1	Driftsutgifter	80 741 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter	4 908 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 011 000	
269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 3269)		
	1	Driftsutgifter	89 190 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 812 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	70	Tilskudd til lengre reiser, <i>overslagsbevilgning</i>	74 784 000	
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	7 710 000	
	73	Tilskudd til studentbarnehager	71 353 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	53 370 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	186 848 000	
273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 3273)		
	1	Driftsutgifter	152 415 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	407 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 142 000	
274		Statlige høgschooler (jf. kap. 3274)		
	1	Driftsutgifter	5 399 805 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	237 361 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	247 266 000	
	70	Tilskudd	7 116 000	
278		Norges landbrukshøgskole (jf. kap. 3278)		
	1	Driftsutgifter	341 221 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	150 869 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 281 000	
	49	Kjøp av eiendom, <i>kan overføres</i>	10 000	
279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 3279)		
	1	Driftsutgifter	155 183 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	55 099 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 036 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høgschooler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	552 324 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 681 000	
	30	Fellesmidler, <i>kan overføres</i>	35 900 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	33 332 000	
	60	Tilskudd til RIT 2000, <i>kan overføres</i>	111 050 000	
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	6 736 000	
	71	Tilskudd til Stiftelsen for helsetjenesteforskning ved Sentralsykehuset i Akershus	4 696 000	
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere	1 894 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	45 091 000	
	75	Tilskudd til UNIK	12 360 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	32 652 000	
282		Privat høgschoolutdanning		
	70	Tilskudd	397 094 000	
283		Det norske meteorologiske institutt (jf. kap. 3283)		

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	1	Driftsutgifter	220 590 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	68 642 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 583 000	
	70	Den meteorologiske verdensorganisasjon	2 110 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	44 088 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	638 079 000	
	55	Administrasjon	171 718 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	203 500 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	4 500 000	
	50	NOVA	19 393 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	14 380 000	
	54	Forskningsstiftelser	33 965 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	13 131 000	
	72	Til disposisjon for departementet	2 160 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak		
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	90 026 000	
	74	Til disposisjon for internasjonalt utdanningssamarbeid	2 044 000	
294		Kirkelig administrasjon (jf. kap. 3294)		
	1	Driftsutgifter	92 844 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 145 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	76 760 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	110 000 000	
	79	Til disposisjon for departementet, <i>kan overføres</i>	500 000	
295		Presteskapet (jf. kap. 3295)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 294 post 71</i>	587 338 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	124 000	
297		Nidaros domkirke m.m. (jf. kap. 3297)		
	1	Driftsutgifter	26 988 000	
299		Opplysningsvesenets fond (jf. kap. 3299)		
	1	Driftsutgifter	16 500 000	
	79	Til disposisjon for felleskirkelige tiltak, <i>kan overføres</i>	25 000 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	922 500 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	160 250 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	118 450 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	87 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 000 000	
1023		Fiskeri- og havbruksforskning (jf. kap. 4023)		

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	1	Driftsutgifter	20 250 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 250 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	215 000 000	
	70	Tilskudd Fiskeriforskning i Tromsø, <i>kan overføres</i>	21 500 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	27 000 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsprogrammer	120 212 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter	146 139 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	229 657 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 443 700 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	837 000 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 498 000 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	443 900 000	
	74	Tap på utlån	452 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	4 396 000	
		Totale utgifter.....		34 521 761 000
I n n t e k t e r				
3200		Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon fra NORAD	721 000	
3202		Læringscenteret (jf. kap. 202)		
	1	Inntekter ved oppdrag	6 545 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	12 390 000	
3203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 203)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	3 581 000	
	11	Kursavgifter	6 570 000	
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204)		
	2	Salgsinntekter m.v.	206 000	
3221		Tilskudd til grunnskolen (jf. kap. 221)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	24 395 000	
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter m.v.	340 000	
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)		
	2	Salgsinntekter m.v.	12 002 000	
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	719 000	
3238		Kvalitetsutvikling i videregående opplæring (jf. kap. 238)		
	5	Refusjon fra NORAD	2 060 000	
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)		
	1	Inntekter ved oppdrag	37 129 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	4 356 000	
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	2 055 000	
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	3 543 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 254)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	57 112 000	
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	12 166 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	5 492 000	
3264		Norges handelshøgskole (jf. kap. 264)		
	1	Inntekter ved oppdrag	12 000 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	7 609 000	
3265		Arkitektthøgskolen i Oslo (jf. kap. 265)		
	1	Inntekter ved oppdrag	4 500 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	166 000	
3268		Norges idrettshøgskole (jf. kap. 268)		
	1	Inntekter ved oppdrag	5 000 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	6 413 000	
	5	Refusjon fra Forsvarsdepartementet	2 347 000	
3269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 269)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	291 000	
3273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 273)		
	1	Inntekter ved oppdrag	430 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	4 235 000	
3274		Statlige høyskoler (jf. kap. 274)		
	1	Inntekter ved oppdrag	245 565 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	174 426 000	
3278		Norges landbrukshøgskole (jf. kap. 278)		
	1	Inntekter ved oppdrag	150 869 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	26 589 000	
	3	Diverse inntekter	174 000	
	49	Salg av eiendom	5 710 000	
3279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 279)		
	1	Inntekter ved oppdrag	55 099 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	21 060 000	
	4	Refusjon gebyrstipend	1 173 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	1	Inntekter ved oppdrag	168 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	109 000	
3283		Det norske meteorologiske institutt (jf. kap. 283)		
	1	Inntekter ved oppdrag	63 675 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	11 144 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
	5	Refusjon for flyværtjenester	68 050 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	203 500 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3294		Kirkelig administrasjon (jf. kap. 294)		
	1	Inntekter ved oppdrag	3 145 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	1 487 000	
	4	Refusjoner	2 203 000	
3295		Presteskapet (jf. kap. 295)		
	1	Inntekter ved oppdrag	124 000	
	4	Husleieinnbetalinger m.v.	17 933 000	
3297		Nidaros domkirke m.m. (jf. kap. 297)		
	2	Salgsinntekter m.v.	6 086 000	
	4	Leieinntekter m.v.	1 627 000	
3299		Opplysningsvesenets fond (jf. kap. 299)		
	54	Overføring fra Opplysningsvesenets fond	41 500 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	127 450 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	32 000 000	
4023		Fiskeri- og havbruksforskning (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter Ernæringsinstituttet	8 250 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	52 000	
	4	Refusjoner av ODA-godkjente utgifter	7 014 000	
	72	Gebyr	128 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	4 941 000 000	
		Totale inntekter		6 582 014 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i:

1. at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 2001 kan overskride bevilgninger mot tilsvarende merinntekter under kapitler og poster som angitt i tabellen nedenfor:

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekt under	Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekt under
Kap. 200 post 1	Kap. 3200 post 2	Kap. 273 post 1	Kap. 3273 postene 2 og 6
Kap. 202 post 1	Kap. 3202 post 2	Kap. 274 post 1	Kap. 3274 postene 2 og 11
Kap. 203 post 1	Kap. 3203 postene 2 og 11	Kap. 278 post 1	Kap. 3278 post 2
Kap. 204 post 1	Kap. 3204 post 2	Kap. 278 postene 45 og 49	Kap. 3278 post 49
Kap. 222 post 1	Kap. 3222 post 2	Kap. 279 post 1	Kap. 3279 post 2 og 4
Kap. 232 post 1	Kap. 3232 post 2 og 61	Kap. 281 post 1	Kap. 3281 post 2
Kap. 243 post 1	Kap. 3243 postene 2, 11 og 60	Kap. 283 post 1	Kap. 3283 post 2
Kap. 256 post 1	Kap. 3256 post 2	Kap. 283 post 21	Kap. 3283 post 5
Kap. 264 post 1	Kap. 3264 postene 2 og 11	Kap. 283 post 45	Kap. 3283 post 2
Kap. 265 post 1	Kap. 3265 postene 2 og 11	Kap. 294 post 1	Kap. 3294 postene 2 og 4
Kap. 268 post 1	Kap. 3268 postene 2, 4 og 5	Kap. 294 post 21	Kap. 3294 postene 60 og 70
Kap. 269 post 1	Kap. 3269 postene 2 og 6	Kap. 297 post 1	Kap. 3297 postene 2 og 4
		Kap. 299 postene 1 og 79	Kap. 3299 post 54

2. at bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 i 2001 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 2001 kan:

1. Gi tilsagn om å utbetale inntil 20 000 000 kroner i 2002 for avtaler om produksjonsstøtte inngått med forlagene i 2001, jf. kap. 202.
2. Gi tilsagn om å utbetale inntil 3 000 000 kroner i 2002 for avtaler om produksjonsstøtte inngått med forlagene i 2001, jf. kap. 206.
3. Gi tilsagn om tilskudd til opplæring i finsk som andrespråk for 1. halvår 2002 (2. halvdel av skoleåret 2001-2002) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2001 (1. halvdel av skoleåret 2001-2002), jf. kap. 221 post 64.
4. Gi tilsagn om tilskudd til videreutdanning i finsk tilsvarende 2 studiepermisjoner for 1. halvår 2002 (2. halvdel av skoleåret 2001-2002) etter gjeldende regler, jf. kap. 221 post 64.
5. Gi tilsagn om tilskudd til opplæring for elever med annet morsmål enn norsk og samisk i grunnskolen for 1. halvår 2002 (2. halvdel av skoleåret 2001-2002) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2001 (1. halvdel av skoleåret 2001-2002), jf. kap. 221 post 65.
6. Gi tilsagn for inntil 100 000 000 kroner utover gitt bevilgning på kap. 228 Kvalitetsutvikling i grunnskolen, post 21.
7. Gi tilsagn om tilskudd til bygging av studentboliger med inntil 196 000 000 kroner utover gitt bevilgning på kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, post 75.
8. Gi tilsagn for inntil 37 500 000 kroner til Norges forskningsråd utover gitt bevilgning på kap. 285 Norges forskningsråd, post 52.
9. Gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å gi støtte for 1. halvår 2002 (2. halvdel av undervisningsåret 2001-2002) etter de satser som blir fastsatt 2. halvår 2001 (1. halvdel av undervisningsåret 2001-2002), jf. kap. 240 og 2410.
10. Gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å gi tilsagn om tillegg til lånet for 2001 med 3 505 kroner pr. måned i opptil 2 måneder for studenter som tar del i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning.

IV

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at:

1. Norges landbrukshøgskole kan nytte inntekter ved salg av eiendommer til kjøp og vedlikehold av andre eiendommer til undervisnings- og forskningsformål.
2. Arealutvidelsen av byggeprosjektet Meieribygget med 720 m² finansieres ved salg av eiendom som forvaltes av Norges landbrukshøgskole.

V

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Privatister som melder seg til eksamen og kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr pr. prøve. Gebyret betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg til eksamen, skal betale 260 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 530 kroner ved forberedingsprøver. Kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale 530 kroner pr. prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 1 050 kroner ved senere forsøk.
2. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
3. Institusjoner under lov om universiteter og høyskoler kan etter nærmere retningslinjer fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
4. Kap. 260 Universitetet i Oslo, kap. 261 Universitetet i Bergen, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og kap. 263 Universitetet i Tromsø gis unntak fra Bevilgningsreglementets § 4.
5. Ubrukte bevilgninger for 2000 under kap. 260 Universitetet i Oslo, kap. 261 Universitetet i Bergen, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og kap. 263 Universitetet i Tromsø, postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter, 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold og 49 Kjøp av eiendom, kan overføres i samsvar med vanlige regler til 2001 til post 50 Statstilskudd under henholdsvis kap. 260 Universitetet i Oslo, kap. 261 Universitetet i Bergen, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og kap. 263 Universitetet i Tromsø.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2001 kan gi tilsagn for inntil 132 500 000 kroner utover gitt bevilgning under kap. 920 post 50, hvorav inntil 25 000 000 kroner er knyttet til Haldenprosjektet.

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2001 kan overskride bevilgningen for 2001 mot tilsvarende merinntekter under de kapitler og poster som er oppgitt i tabellen nedenfor:

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 1020 postene 1 og 21	Kap. 4020 post 3
Kap. 1021 postene 1 og 21	Kap. 4021 post 1
Kap. 1023 postene 1 og 21	Kap. 4023 post 1»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre ble med 85 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.28.44)

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
200		Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	134 030 200	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 797 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 380 000	
202		Læringssenteret (jf. kap. 3202)		
	1	Driftsutgifter	40 636 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 545 000	
	70	Tilskudd til læremidler m.v., <i>kan overføres</i>	32 828 000	
203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 3203)		
	1	Driftsutgifter	114 401 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)		
	1	Driftsutgifter	5 169 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3206)		
	50	Tilskudd til Sametinget	10 954 000	
210		Tilskudd til trossamfunn m.m. og privateide skole- og kirkebygg		
	70	Tilskudd til trossamfunn og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	106 796 000	
	75	Tilskudd til privateide skole- og kirkebygg	15 000 000	
	76	Tilskudd til råd for trossamfunn og livssynssamfunn	971 000	
	77	Tilskudd til Norges Kristne Råd	800 000	
221		Tilskudd til grunnskolen (jf. kap. 3221)		
	1	Driftsutgifter	7 882 000	
	60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge, <i>kan overføres</i>	10 058 000	
	61	Tilskudd til institusjoner	32 734 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	3 682 000	
	63	Tilskudd til skolefritidsordninger, <i>kan overføres</i>	198 619 000	
	64	Tilskudd til undervisning i finsk	3 699 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	507 554 000	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	14 133 000	
	69	Tilsk. til særskilte gr. berørt av dysleksi, dyskalkuli, funksjonell analfabetisme m.m.	10 000 000	
	71	Tilsk. for oppretth. av skoler i omr. med særskilte beh. i forb. med rasfarlige skoleveier, uheldig lange transportetapper m.m.	25 000 000	
	72	Tilskudd til leirskoleopphold for blinde og svaksynte	1 400 000	
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	48 979 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
228		Kvalitetsutvikling i grunnskolen (jf. kap. 3228)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	331 873 000	
229		Andre formål i grunnskolen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 239 post 1</i>	24 472 000	
	60	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole- reformen	534 852 000	
	62	Kompensasjon for merutgifter i forbindelse med midlertidige lokaler, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
	65	Kompensasjon for gjennomføringen av HMS-forskriften- samt investeringer i forb. med skolereformen	150 443 800	
	70	Tilskudd	4 518 000	
231		Tilskudd til videregående opplæring		
	60	Tilskudd til landslinjer	139 177 000	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	89 921 000	
	65	Tilskudd til ekstra opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	28 428 000	
	66	Tilskudd til teknisk undervisningsutstyr og tilpasning av lokaler	30 000 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 60</i>	133 558 000	
	21	Sikkerhetsopplæring for fiskere	16 999 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 789 000	
	75	Tilskudd til stipend og kurs for ansatte	308 000	
234		Tilskudd til lærebedrifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	7 217 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger	315 500 000	
	71	Tilskudd til drift av opplæringsråd	7 805 000	
238		Kvalitetsutvikling i videregående opplæring (jf. kap. 3238)		
	1	Driftsutgifter	134 163 000	
239		Andre formål i videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 229 post 1</i>	79 403 000	
	70	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	15 924 000	
	71	Tilskudd til studieopphold i utlandet	6 839 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogrammer (LEONARDO m.fl.)	33 510 000	
	73	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	18 951 000	
	75	Tilskudd	7 073 000	
240		Private skoler m.v.		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 229 174 000	
	75	Tilskudd til privatskoleorganisasjoner	455 000	
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 21 og 60</i>	730 179 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 284 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 347 000	
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
	75	Til disposisjon for departementet	2 746 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
249		Andre tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 60 og 70</i>	207 719 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	1 000 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	2 811 000	
	71	Tilskudd til fotokopiering	3 468 000	
	75	Særskilt tilskudd til toppidrettsgymnas	15 928 000	
253		Folkehøgskoler		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 282 000	
	60	Tilskudd til fylkeskommunale folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 70</i>	21 138 000	
	70	Tilskudd til andre folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 60</i>	352 530 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	60	Tilskudd til norskopplæring for innvandrere	405 314 000	
	62	Tilskudd til grunnskoleopplæring for innvandrere 16-20 år	58 648 000	
	70	Tilskudd til studieforbund	167 988 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	27 683 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	5 586 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	4 481 000	
256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	49 372 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	15 656 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	91 646 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd	2 250 796 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd	1 364 245 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	1 739 929 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	776 906 000	
264		Norges handelshøgskole (jf. kap. 3264)		
	1	Driftsutgifter	161 102 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 918 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 186 000	
265		Arkitektøgskolen i Oslo (jf. kap. 3265)		
	1	Driftsutgifter	40 099 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 478 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 630 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
268		Norges idrettshøgskole (jf. kap. 3268)		
	1	Driftsutgifter	80 741 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 908 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 011 000	
269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 3269)		
	1	Driftsutgifter	80 190 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 812 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	70	Tilskudd til lengre reiser, <i>overslagsbevilgning</i>	74 784 000	
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	7 710 000	
	73	Tilskudd til studentbarnehager	71 353 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	53 370 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	186 848 000	
273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 3273)		
	1	Driftsutgifter	119 915 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	407 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 142 000	
274		Statlige høyskoler (jf. kap. 3274)		
	1	Driftsutgifter	5 300 305 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	237 361 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	247 266 000	
	70	Tilskudd	7 116 000	
278		Norges landbrukshøgskole (jf. kap. 3278)		
	1	Driftsutgifter	340 221 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	150 869 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 281 000	
	49	Kjøp av eiendom, <i>kan overføres</i>	10 000	
279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 3279)		
	1	Driftsutgifter	156 183 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	55 099 000	
	22	Valutakompensasjon for de studieplasser veterinærhøgskolen er pålagt å kjøpe	4 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 036 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	412 324 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 681 000	
	30	Fellesmidler, <i>kan overføres</i>	30 900 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	173 332 000	
	60	Tilskudd til RIT 2000, <i>kan overføres</i>	111 050 000	
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	1 736 000	
	71	Tilskudd til Stiftelsen for helsetjenesteforskning ved Sentralsykehuset i Akershus	4 696 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	45 091 000	
	75	Tilskudd til UNIK	12 360 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	32 652 000	
282		Privat høyskoleutdanning		

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	70	Tilskudd	397 094 000	
283		Det norske meteorologiske institutt (jf. kap. 3283)		
	1	Driftsutgifter	218 590 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	68 642 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 583 000	
	70	Den meteorologiske verdensorganisasjon	2 110 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	44 088 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	838 079 000	
	55	Administrasjon	174 718 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	203 500 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	4 500 000	
	50	NOVA	10 393 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	7 380 000	
	54	Forskningsstiftelser	33 965 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	13 131 000	
	72	Til disposisjon for departementet	2 160 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak		
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	90 026 000	
	74	Til disposisjon for internasjonalt utdanningssamarbeid	2 044 000	
294		Kirkelig administrasjon (jf. kap. 3294)		
	1	Driftsutgifter	113 844 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 145 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	102 760 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	85 000 000	
	79	Til disposisjon for departementet, <i>kan overføres</i>	500 000	
295		Presteskapet (jf. kap. 3295)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 294 post 71</i>	557 338 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	124 000	
297		Nidaros domkirke m.m. (jf. kap. 3297)		
	1	Driftsutgifter	26 988 000	
299		Opplysningsvesenets fond (jf. kap. 3299)		
	1	Driftsutgifter	16 500 000	
	79	Til disposisjon for felleskirkelige tiltak, <i>kan overføres</i>	25 000 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	927 500 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	160 250 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	118 450 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	100 000 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	1	Driftsutgifter	87 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 000 000	
1023		Fiskeri- og havbruksforskning (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter	20 250 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 250 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	225 000 000	
	70	Tilskudd Fiskeriforskning i Tromsø, <i>kan overføres</i>	21 500 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	27 000 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsprogrammer	120 212 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter	146 139 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	220 657 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 526 700 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	837 000 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 498 000 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	428 700 000	
	74	Tap på utlån	452 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	4 396 000	
	76	Gebyr innland	20 000 000	
		Totale utgifter		34 492 761 000
I n n t e k t e r				
3200		Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon fra NORAD	721 000	
3202		Læringscenteret (jf. kap. 202)		
	1	Inntekter ved oppdrag	6 545 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	12 390 000	
3203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 203)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	3 581 000	
	11	Kursavgifter	6 570 000	
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204)		
	2	Salgsinntekter m.v.	206 000	
3221		Tilskudd til grunnskolen (jf. kap. 221)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	24 395 000	
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter m.v.	340 000	
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)		
	2	Salgsinntekter m.v.	12 002 000	
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	719 000	
3238		Kvalitetsutvikling i videregående opplæring (jf. kap. 238)		
	5	Refusjon fra NORAD	2 060 000	
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)		
	1	Inntekter ved oppdrag	37 129 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	2	Salgsinntekter m.v.	4 356 000	
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	2 055 000	
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	3 543 000	
3254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 254)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	57 112 000	
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	12 166 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	5 492 000	
3264		Norges handelshøgskole (jf. kap. 264)		
	1	Inntekter ved oppdrag	12 000 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	7 609 000	
3265		Arkitekthøgskolen i Oslo (jf. kap. 265)		
	1	Inntekter ved oppdrag	4 500 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	166 000	
3268		Norges idrettshøgskole (jf. kap. 268)		
	1	Inntekter ved oppdrag	5 000 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	6 413 000	
	5	Refusjon fra Forsvarsdepartementet	2 347 000	
3269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 269)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	291 000	
3273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 273)		
	1	Inntekter ved oppdrag	430 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	4 235 000	
3274		Statlige høyskoler (jf. kap. 274)		
	1	Inntekter ved oppdrag	245 565 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	174 426 000	
3278		Norges landbrukshøgskole (jf. kap. 278)		
	1	Inntekter ved oppdrag	150 869 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	26 589 000	
	3	Diverse inntekter	174 000	
	49	Salg av eiendom	5 710 000	
3279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 279)		
	1	Inntekter ved oppdrag	55 099 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	21 060 000	
	4	Refusjon gebyrstipend	1 173 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	1	Inntekter ved oppdrag	168 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	109 000	
3283		Det norske meteorologiske institutt (jf. kap. 283)		
	1	Inntekter ved oppdrag	63 675 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	11 144 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	5	Refusjon for flyværtjenester	68 050 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	203 500 000	
3294		Kirkelig administrasjon (jf. kap. 294)		
	1	Inntekter ved oppdrag	3 145 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	1 487 000	
	4	Refusjoner	2 203 000	
3295		Presteskapet (jf. kap. 295)		
	1	Inntekter ved oppdrag	124 000	
	4	Husleieinnbetalinger m.v.	1 933 000	
3297		Nidaros domkirke m.m. (jf. kap. 297)		
	2	Salgsinntekter m.v.	6 086 000	
	4	Leieinntekter m.v.	1 627 000	
3299		Opplysningsvesenets fond (jf. kap. 299)		
	54	Overføring fra Opplysningsvesenets fond	41 500 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	127 450 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	32 000 000	
4023		Fiskeri- og havbruksforskning (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter Ernæringsinstituttet	8 250 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	52 000	
	4	Refusjoner av ODA-godkjente utgifter	7 014 000	
	72	Gebyr	115 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	4 941 000 000	
		Totale inntekter.....		6 553 014 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i:

1. at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 2001 kan overskride bevilgninger mot tilsvarende merinntekter under kapitler og poster som angitt i tabellen nedenfor:

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekt under
Kap. 200 post 1	Kap. 3200 post 2
Kap. 202 post 1	Kap. 3202 post 2
Kap. 203 post 1	Kap. 3203 postene 2 og 11
Kap. 204 post 1	Kap. 3204 post 2
Kap. 222 post 1	Kap. 3222 post 2
Kap. 232 post 1	Kap. 3232 post 2 og 61

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekt under
Kap. 243 post 1	Kap. 3243 postene 2, 11 og 60
Kap. 256 post 1	Kap. 3256 post 2
Kap. 264 post 1	Kap. 3264 postene 2 og 11
Kap. 265 post 1	Kap. 3265 postene 2 og 11
Kap. 268 post 1	Kap. 3268 postene 2, 4 og 5
Kap. 269 post 1	Kap. 3269 postene 2 og 6
Kap. 273 post 1	Kap. 3273 postene 2 og 6
Kap. 274 post 1	Kap. 3274 postene 2 og 11
Kap. 278 post 1	Kap. 3278 post 2
Kap. 278 postene 45 og 49	Kap. 3278 post 49
Kap. 279 post 1	Kap. 3279 post 2 og 4
Kap. 281 post 1	Kap. 3281 post 2

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekt under
Kap. 283 post 1	Kap. 3283 post 2
Kap. 283 post 21	Kap. 3283 post 5
Kap. 283 post 45	Kap. 3283 post 2
Kap. 294 post 1	Kap. 3294 postene 2 og 4
Kap. 294 post 21	Kap. 3294 postene 60 og 70
Kap. 297 post 1	Kap. 3297 postene 2 og 4
Kap. 299 postene 1 og 79	Kap. 3299 post 54

2. at bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 i 2001 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 2001 kan:

1. Gi tilsagn om å utbetale inntil 20 000 000 kroner i 2002 for avtaler om produksjonsstøtte inngått med forlagene i 2001, jf. kap. 202.
2. Gi tilsagn om å utbetale inntil 3 000 000 kroner i 2002 for avtaler om produksjonsstøtte inngått med forlagene i 2001, jf. kap. 206.
3. Gi tilsagn om tilskudd til opplæring i finsk som andrespråk for 1. halvår 2002 (2. halvdel av skoleåret 2001-2002) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2001 (1. halvdel av skoleåret 2001-2002), jf. kap. 221 post 64.
4. Gi tilsagn om tilskudd til videreutdanning i finsk tilsvarende 2 studiepermisjoner for 1. halvår 2002 (2. halvdel av skoleåret 2001-2002) etter gjeldende regler, jf. kap. 221 post 64.
5. Gi tilsagn om tilskudd til opplæring for elever med annet morsmål enn norsk og samisk i grunnskolen for 1. halvår 2002 (2. halvdel av skoleåret 2001-2002) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2001 (1. halvdel av skoleåret 2001-2002), jf. kap. 221 post 65.
6. Gi tilsagn for inntil 100 000 000 kroner utover gitt bevilgning på kap. 228 Kvalitetsutvikling i grunnskolen, post 21.
7. Gi tilsagn om tilskudd til bygging av studentboliger med inntil 196 000 000 kroner utover gitt bevilgning på kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, post 75.
8. Gi tilsagn for inntil 37 500 000 kroner til Norges forskningsråd utover gitt bevilgning på kap. 285 Norges forskningsråd, post 52.
9. Gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å gi støtte for 1. halvår 2002 (2. halvdel av undervisningsåret 2001-2002) etter de satser som blir fastsatt 2. halvår 2001 (1. halvdel av undervisningsåret 2001-2002), jf. kap. 240 og 2410.
10. Gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å gi tilsagn om tillegg til lånet for 2001 med 3 505 kroner pr. måned i opptil 2 måneder for studenter som tar del i

undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning.

IV

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at:

1. Norges landbrukshøgskole kan nytte inntekter ved salg av eiendommer til kjøp og vedlikehold av andre eiendommer til undervisnings- og forskningsformål.
2. Arealutvidelsen av byggeprosjektet Meieribygget med 720 m² finansieres ved salg av eiendom som forvaltes av Norges landbrukshøgskole.

V

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Privatister som melder seg til eksamen og kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr pr. prøve. Gebyret betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg til eksamen, skal betale 260 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 530 kroner ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale 530 kroner pr. prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 1 050 kroner ved senere forsøk.
2. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
3. Institusjoner under lov om universiteter og høyskoler kan etter nærmere retningslinjer fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
4. Kap. 260 Universitetet i Oslo, kap. 261 Universitetet i Bergen, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og kap. 263 Universitetet i Tromsø gis unntak fra Bevilgningsreglementets § 4.
5. Ubrukte bevilgninger for 2000 under kap. 260 Universitetet i Oslo, kap. 261 Universitetet i Bergen, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og kap. 263 Universitetet i Tromsø, postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter, 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold og 49 Kjøp av eiendom, kan overføres i samsvar med vanlige regler til 2001 til post 50 Statstilskudd under henholdsvis kap. 260 Universitetet i Oslo, kap. 261 Universitetet i Bergen, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og kap. 263 Universitetet i Tromsø.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2001 kan gi tilsagn for inntil 132 500 000 kroner utover gitt bevilgning under kap. 920 post 50, hvorav inntil 25 000 000 kroner er knyttet til Haldenprosjektet.

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2001 kan overskride bevilgningen for 2001 mot tilsvarende merinntekter under de kapitler og poster som er oppgitt i tabellen nedenfor:

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 1020 postene 1 og 21	Kap. 4020 post 3
Kap. 1021 postene 1 og 21	Kap. 4021 post 1
Kap. 1023 postene 1 og 21	Kap. 4023 post 1»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 86 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.29.04)

Komiteen hadde innstillet:

A. Rammeområde 17
(Utdanning og forskning)

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
200		Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	146 185 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 797 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 380 000	
202		Læringscenteret (jf. kap. 3202)		
	1	Driftsutgifter	70 236 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 545 000	
	70	Tilskudd til læremidler m.v., <i>kan overføres</i>	32 828 000	
203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 3203)		
	1	Driftsutgifter	108 401 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)		
	1	Driftsutgifter	5 169 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3206)		
	50	Tilskudd til Sametinget	25 954 000	
210		Tilskudd til trossamfunn m.m. og privateide skole- og kirkebygg		
	70	Tilskudd til trossamfunn og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	106 796 000	
	75	Tilskudd til privateide skole- og kirkebygg	7 000 000	
	76	Tilskudd til råd for trossamfunn og livssynssamfunn	971 000	
	77	Tilskudd til Norges Kristne Råd	800 000	
221		Tilskudd til grunnskolen (jf. kap. 3221)		
	1	Driftsutgifter	9 882 000	
	60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge, <i>kan overføres</i>	19 058 000	
	61	Tilskudd til institusjoner	32 734 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	3 682 000	
	63	Tilskudd til skolefritidsordninger, <i>kan overføres</i>	398 619 000	
	64	Tilskudd til undervisning i finsk	6 699 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	717 554 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	29 000 000	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	83 500 000	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	27 133 000	
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	7 095 000	
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	48 979 000	
228		Kvalitetsutvikling i grunnskolen (jf. kap. 3228)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	316 373 000	
229		Andre formål i grunnskolen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 239 post 1</i>	24 472 000	
	60	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	534 852 000	
	62	Kompensasjon for merutgifter i forbindelse med midlertidige lokaler, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	70	Tilskudd	4 518 000	
231		Tilskudd til videregående opplæring		
	60	Tilskudd til landslinjer	139 177 000	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	90 921 000	
	65	Tilskudd til ekstra opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	29 428 000	
	66	Tilskudd til teknisk undervisningsutstyr og tilpasning av lokaler	20 000 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 60</i>	133 058 000	
	21	Sikkerhetsopplæring for fiskere	14 999 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 789 000	
	75	Tilskudd til stipend og kurs for ansatte	308 000	
234		Tilskudd til lærebedrifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	7 217 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger	310 500 000	
	71	Tilskudd til drift av opplæringsråd	7 805 000	
238		Kvalitetsutvikling i videregående opplæring (jf. kap. 3238)		
	1	Driftsutgifter	84 163 000	
239		Andre formål i videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 229 post 1</i>	81 803 000	
	60	Utlånsordning for skolebøker i videregående skole	100 000 000	
	70	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	15 924 000	
	71	Tilskudd til studieopphold i utlandet	6 839 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogrammer (LEONARDO m.fl.)	33 510 000	
	73	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	18 951 000	
	75	Tilskudd	4 073 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
240		Private skoler m.v.		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 198 674 000	
	75	Tilskudd til privatskoleorganisasjoner	455 000	
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 21 og 60</i>	656 179 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 284 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 347 000	
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>kan overføres</i>	80 000 000	
	75	Til disposisjon for departementet	2 746 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under postene 60 og 70</i>	164 719 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 000 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	2 811 000	
	71	Tilskudd til fotokopiering	3 468 000	
	75	Særskilt tilskudd til toppidrettsgymnas	10 928 000	
253		Folkehøgskoler		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 282 000	
	60	Tilskudd til fylkeskommunale folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 70</i>	41 138 000	
	70	Tilskudd til andre folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 60</i>	362 530 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	60	Tilskudd til norskopplæring for innvandrere	405 314 000	
	62	Tilskudd til grunnskoleopplæring for innvandrere 16-20 år	58 648 000	
	70	Tilskudd til studieforbund	212 988 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	27 683 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	6 586 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	8 481 000	
256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	49 372 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	15 656 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksen- opplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	86 646 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd	2 244 296 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd	1 359 245 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	50	Statstilskudd	1 739 929 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	776 906 000	
264		Norges handelshøgskole (jf. kap. 3264)		
	1	Driftsutgifter	161 102 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 918 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 186 000	
265		Arkitektthøgskolen i Oslo (jf. kap. 3265)		
	1	Driftsutgifter	40 099 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 478 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 630 000	
268		Norges idrettshøgskole (jf. kap. 3268)		
	1	Driftsutgifter	80 741 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 908 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 011 000	
269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 3269)		
	1	Driftsutgifter	89 190 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 812 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	70	Tilskudd til lengre reiser, <i>overslagsbevilgning</i>	74 784 000	
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	7 710 000	
	73	Tilskudd til studentbarnehager	71 353 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	53 370 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	186 848 000	
273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 3273)		
	1	Driftsutgifter	152 415 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	407 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 142 000	
274		Statlige høyskoler (jf. kap. 3274)		
	1	Driftsutgifter	5 398 305 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	237 361 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	237 266 000	
	70	Tilskudd	7 116 000	
278		Norges landbrukshøgskole (jf. kap. 3278)		
	1	Driftsutgifter	341 221 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	150 869 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 281 000	
	49	Kjøp av eiendom, <i>kan overføres</i>	10 000	
279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 3279)		
	1	Driftsutgifter	155 183 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	55 099 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 036 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281)		

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	1	Driftsutgifter	516 324 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 681 000	
	30	Fellesmidler, <i>kan overføres</i>	30 900 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	33 332 000	
	60	Tilskudd til RIT 2000, <i>kan overføres</i>	105 050 000	
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	6 736 000	
	71	Tilskudd til Stiftelsen for helsetjenesteforskning ved Sentralsykehuset i Akershus	4 696 000	
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere	1 894 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	45 091 000	
	75	Tilskudd til UNIK	12 360 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	32 652 000	
282		Privat høyskoleutdanning		
	70	Tilskudd	395 794 000	
283		Det norske meteorologiske institutt (jf. kap. 3283)		
	1	Driftsutgifter	220 590 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	68 642 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 583 000	
	70	Den meteorologiske verdensorganisasjon	2 110 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	44 088 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	636 079 000	
	55	Administrasjon	171 718 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	203 500 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	4 500 000	
	50	NOVA	19 393 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	14 380 000	
	54	Forskningsstiftelser	33 965 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	13 131 000	
	72	Til disposisjon for departementet	2 160 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak		
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	90 026 000	
	74	Til disposisjon for internasjonalt utdannings samarbeid	2 044 000	
294		Kirkelig administrasjon (jf. kap. 3294)		
	1	Driftsutgifter	92 844 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 145 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	76 760 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	110 000 000	
	79	Til disposisjon for departementet, <i>kan overføres</i>	500 000	
295		Presteskapet (jf. kap. 3295)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 294 post 71</i>	587 338 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	124 000	
297		Nidaros domkirke m.m. (jf. kap. 3297)		
	1	Driftsutgifter	26 988 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
299		Opplysningsvesenets fond (jf. kap. 3299)		
	1	Driftsutgifter	16 500 000	
	79	Til disposisjon for felleskirkelige tiltak, <i>kan overføres</i>	25 000 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	922 500 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	159 250 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	118 450 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	87 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 000 000	
1023		Fiskeri- og havbruksforskning (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter	19 750 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 250 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	210 000 000	
	70	Tilskudd Fiskeriforskning i Tromsø, <i>kan overføres</i>	21 500 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	32 000 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsprogrammer	120 212 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter	146 139 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	234 657 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 413 700 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	809 000 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 498 000 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	428 700 000	
	74	Tap på utlån	452 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	4 396 000	
		Totale utgifter.....		34 521 761 000
I n n t e k t e r				
3200		Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon fra NORAD	721 000	
3202		Læringscenteret (jf. kap. 202)		
	1	Inntekter ved oppdrag	6 545 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	12 390 000	
3203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 203)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	3 581 000	
	11	Kursavgifter	6 570 000	
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204)		
	2	Salgsinntekter m.v.	206 000	
3221		Tilskudd til grunnskolen (jf. kap. 221)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	24 395 000	
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	2	Salgsinntekter m.v.	340 000	
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)		
	2	Salgsinntekter m.v.	12 002 000	
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	719 000	
3238		Kvalitetsutvikling i videregående opplæring (jf. kap. 238)		
	5	Refusjon fra NORAD	2 060 000	
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)		
	1	Inntekter ved oppdrag	37 129 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	4 356 000	
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	2 055 000	
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	3 543 000	
3254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 254)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	57 112 000	
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	12 166 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	5 492 000	
3264		Norges handelshøgskole (jf. kap. 264)		
	1	Inntekter ved oppdrag	12 000 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	7 609 000	
3265		Arkitektthøgskolen i Oslo (jf. kap. 265)		
	1	Inntekter ved oppdrag	4 500 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	166 000	
3268		Norges idrettshøgskole (jf. kap. 268)		
	1	Inntekter ved oppdrag	5 000 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	6 413 000	
	5	Refusjon fra Forsvarsdepartementet	2 347 000	
3269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 269)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	291 000	
3273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 273)		
	1	Inntekter ved oppdrag	430 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	4 235 000	
3274		Statlige høyskoler (jf. kap. 274)		
	1	Inntekter ved oppdrag	245 565 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	174 426 000	
3278		Norges landbrukshøgskole (jf. kap. 278)		
	1	Inntekter ved oppdrag	150 869 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	26 589 000	
	3	Diverse inntekter	174 000	
	49	Salg av eiendom	5 710 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 279)		
	1	Inntekter ved oppdrag	55 099 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	21 060 000	
	4	Refusjon gebyrstipend	1 173 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høgschooler (jf. kap. 281)		
	1	Inntekter ved oppdrag	168 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	109 000	
3283		Det norske meteorologiske institutt (jf. kap. 283)		
	1	Inntekter ved oppdrag	63 675 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	11 144 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
	5	Refusjon for flyværtjenester	68 050 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	203 500 000	
3294		Kirkelig administrasjon (jf. kap. 294)		
	1	Inntekter ved oppdrag	3 145 000	
	2	Salgsinntekter m.v.	1 487 000	
	4	Refusjoner	2 203 000	
3295		Presteskapet (jf. kap. 295)		
	1	Inntekter ved oppdrag	124 000	
	4	Husleieinnbetalinger m.v.	17 933 000	
3297		Nidaros domkirke m.m. (jf. kap. 297)		
	2	Salgsinntekter m.v.	6 086 000	
	4	Leieinntekter m.v.	1 627 000	
3299		Opplysningsvesenets fond (jf. kap. 299)		
	54	Overføring fra Opplysningsvesenets fond	41 500 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	127 450 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	32 000 000	
4023		Fiskeri- og havbruksforskning (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter Ernæringsinstituttet	8 250 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	52 000	
	4	Refusjoner av ODA-godkjente utgifter	7 014 000	
	72	Gebyr	128 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	4 941 000 000	
		Totale inntekter		6 582 014 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i:

1. at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 2001 kan overskride bevilgninger mot tilsvarende merinntekter under kapitler og poster som angitt i tabellen nedenfor:

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekt under
Kap. 200 post 1	Kap. 3200 post 2
Kap. 202 post 1	Kap. 3202 post 2
Kap. 203 post 1	Kap. 3203 postene 2 og 11
Kap. 204 post 1	Kap. 3204 post 2
Kap. 222 post 1	Kap. 3222 post 2
Kap. 232 post 1	Kap. 3232 post 2 og 61
Kap. 243 post 1	Kap. 3243 postene 2, 11 og 60
Kap. 256 post 1	Kap. 3256 post 2
Kap. 264 post 1	Kap. 3264 postene 2 og 11
Kap. 265 post 1	Kap. 3265 postene 2 og 11
Kap. 268 post 1	Kap. 3268 postene 2, 4 og 5
Kap. 269 post 1	Kap. 3269 postene 2 og 6
Kap. 273 post 1	Kap. 3273 postene 2 og 6
Kap. 274 post 1	Kap. 3274 postene 2 og 11
Kap. 278 post 1	Kap. 3278 post 2
Kap. 278 postene 45 og 49	Kap. 3278 post 49
Kap. 279 post 1	Kap. 3279 post 2 og 4
Kap. 281 post 1	Kap. 3281 post 2
Kap. 283 post 1	Kap. 3283 post 2
Kap. 283 post 21	Kap. 3283 post 5
Kap. 283 post 45	Kap. 3283 post 2
Kap. 294 post 1	Kap. 3294 postene 2 og 4
Kap. 294 post 21	Kap. 3294 postene 60 og 70
Kap. 297 post 1	Kap. 3297 postene 2 og 4
Kap. 299 postene 1 og 79	Kap. 3299 post 54

2. at bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 i 2001 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 2001 kan:

1. Gi tilsagn om å utbetale inntil 20 000 000 kroner i 2002 for avtaler om produksjonsstøtte inngått med forlagene i 2001, jf. kap. 202.
2. Gi tilsagn om å utbetale inntil 3 000 000 kroner i 2002 for avtaler om produksjonsstøtte inngått med forlagene i 2001, jf. kap. 206.
3. Gi tilsagn om tilskudd til opplæring i finsk som andrespråk for 1. halvår 2002 (2. halvdel av skoleåret 2001-2002) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2001 (1. halvdel av skoleåret 2001-2002), jf. kap. 221 post 64.
4. Gi tilsagn om tilskudd til videreutdanning i finsk tilsvarende 2 studiepermisjoner for 1. halvår 2002 (2.

halvdel av skoleåret 2001-2002) etter gjeldende regler, jf. kap. 221 post 64.

5. Gi tilsagn om tilskudd til opplæring for elever med annet morsmål enn norsk og samisk i grunnskolen for 1. halvår 2002 (2. halvdel av skoleåret 2001-2002) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2001 (1. halvdel av skoleåret 2001-2002), jf. kap. 221 post 65.
6. Gi tilsagn for inntil 100 000 000 kroner utover gitt bevilgning på kap. 228 Kvalitetsutvikling i grunnskolen, post 21.
7. Gi tilsagn om tilskudd til bygging av studentboliger med inntil 196 000 000 kroner utover gitt bevilgning på kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, post 75.
8. Gi tilsagn for inntil 37 500 000 kroner til Norges forskningsråd utover gitt bevilgning på kap. 285 Norges forskningsråd, post 52.
9. Gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å gi støtte for 1. halvår 2002 (2. halvdel av undervisningsåret 2001-2002) etter de satser som blir fastsatt 2. halvår 2001 (1. halvdel av undervisningsåret 2001-2002), jf. kap. 240 og 2410.
10. Gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å gi tilsagn om tillegg til lånet for 2001 med 3 505 kroner pr. måned i opptil 2 måneder for studenter som tar del i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning.

IV

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at:

1. Norges landbrukshøgskole kan nytte inntekter ved salg av eiendommer til kjøp og vedlikehold av andre eiendommer til undervisnings- og forskningsformål.
2. Arealutvidelsen av byggeprosjektet Meieribygget med 720 m² finansieres ved salg av eiendom som forvaltes av Norges landbrukshøgskole.

V

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Privatister som melder seg til eksamen og kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr pr. prøve. Gebyret betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg til eksamen, skal betale 260 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 530 kroner ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale 530 kroner pr. prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 1 050 kroner ved senere forsøk.
2. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
3. Institusjoner under lov om universiteter og høyskoler kan etter nærmere retningslinjer fra Kirke-, utdan-

nings- og forskningsdepartementet gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.

4. Kap. 260 Universitetet i Oslo, kap. 261 Universitetet i Bergen, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og kap. 263 Universitetet i Tromsø gis unntak fra Bevilgningsreglementets § 4.
5. Ubrukte bevilgninger for 2000 under kap. 260 Universitetet i Oslo, kap. 261 Universitetet i Bergen, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og kap. 263 Universitetet i Tromsø, postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter, 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold og 49 Kjøp av eiendom, kan overføres i samsvar med vanlige regler til 2001 til post 50 Statstilskudd under henholdsvis kap. 260 Universitetet i Oslo, kap. 261 Universitetet i Bergen, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og kap. 263 Universitetet i Tromsø.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2001 kan gi tilsagn for inntil 132 500 000 kroner utover gitt bevilgning under kap. 920 post 50, hvorav inntil 25 000 000 kroner er knyttet til Haldenprosjektet.

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2001 kan overskride bevilgningen for 2001 mot tilsvarende merinntekter under de kapitler og poster som er oppgitt i tabellen nedenfor:

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 1020 postene 1 og 21	Kap. 4020 post 3
Kap. 1021 postene 1 og 21	Kap. 4021 post 1
Kap. 1023 postene 1 og 21	Kap. 4023 post 1

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes med 85 mot 16 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.29.30)

Presidenten: Det gjenstår da å votere over innstillingens forslag til rammeuavhengige vedtak.

Komiteen hadde innstillet:

«I statsbudsjettet for 2000 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
243		Kompetansesentra for spesialundervisning	
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under postene 21 og 60, blir redusert med	993 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, blir økt med	105 000 000»

I

B. Rammeuavhengige vedtak

I

Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2001 legge fram en opptrappingsplan for forskningsbevilgningene som kan sikre at Norge minst når gjennomsnittlig OECD-nivå i løpet av 2005.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

II

Stortinget ber Regjeringen om å legge spørsmålet om endringer av mandat, vedtekter og sekretariatsfunksjon for Teknologirådet frem som egen sak.

Presidenten: Arbeiderpartiet har her varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes med 63 mot 39 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.30.08)

Videre var innstillet:

III

Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2001 å legge fram sak for Stortinget der en vurderer lovfestet rett til dåpsopplæring.

Presidenten: Presidenten har registrert at Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes med 59 mot 43 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.30.37)

Presidenten: Da er vi ferdige med voteringen i sak nr. 1.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Ursula Evje satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 85 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.31.23)

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2000 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
202		Læringscenteret	
	1	Driftsutgifter blir redusert med ..... fra kr 29 268 000 til kr 28 468 000	800 000
	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med ..... fra kr 5 416 000 til kr 7 416 000	2 000 000
203		Statens utdanningskontorer	
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 200 post 01, blir økt med ..... fra kr 123 807 000 til kr 126 007 000	2 200 000
204		Foreldreutvalget for grunnskolen	
	1	Driftsutgifter blir økt med ..... fra kr 4 804 000 til kr 4 984 000	180 000
210		Tilskudd til trossamfunn m.m. og privateide skole- og kirkebygg	
	70	Tilskudd til registrerte trossamfunn, <i>overslagsbevilgning</i> , blir redusert med ..... fra kr 58 308 000 til kr 56 108 000	2 200 000
	72	Tilskudd til livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i> , blir redusert med ..... fra kr 17 739 000 til kr 14 939 000	2 800 000
	75	Tilskudd til privateide skole- og kirkebygg blir økt med ..... fra kr 11 007 000 til kr 12 607 000	1 600 000
221		Tilskudd til grunnskolen	
	60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge, <i>kan overføres</i> , blir økt med ..... fra kr 18 758 000 til kr 24 258 000	5 500 000
	63	Tilskudd til skolefritidsordninger, <i>kan overføres</i> , blir økt med ..... fra kr 399 089 000 til kr 401 089 000	2 000 000
	64	Tilskudd til undervisning i finsk blir økt med ..... fra kr 5 849 000 til kr 6 849 000	1 000 000
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen, blir økt med ..... fra kr 671 935 000 til kr 693 735 000	21 800 000
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i> , blir økt med ..... fra kr 83 500 000 til kr 85 100 000	1 600 000
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat	
	1	Driftsutgifter, blir økt med ..... fra kr 47 335 000 til kr 48 329 000	994 000
231		Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen blir økt med ..... fra kr 85 121 000 til kr 85 996 000	875 000
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 60</i> , blir økt med ..... fra kr 124 874 000 til kr 126 291 000	1 417 000
234		Tilskudd til lærebedrifter og lærlinger	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger blir redusert med ..... fra kr 335 000 000 til kr 295 000 000	40 000 000
239		Andre formål i videregående opplæring	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogrammer (LEONARDO m.fl.) blir redusert med ..... fra kr 26 410 000 til kr 17 710 000	8 700 000
240		Private skoler m.v.	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , blir økt med ..... fra kr 1 061 115 000 til kr 1 070 115 000	9 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
243		Kompetansesentra for spesialundervisning	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 21 og 60</i> , blir redusert med	94 993 000
		fra kr 705 735 000 til kr 610 742 000	
	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med	11 000 000
		fra kr 24 198 000 til kr 35 198 000	
60		Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>kan overføres</i> , blir økt med	94 000 000
		fra kr 10 000 000 til kr 104 000 000	
244		Nasjonalt læremiddelsenter	
	1	Driftsutgifter blir redusert med	700 000
		fra kr 20 392 000 til kr 19 692 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , blir økt med	4 000 000
		fra kr 7 584 000 til kr 11 584 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring	
	60	Tilskudd til norskopplæring for innvandrere blir økt med	175 000 000
		fra kr 367 811 000 til kr 542 811 000	
	62	Tilskudd til grunnskoleopplæring for innvandrere 16-20 år blir økt med	19 400 000
		fra kr 53 325 000 til kr 72 725 000	
256		Statlige voksenopplæringsinstitusjoner	
	1	Driftsutgifter blir økt med	3 416 000
		fra kr 46 992 000 til kr 50 408 000	
	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med	2 300 000
		fra kr 17 800 000 til kr 20 100 000	
260		Universitetet i Oslo	
	1	Driftsutgifter blir økt med	35 000 000
		fra kr 1 987 014 000 til kr 2 022 014 000	
	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med	43 000 000
		fra kr 497 573 000 til kr 540 573 000	
261		Universitetet i Bergen	
	1	Driftsutgifter blir økt med	4 600 000
		fra kr 1 131 080 000 til kr 1 135 680 000	
	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med	70 000 000
		fra kr 341 262 000 til kr 411 262 000	
	49	Kjøp av eiendom, <i>kan overføres</i> , blir økt med	16 000 000
		fra kr 10 000 000 til kr 16 010 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	
	1	Driftsutgifter blir økt med	15 000 000
		fra kr 1 526 695 000 til kr 1 541 695 000	
	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med	56 000 000
		fra kr 293 862 000 til kr 349 862 000	
	49	Kjøp av eiendom, <i>kan overføres</i> , blir økt med	15 900 000
		fra kr 10 000 til kr 15 910 000	
263		Universitetet i Tromsø	
	1	Driftsutgifter blir økt med	5 500 000
		fra kr 704 568 000 til kr 710 068 000	
264		Norges handelshøgskole	
	1	Driftsutgifter blir økt med	12 600 000
		fra kr 154 791 000 til kr 167 391 000	
265		Arkitekthøgskolen i Oslo	
	1	Driftsutgifter blir økt med	200 000
		fra kr 38 547 000 til kr 38 747 000	
	21	Spesielle driftsutgifter blir redusert med	1 500 000
		fra kr 4 478 000 til kr 2 978 000	
268		Norges idrettshøgskole	
	1	Driftsutgifter blir økt med	3 150 000
		fra kr 76 399 000 til kr 79 549 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med	4 000 000
		fra kr 4 908 000 til kr 8 908 000	
269		Norges musikkhøgskole	
	1	Driftsutgifter blir økt med	650 000
		fra kr 85 630 000 til kr 86 280 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for studenter og elever	
	73	Tilskudd til studentbarnehager blir redusert med	1 800 000
		fra kr 69 275 000 til kr 67 475 000	
273		Statlige kunsthøgskoler	
	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med	1 150 000
		fra kr 407 000 til kr 1 557 000	
274		Statlige høyskoler	
	1	Driftsutgifter blir økt med	32 000 000
		fra kr 5 123 771 000 til kr 5 155 771 000	
	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med	24 000 000
		fra kr 217 361 000 til kr 241 361 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	
	1	Driftsutgifter blir økt med	300 000
		fra kr 431 176 000 til kr 431 476 000	
	30	Fellesmidler, <i>kan overføres</i> , blir redusert med	1 700 000
		fra kr 44 900 000 til kr 43 200 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer blir økt med	2 000 000
		fra kr 37 140 000 til kr 39 140 000	
	90	Kapitalinnskudd i forskningsstiftelser m.v. blir økt med	7 750 000
		fra kr 508 000 til kr 8 258 000	
282		Privat høyskoleutdanning	
	70	Tilskudd økes med	10 000 000
		fra kr 359 581 000 til kr 369 581 000	
283		Det norske meteorologiske institutt	
	1	Driftsutgifter blir økt med	4 890 000
		fra kr 220 056 000 til kr 224 946 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter blir økt med	5 460 000
		fra kr 46 788 000 til kr 52 248 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner blir redusert med	6 400 000
		fra kr 98 815 000 til kr 92 415 000	
297		Nidaros domkirke m.m.	
	1	Driftsutgifter blir økt med	4 700 000
		fra kr 23 030 000 til kr 27 730 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , blir redusert med	84 000 000
		fra kr 4 243 250 000 til kr 4 159 250 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i> , blir økt med	69 000 000
		fra kr 706 900 000 til kr 775 900 000	
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , blir økt med	57 000 000
		fra kr 1 194 500 000 til kr 1 251 500 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i> , blir økt med	10 000 000
		fra kr 405 550 000 til kr 415 550 000	
	90	Lån til Statens lånekasse for utdanning, <i>overslagsbevilgning</i> , blir økt med	1 053 000 000
		fra kr 6 786 000 000 til kr 7 839 000 000	
I n n t e k t e r :			
3202		Læringscenteret	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med	2 000 000
		fra kr 2 083 000 til kr 4 083 000	
	2	Salgsinntekter m.v. blir redusert med	800 000
		fra kr 4 262 000 til kr 3 462 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
3203		Statens utdanningskontorer	
	2	Salgsinntekter m.v. blir redusert med ..... fra kr 3 477 000 til kr 2 477 000	1 000 000
	11	Kursavgifter blir økt med ..... fra kr 6 570 00 til 9 770 000	3 200 000
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen	
	2	Salgsinntekter m.v. blir økt med ..... fra kr 100 000 til kr 280 000	180 000
3221	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter blir økt med ..... fra kr 37 814 000 til kr 48 114 000	10 300 000
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat	
	2	Salgsinntekter m.v. blir økt med ..... fra kr 330 000 til kr 1 230 000	900 000
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå	
	2	Salgsinntekter m.v. blir økt med ..... fra kr 6 752 000 til kr 10 752 000	4 000 000
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med ..... fra kr 24 048 000 til kr 35 048 000	11 000 000
	2	Salgsinntekter m.v. blir redusert med ..... fra kr 5 429 000 til kr 4 129 000	1 300 000
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner blir redusert med ..... fra kr 3 543 000 til kr 3 043 000	500 000
3244		Nasjonalt læremiddelsenter	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med ..... fra kr 2 917 000 til kr 6 917 000	4 000 000
	2	Salgsinntekter m.v. blir redusert med ..... fra kr 5 967 000 til kr 5 267 000	700 000
3254		Tilskudd til voksenopplæring	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter blir økt med ..... fra kr 70 168 000 til kr 99 568 000	29 400 000
3256		Statlige voksenopplæringsinstitusjoner	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med ..... fra kr 14 412 000 til kr 16 712 000	2 300 000
3260		Universitetet i Oslo	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med ..... fra kr 482 936 000 til kr 525 936 000	43 000 000
	2	Salgsinntekter m.v. blir økt med ..... fra kr 84 379 000 til kr 122 379 000	38 000 000
	11	Kursavgift ved voksenopplæringstiltak blir redusert med ..... fra kr 11 506 000 til kr 8 506 000	3 000 000
3261		Universitetet i Bergen	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med ..... fra kr 349 410 000 til kr 419 410 000	70 000 000
	2	Salgsinntekter m.v. blir økt med ..... fra kr 26 087 000 til kr 30 087 000	4 000 000
	11	Kursavgift ved voksenopplæring blir økt med ..... fra kr 282 000 til kr 882 000	600 000
	49	Salg av eiendom blir økt med ..... fra kr 10 000 til kr 16 010 000	16 000 000
3262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med ..... fra kr 300 810 000 til kr 356 810 000	56 000 000
	2	Salgsinntekter m.v. blir økt med ..... fra kr 35 557 000 til kr 45 557 000	10 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	11	Kursavgift ved voksenopplæringstiltak blir økt med ..... fra kr 2 427 000 til kr 3 427 000	1 000 000
	49	Salg av eiendom blir økt med ..... fra kr 10 000 til kr 15 910 000	15 900 000
	80	Refusjon fra SINTEF o.a. blir økt med ..... fra kr 13 450 000 til kr 17 450 000	4 000 000
3263		Universitetet i Tromsø	
	82	Refusjon fra Sosial- og helsedepartementet blir økt med ..... fra kr 0 til kr 5 500 000	5 500 000
3264		Norges handelshøgskole	
	2	Salgsinntekter o.a. blir økt med ..... fra kr 7 387 000 til kr 19 987 000	12 600 000
3265		Arkitektthøgskolen i Oslo	
	1	Inntekter ved oppdrag blir redusert med ..... fra kr 4 500 000 til kr 3 000 000	1 500 000
	2	Salgsinntekter blir økt med ..... fra kr 161 000 til kr 361 000	200 000
3268		Norges idrettshøgskole	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med ..... fra kr 5 000 000 til kr 9 000 000	4 000 000
	2	Salgsinntekter m.v. blir økt med ..... fra kr 5 226 000 til kr 8 226 000	3 000 000
	5	Refusjon fra Forsvarsdepartementet blir økt med ..... fra kr 2 279 000 til kr 2 429 000	150 000
3269		Norges musikkhøgskole	
	6	Inntekter ved konserter og tjenester blir økt med ..... fra kr 0 til kr 650 000	650 000
3273		Statlige kunsthøgskoler	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med ..... fra kr 430 000 til kr 1 580 000	1 150 000
3274		Statlige høgskoler	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med ..... fra kr 225 565 000 til kr 249 565 000	24 000 000
	2	Salgsinntekter m.v. blir redusert med ..... fra kr 159 346 000 til kr 150 346 000	9 000 000
	11	Kursavgift ved voksenopplæringstiltak blir økt med ..... fra kr 0 til kr 41 000 000	41 000 000
3278		Norges landbrukshøgskole	
	49	Salg av eiendom blir redusert med ..... fra kr 12 710 000 til kr 7 010 000	5 700 000
3281		Fellesutgifter for universiteter og høgskoler	
	2	Salgsinntekter m.v. blir økt med ..... fra kr 106 000 til kr 7 906 000	7 800 000
3283		Det norske meteorologiske institutt	
	1	Inntekter ved oppdrag blir økt med ..... fra kr 41 966 000 til kr 47 426 000	5 460 000
	2	Salgsinntekter m.v. blir økt med ..... fra kr 15 674 000 til kr 17 534 000	1 860 000
	5	Refusjon for flyværtjenester blir økt med ..... fra kr 66 068 000 til kr 69 098 000	3 030 000
3297		Nidaros domkirke m.v.	
	2	Salgsinntekter m.v. blir økt med ..... fra kr 5 909 000 til kr 9 909 000	4 000 000
	4	Leieinntekter blir økt med ..... fra kr 1 480 000 til kr 2 180 000	700 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	90	Avdrag blir økt med ..... fra kr 3 715 000 000 til kr 4 768 000 000	1 053 000 000
	91	Tap og avskrivninger blir økt med ..... fra kr 465 000 000 til kr 480 000 000	15 000 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	
	80	Renter blir økt med ..... fra kr 4 055 000 000 til kr 4 101 000 000	46 000 000

II

Andre vedtak

Stortinget samtykker i at:

1. kap. 260 post 70 får stikkordet «kan overføres».
2. kap. 281 post 76 får stikkordet «kan overføres».
3. Studenthjemmet i Bjerregaardsgate 21 overføres vederlagsfritt til Oslo- og Akershus høgskolenes studentskipnad (OAS).
4. Eiendeler, rettigheter og forpliktelser fra Norges forskningsråds avdeling NORSAR overføres til Stiftelsen NORSAR, slik at Stiftelsen NORSAR får den egenkapital som er angitt i åpningsbalansen.

Presidenten: Det votes først over kap. 243 under I. Fremskrittspartiet har varslet at de her vil stemme imot. Det votes deretter over de øvrige kapitler under I og over II.

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling til kap. 243 under I bifaltes med 86 mot 16 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 19.31.56)
2. Komiteens innstilling til de øvrige kapitler under I og til II bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget ber Regjeringen vurdere et utbyggingsprogram av værradarnett i Norge, og legge sine synspunkter frem for Stortinget på egnet måte.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten har Odd Einar Dørum satt fram et forslag på vegne av Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Dokument nr. 8:89 (1999-2000) – forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen, Øystein Djupedal og Rolf Reikvam om å investere deler av inn-

tektene ved salg av Telenor-aksjer i forskning og utdanning – vedlegges protokollen.»

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:89 (1999-2000) – forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen, Øystein Djupedal og Rolf Reikvam om å investere deler av inntektene ved salg av Telenor-aksjer i forskning og utdanning – avvises.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre bifaltes komiteens innstilling med 68 mot 34 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.33.19)

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten har Rolf Reikvam satt fram et forslag på vegne av Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i løpet av våren 2001 fremme lovforslag som gir voksne elever med rett til videregående opplæring og som får opplæring i tilbud tilrettelagt for voksne, rett til gratis skoleskys på linje med voksne elever som går i ordinære klasser.»

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:3 (2000-2001) – forslag frå stortingsrepresentant Rolf Reikvam om å gi elevar som tek vidaregåande utdanning etter særskilt løp, rett til skoleskys på line med elevar som går i ordinære klasser i vidaregåande skole – vert å avvise.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti bifaltes komiteens innstilling med 94 mot 5 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.34.12)

Presidenten: I sak nr. 6 foreligger det ikke noe voteringstema.

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Under debatten har Jan Simonsen satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen iverksette en offentlig utredning og deretter fremme forslag om en gjennomarbeidet helhetspolitikk for norske bosettinger i andre land og de utfordringer dette medfører for det norske samfunn og dets lover, regler og ordninger.»

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:48 (1999-2000) – forslag fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen om å utrede og få fastlagt

en politikk for norske bosettinger i andre land – bifalles ikke.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes komiteens innstilling med 86 mot 16 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.35.02)

S a k n r . 8

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 19.35.
